

וזמן הולאי ארי מעד : ואמרת לעבדך
 ליעקב מנחה הוא שגוחה לאדני לעשו
 והנה גם הוא אחרינו : ותימר העבדך
 ליעקב . תקרבתא היא המשלחא . לרבוני
 לעשו . והא אף הוא אתי בתרגא : פקד
 לעבדך ליעקוב . הי הדייה מבעותה .
 רסידי לעשו . והודא הו איצא וראנא :
 ויצו גם את השני גם את השלישי גם
 את פל ההלכים אחרי העדרים לאמר
 בדיבר הזה תרבוני אל לעשו במצאכם
 אתו : ופקיד אף ית הננא . אף ית
 תליתאה . אף ית פל האלין . בתר עדריא
 למימר . בפתגמא הדון תמללון עם עשו .
 פד תשפחון יתיה : ואמר לתאני איצא
 כדאך . ולתאת וסאיר אלמארין . מע
 אלקמוע קאילא . מתל הדא אלקוד תקולו
 לעשו . אדא ואפיתמוה : ואמרתם גם הנה
 עבדך יעקב אחרינו כי אמר אברה פניו
 במנחה ההלכת לפני ואחרי פני אדא
 פניו אורי ישא פני : ותימרון . אף . הא .
 עבדך יעקב אתי בתרגא . ארי אמר
 אנהייה לרוניה . בתקרובתא האולא
 קדמי . ובתר פן אחוי אפיה . מאם יסב
 אפי : וקודו איצא . הודא עבדך יעקוב
 וראנא . לאנה קאד אתרצאה אולא .
 באדהדייה אלמתקדמה בין ידי . ובעד
 דאך אנצר ארי ונהה . לעלה אן ישפעני :
 ותעבר המנחה עלי פניו והוא קן בפידה
 ההוא במחנה : ועברת תקרובתא על
 אפיה . והוא בת פדיקוא ההוא במשריתא :
 פתקדמת אלהדייה בין ידיה . ובאת הו
 תוך אדילה פי אדעסכר : ויקם בפידה
 הוא ויקח את שתי נשיו ואת שתי
 שפתיו ואת אחד עשר ידיו ויעבר את
 מעבר יבק : וקם בפדילא הוא . ודבר ית
 פרתין גשוהי וית תרתין דחינתיה . וית
 חד עסר פנוהי . ועבר . ית מעבר יבקא :
 פקאם פי תוך אדילה . ואכל זונתיה
 ואמתיה . ואחרי עשר אבנא לה . ועבר

בהם עבר אליבם : ויקחם ויעברם אתי
 הנחר ויעבר את אשר לו : ודברינו
 ואעברנו ית נחלא . ואעבר ית דליה :
 פאברהם . ועבר בהם אלואה . ועבר בנמוע
 מאלה : ויותר יעקב לבדו ויאבק איש
 עמו עד עלות השחר : ואשתאר יעקב
 בלחודוהי . ואשתדל גוברא עפיה . עד
 דסליק צפרא : פבקי יעקוב וחדה
 פצארעה רגל . ארי מטדע אפגר : וירא
 כי לא יכל לו ויגע בכפי רגלו ותקע פה
 ירד יעקב בהאבקו עמו : וחוא . ארי לא
 יכיר ליה . וקריב בפתי ירפיה . ווע פתי
 ירפא ליעקב . באשתדלותיה עפיה :
 פראא אנה לים יטיקלה דנא בתק ורכה .
 פואד הקורך יעקוב . מן מצארעתה לה :
 ויאמר שלחני כי עלה השחר ויאמר לא
 אשלחך כי אם ברכתיני : ואמר שלחני
 ארי סליק צפרא . ואמר לא אשלחניך .
 אלהין פריכתני : קאר אמלקני . אד קד
 מלע ארפגר . קאר לא אמלקך . דון אן
 תבארבני : ויאמר אדיו מה שמך ויאמר
 יעקב : ואמר ליה מן שמך . ואמר יעקב :
 קאר דה מא אסמך . קאר יעקוב : ויאמר
 לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל
 כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל :
 ואמר . לא יעקב יתאמר עוד שמך . אדיון
 ישראל . ארי רב את קדם יי . ועם גובריא
 ויביתא יקא . לא יסמא אסמך יעקב פקט .
 אלא אסראי . לאנך תרווסת ענד אלה .
 וענד אנאם ומקת דאלך : וישאד יעקב
 ויאמר הנדה נא שמך ויאמר קמה זה
 תשאד לשמי ויברך אתו שם : ושאי
 יעקב . ואמר חו פגען שמך . ואמר . למא
 דנן את שאי לשמי . ובריה יתיה תמן :
 פסאלה יעקוב . וקאר אכברני מא אסמך .
 קאר ומא סואלך ען אסמי . ובארכה תם :
 ויקרא יעקב שם המקום פניאד פיראית
 אלהים פנים אל פנים ותנצל נפשו : וקרא
 יעקב . שמא דאתרא פניאל . ארי חויתי

חלק הרקדוק (1) במצאכם אתו . המ"ם בחולם והצדי בפתח להרחיב על האלף ולבאר המלה ולולי זה היה המ"ם בקמ"ץ חתף והצדי"ו בשו"א :

מלאכה יי' אפין באפין. ואשתיונת
 נפשי: פסמא יעקוב. אסם אמוצע פניאל.
 קאל לאני ראית מלך אלה שפאהא.
 ותלצת נפסי: ויזחלדו השמש פאשר
 עבר את פנואל והוא צלע ערירכו:
 ודנה ליה שמשא. פד עבר ית פנואל.
 והוא מטלע על ירפיה: פאשרקת לה
 ארשמש. כמא עבר פנואל. וכאן ארי
 וקתה דאך יצלע מן ורכה: עלפין לא
 יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר
 על רכף הירך עד חיום הזה כי נגע בכף
 ירך יעקב בגיד הנשה: עד פן. לא אכלין
 בני ישראל ית גידא נשיא. העל פתי
 ירפא. עד יומא הדיון. ארי קריב בפתי
 ירפא דיעקב. בגידא נשיא: דדאך לא
 יאכלון בני אסראל ערק אנסא. ארדי
 מע חק אדורך. ארי יומנא הדא. למא
 דנא בחק ורך יעקוב. בערק אנסא:
 וישא יעקב עינו וירא והנה עשו פא
 ועמו ארבע מאות איש ויחץ את היקדים
 על דאה ועל רחל ועל שתי השפחות:
 ויקף יעקב עינוהי. והוא והא עשו אתי.
 ועפיה. ארבע מאה גוברא. ופליג ית
 בניא. על דאה ועל רחל. ועל תרתין
 לחינתא: פרפע יעקוב עינאה. ונצר
 סאדא בעשו אקבל. ומעה ארבע
 מאיה רגל. פקסם אלאולאד. ערי דאה
 וערי רחל. ואמתין: וישם את
 השפחות ואת יקדיהן ראשונה ואת דאה
 ויקדיה אחרנים ואת רחל ואת יוסף
 אחרנים: ושוי ית לחינתא. וית פניהון
 קדמותא. וית דאה ובנהא פתראין. וית
 רחל וית יוסף פתראין: פעייר אלאמתין
 ואולאדהן אולא. ולאח ואולאדהא בעד
 דאך. ורחל ויוסף בעד דאך: והוא
 עבר לפניהם וישתחו ארעה שבע פעמים
 עד גשתו עד אחיו: והוא עבר קדמיהון.
 וסגיד עד ארעה שבע ומנין. עד מקרביה.

רות אהויה: והו תקדמהם. וסגר ערי
 אלארין סבע מראר. ארי אן דנא מן
 אביה: וירץ עשו לקראתו ויתבקה ויפל
 על צוארו וישקהו ויבכו: ורהט עשו
 לקדמותיה ונפפיה. ונפל על צוריה
 וישקהו. ויבכו: פחאצר עשו תלקאה
 פעאנקה. ואנכב ערי ענקה פקבלה.
 ובכיא: וישא את עינו וירא את הנשים
 ואת היקדים ויאמר מי אלה דך ויאמר
 היקדים אשר נתן אלהים אתי עבדה:
 ויקף ית עינוהי. והוא ית נשיא וית בניא.
 ויאמר מן אדיו דך. ויאמר. בניא. דחן יי'
 ית עבדה: פרפע עינאה. ונצר אנסא
 ואלאולאד. קאל מן חוראי מעך. קאל.
 אלאולאד ארדי רוקהם אלה לעבדך:
 ותנשן השפחות הנה ויקדיהן ותשתחוו:
 וקריבא לחינתא. איני ובניהון וסגידא:
 פתקדמא אלאמתין. ואולאדהן וסגידא:
 ותנשן נמי דאה ויקדיה וישתחו ויבכו ונש
 יוסף ורחל וישתחו: וקריבת אף דאה.
 ובנהא וסגידו. ובתר פן. קריב. יוסף
 ורחל וסגידו: פתקדמת לאה איצא.
 ואולאדהא וסגידו. ובעד דאך תקדם.
 יוסף ורחל וסגידו: ויאמר מי דך פד
 הפתנה הזה אשר פגשתי ויאמר למצא
 חן בעיני אדני: ויאמר. מא דך. פד
 משריתא דאדע רעית. ויאמר. דאשפחא
 רחמין בעיני רבני: קאל. למא דך גמיע
 הדא אדי פאניתה. קא. לאגר הצאא ענד
 סידו: ויאמר עשו ישלדי רב אחי יהי
 דך אשר דך: ויאמר עשו אית די סני.
 אחי. אצלח בדיך: מאר עשו מוגוד לי
 אכתר מן דאלך. בקי דך יא אבי מאלך:
 ויאמר יעקב אל נא אסינא מצאתי חן
 בעיניך ולקחת מנחתי מידי כי ערפין
 ראיתי פניה פראת פני אלהים ותרעני:
 ויאמר יעקב. פבעי אס כען אשפחית
 רחמין בעיניך. ותקביל תקרובתי מן ידי.

חלק הדקדוק. (ז) והנה עשו בא. אין כאן פסוק בכל הספרים שדקדקו גם בספרי הרפוס לא נמצא ועיקר: (ח) עד גשתו עד אחיו. הרגם אונקלוס לוח: (ט) ואחר נגש בתביר בכל התרגומים לא במארכה: (י) אשר פגשתי. הנימל בקמין כדונו גם לא נמנה בכלל פתחין באתח עיין במחברת ובמסורה וב"ב הרמ"ל דלא כרפוסים והוא מעות: (* צוארו קרי. *) נקוד על וישקחו. כא (בתר תורה)

אני על פני תורתנו לאפך. כחיו. אפי
 נברכיא ואתרעית לי: קאל יעקוב. לא
 יא סידי אן וגדת חצאא ענרד. אקבל
 הדייתי מן ידי. פאני קד ראית וגהך.
 כרויא וגה אלאשראף פארין עני: קחי
 נא אתיברכתי אשר הבאת לך פירחני
 אלהים וכי ישליכך ויפצריבו ויקח:
 קביל פען ית תקרבהי דאתיתאית לך.
 אני רחים עלי יי וארי אית לי כולא.
 ואתקוף ביה וקפיד: אקבל הדייתי אדי
 גבת לך. פאן אלה רפאני ומוגוד לי
 כתיר. פאלח עליה התא קבלהא: ויאמר
 נסעה ונלכה ואדכה לנגדה: ויאמר נטול
 ונהך. ואהך לקבך: קאל נרחר ונמצי.
 ואסיר מעך: ויאמר אדיו ארני ידע פי
 הידדים רפים והצאן והבקר עלות עלי
 ודפקום יום אחד ומתו בדיהצאן: ויאמר
 ליה. רבוני ידע ארי נקמא רביבין. וענא
 ותירי מינקתא עלי. אם אדחוקבין יומא
 חד. וימותון כד ענא: קאל לה. סידי
 יעלם אן אלאולאד רביץ. וארגנס ואלבקר
 מרצעאת עני. פאן כדרתהא יומא
 ואחדא. תמאות אכתרהא: יעבריינא
 אדני רפני עבדו יי ואני אתנהלה לאפי
 לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הידדים
 עד אשר-אבא אל-אדני שעירה: יעבר
 פען רבוני קדם עבדיה. ואנא אדבר
 בניה. לרגל עבדתא דקדמי ולרגל
 ינקיא. עד דאיתי לות רבוני לשעיר:
 יתקדם סידי קדאם עבדה. ואנא
 אסוקהם לוידיא. נסנב אדמלך לדי בין
 ידי ומן אנל אלאוראד. אלי אן אני
 אלי סידי אדי אדשראה: ויאמר עשו
 אציגהנא עמך מן העם אשר אתי ויאמר
 למה זה אמצא-יחן בעיני אדני: ויאמר
 עשו. אשבוק פען עמך. מן עמא דעמי.
 ויאמר למא דגן. אשבח רחמין בעיני
 רבוני: קאל. פאלרף מעך מן אלקום
 אדי מעי. קאל למא דא. אנד כל הדא

ארחצא ענה סידי: וישב ביום ההוא
 עשו לדרבו שעירה: ותב ביומא ההוא
 עשו. לאורחיה דסעיר: פרנע עשו
 פי דאלך אליום. אדי טריקה אלי
 אלשראה: ויעקב נסע ספתה ויבן
 לו בית ולמקנהו עשה ספת על-בין קרא
 שם-המקום ספות: ויעקב נטר לספות.
 ובנא ליה ביתא. ורבעיריה עבד מטין.
 על פן. קדא שמיה דאתרא ספות:
 ויעקוב רחל אלי ספות. פכנא לה
 ביתא. וענע למאשיתה ערישא. לודאלך
 סמי אלמוצע ספות: ויבא
 יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ
 כנען כבא ספתן ארם ויחן את-פני
 העיר: ואתא יעקב שלים לקרתא
 דשכם. דבארעא דכנען. במיתוהי מספן
 ארם. ושרא לקביל קרתא: פדכר יעקוב
 סארמא אלי קריה נאבלוס. אתי פי כד
 כנעאן. פי מגייה מן פרן ארם. ונול
 קבאלרה אלקררה: ויבן את-תלקת השדה
 אשר נטה-שם אהליו מיד בני-חמור אבי
 שכם במאה קשיטה: ויבן ית אחסנת
 חקלא. דפרסיה תמן למשכניה. מיד
 בני חמור אבוי דשכם. במאה חורפן:
 פאבתאע חדיקה אלציעה. אדי צרבתם
 כנאיה. מן יד בני חמור אבו שכם.
 במאיה נענה: ויעב-שם מזבח ויקרא
 לו אל אלהי ישראל: ואקים תמן מדבח.
 ופדת עזוהי. קדם אל אלהי דישראל:
 פנעב תם מדבתא. ודעא אמאמה. באסם
 אטאיק אלאה אסראיל: ויתצא
 דינה בת-דגא אשר ירדה ליעקב לראות
 בבנות הארץ: ונפקת דינה בת לאה.
 דיידת ליעקב. למחוי בבנת ארעא:
 תם כרגת דינה אכנה לאה. אדי ולדתהא
 דיעקוב. דתנצר כננאת אהל אדברד:
 וירא אתה שכם בן-חמור החוי נשיא
 דארץ ויקח אתה וישכב אתה ויענה:
 והוא יתה. שכם בר חמור. תנאת רבא

חלק ת ד ק ד ו ק. יא) ארני ידע כי הילדים רכוס. תיבת ידע בפשטא אחת והיא מלרע: יב) ואני אתנהלה לאפי. האלף מועמד
 כנעיא והנו"ן בקמץ וכ"ה בקצת דמוסים

דארעא. וידבר יתה. ושכיב יתה ועניה:
 פראהא שבם אבן חמור. אלהי שרף
 אלנרד. פאכרהא. וצאנעהא ואתארה:
 ותדבק נפשו בדינה פתי יעקב ויהתב
 אתי הנער וידבר עדי ית הנער:
 ואתרעיא את נפשיה. בדינה בת יעקב.
 ורחים ית עולימתא. ומלי על רפה
 דעולימתא: פתעלקת נפסה בהא.
 ואהבהא ודארהא: ויאמר שבם אל-
 חמור אביו לאמר י קהלי אתי הילדה
 האת לאשה: ואמר שבם. לחמור אביו
 למימר. כב יי ית עולימתא דרא לאתו:
 פקאר שבם לחמור אביו קאילא. כד לי
 הוה אנאריה זונה: ויעקב שמע פי
 ספא אתי דינה בתו ובניו הוה אתי מקנהו:
 בשרה והחריש יעקב עדי יתם: ויעקב
 שמע. ארי סאיב ית דינה בתיה. וננהו.
 הוה עם ניותו בחקלא. ושתיק יעקב עד
 מיתיהו: וסמע יעקב. אנה קד נגם
 דינה אנתה. וכאן בניה מע מאשיתה
 פי אחרא. פאמסך ארי מניהם: וישא
 חמור אביו שבם אל יעקב לדבר אתו:
 ונפק. חמור אביו השבם לות יעקב.
 למקלא עמיה: תם כרג. חמור אביו שבם
 ארי יעקב. דיכלמה בראדך: ובני יעקב
 פאו מן השדה פשמעם ויתעצבו האנשים
 ויחר להם מאד פי נבלה עשה בישראל
 לשכב את בתי יעקב י וכן לא יעשה:
 ובני יעקב. עאלו מן חקלא כד שמעו.
 ואתנסיסו גובריא. ותקפו דהון לחיא.
 ארי קלנא עבר בישראל. למשכב ית
 בת יעקב. וכן לא כשר דיתעביד: ובני
 יעקב. גאו מן אחרא כמא סמעו.
 פאנתם ארקום. ואשתד עיהם נרא.
 למא צנע כמאסה פי אל אסראל. אד
 צאנע אנה יעקב. וכדאך לא יצנע:
 וידבר חמור אתם לאמר שבם בני השקה
 נפשו בנתכם תנו גא אתה לו לאשה:

ומליד חמור עמהון למימר. שבם ברי.
 אתרעיא את נפשיה בברתכון. הכו כען
 יתה. ליה לאתו: פכלמהם חמור קאילא.
 אין שבם אבני. קד שלפת נפסה
 נאנתכם פאעמוהא לה זונה: והתחנתו
 אתנו בנתים התנו לנו ואת פנתנו
 הקהו לבם: ואתתנו פנא. בנתכון
 התנו ננא. וית בנתנא תסבין לבון:
 וצארהנא. אעמונא ננאתכם. וכדו
 ננאתנא: ואתנו תשבו והארץ תהיה
 לפניכם שבו וסחרוה והאתו פה: ועמנא
 תתכון. וארעא יהו קדמיכון. תיבו
 ועבדו פה סחרתא. ואתסנו פה: וקמו
 מענא. הודא אלנרד בין ידיכם. אנדסו
 ואתנו פיה. וחזוה: ויאמר שבם אל-
 אביו ואל איהה אמא איהו פעיניכם
 וישן תאמרו אלי אתן: ואמר שבם
 לאתנא ואתנא. אשנה רתמין
 פעיניכון. ודתמרון לי אתן: פקא שבם
 לאתנא ואתנא. אנה הצא ענדכם.
 ומא הקורו לי אעמיכם: תרפו עני מאד
 מחר ומתן ואתנה פאשר תאמרו אלי
 ותנדלי אתי הנער לאשה: אסנו עלי
 לחיא מותרין ומתנן. ואתן. כמא
 דתימרון לי. והנו לית עולימתא לאתו:
 בתו עלי נרא מן אלמחר ואדעמא.
 ואעמיכם כמא תקולו לי. ואעמוני הוה
 אנאריה זונה: וישענו בני יעקב את שבם
 ואת חמור אביו פמרמה וידברו אשר
 ספא את דינה ארתם: ואתיבו בני יעקב.
 ית שבם וית חמור אביו. פתנמא
 ומלידו. דסאיב. ית דינה אנתהון:
 פאנאנהמא בני יעקב נמטר וקאלו.
 כמא נגם דינה אנתהם: ויאמרו איהם
 לא נבל לעשות הדבר הזה דתת אתי
 אתתנו לאיש אשר לך ערדה ביי חרפה
 הוה לנו: ויאמרו להון. לא נכול למעבר
 פתנמא הדון. למתן ית אנתנא. לגבר

חלק הדקדוק. (יג) וידבר על לב הנערה, תרגום שלנו ומלי על לבה ולא ומליל, דקשיא ליה לאונקלוס חיבת וידבר שהוא
 לשון קשה וזה הופך המכין שלפיוסה היה צריך לכן תרגם אחר כוונת הענין ומלי לומר שמיאל על לבה בשלמות דבר פיוס וריצוי,
 וכן ספרש דברו על לב ירושלם דמתרגמינן מלו תחומין ולא מתרגמינן מלילו וד"ק: (יד) קח לי את הילדה הזאת לאשה, הדלת של
 חיבת הילדה ברגש בכל התניאן: (טז) וכן לא יעשה ת"א דיתעביד:

הלילה ערלא. ארי חסדא היא לנא: קאלו
 דהמא. לא נטיק אן נצנע הדא אראמר.
 אן נעטי אכתנא. דרגל לה קלפה. לאנה
 עאר עדינא: טו אד-פזאת נאות לכס אם
 תהיו כמנו להמל דכס פל-זכר: ברם
 פדא נטפס לכון. אם תהון פותנא. למגור
 לכון פל דכורא: לכן בכלה נטאבקבם.
 אן תצירו מתלנא. ואכתתן מנכם כל
 דכר: ונתנו את-פנתינו לכס ואת-
 פנתיכם נקח-לנו וישבנו אתכם והיינו
 לעם אחד: ונתין ית פנתנא לכון. וית
 פנתכון נסב לנא. ונתיב עמכון. ונהי לעמא
 חד: ואעטינאכם בנאתנא. ותזווננא
 בנאתכם. ואקמנא מעכם. וערנא אמה
 ואחדה: ואם-לא תשמעו אלינו
 דהמול ולקחנו את-פתנו והקבנו:
 ואם לא תקבדון. מננא למגור. ונדבר
 ית פרתנא וניזיל: ואן רם תקבלו מנא
 אן תכתננו. אכרנא אבנתנא ומצינא:
 וייטבו דבריהם בעיני חמור ובעיני שכס
 בן-חמור: ושפרו פתנמיהון בעיני חמור.
 ובעיני שכס פר חמור: פחסן כדאמהם
 ענד חמור. וענד שכס אבנה: ודא-אתר
 הנער לעשות הדבר פי חפץ פבת-
 יעקב והוא נכבד מפל בית אביו:
 ודא אוחר עולמא למעבר פתנמא.
 ארי אתרעי בבת יעקב. והוא יקיר. מפל
 בית אבוהי: ודם וזכר אדגלאם אן יצנע
 דארך אראמר. לאנה מריד אבנה
 יעקוב. והו אכרם. מן גמיע בית אביה:
 ויבא חמור ושכס בנו אל-שער עירם
 וידברו אל-אנשי עירם לאמר: ואתא
 חמור. ושכס בריה לתרע קרתהון.
 ומדינו עם אנשי קרתהון דמימר: פלמא
 דכל חמור. ושכס אבנה ארי באב
 קריתתם. כאטבו אהדהא קאילין:
 האנשים האדה שלמים הם אתנו וישבו
 בארץ ויסתרו אתה והארץ הנה רחבת
 ידים לפניכם את-פנתם נקח-לנו לנשים

ואת-פנתינו נתן להם: וגבריא האליו
 שלם אנון עמנא. ויתבון בארעא ויעבדון
 בה סחורתא. וארעא. הא פתיות ידיו
 קדמיהון. ית פנתהון נסב לנא לנשין.
 וית פנתנא נתין להון: הורא אלקום
 מסאלמין הם לנא. אן יגדסו פי אלברד
 ויתגרו פיה. והודאה ואסע אדאמכאן
 בין אידיהם. אן נתזווג בנאתהם. ונעטיהם
 בנאתנא: אד-פזאת יאתו לנו האנשים
 לשבת אתנו להיות לעם אחד בהמור
 לנו פל-זכר כאשר הם נמלים: פרם פדא.
 יטפסין לנא וגבריא דמתב עמנא. למחוי
 לעמא חד. במגור לנא פל דכורא. כמא
 דאנון גורין: לכן בכלה. יטאבקנא
 אלקום אן יקימו מענא. ונציר אמה
 ואחדה. באן יכתתן מנא כל דכר. כמא
 הסמכתתנין: מקנהם וקנינם וכל-בהמתם
 חלוא לנו הם אד נאותה להם וישבו
 אתנו: ויתיהון וקנינהון וכד בעיריהון.
 הדא דינא אנון. פרם נטפס להון.
 ויתבון עמנא: מואשיהם ואתאתהם
 וסאיר בהאימהם. אנמא הו לנא. עדא
 אן נטאבקתם עלי דאלך. ויקימו מענא:
 וישמעו אל-חמור ואל-שכס בנו פל-יצאי
 שער עירו ויפלו פל-זכר פל-יצאי שער
 עירו: וקבילו מן חמור ומן שכס בריה.
 פל נפקי תרע קרתיה. ונורו פל דכורא.
 פל נפקי תרע קרתיה: פקבלו מן חמור
 ומן שכס אבנה. כל מן כרג מן באב
 קריתתה. ואכתתן מנהם כל דכר: ויהי
 ביום השלישי בהיותם כאבים ויקחו שני
 בני-יעקב שמעון ולוי אתי דינה איש
 חרבו ויבאו עליהעיר פטח ויתרגו פל-
 זכר: והוה פיומא תליתאה פד תקיפו
 עליהון פיביהון. ונסיבו תרין בני-יעקב.
 שמעון ולוי. אתי דינה גבר חרביה. ועאו
 עד קרתא דיתבא לרוחצן. וקטלו פל
 דכורא: ולמא כאן פי אריום אתאתוהם
 וגעון. אכר שמעון ולוי. אכוי דינה כל

חלק הדקדוק. טו) אך בואת נאות לכס. תרגום נטפס. תרגום אם יפחוד חטאים אל תבא לא חטפים. (הערוך):
 (י) וייטבו דבריהם, העמדה הי"ד הנוספת בנעיא להורות על הי"ד פא הפעל נחה. [מהר"ב]:

רגל סיפה. ודברלו עליהם והם מטמאנו.
 וקתלו כל דבר: ואת המזור ואת שכם
 בנו חרנו לפי חרב ויקח את דינה מבית
 שכם ויצאו: וית המזור וית שכם בדינה.
 קטלו לפתנם דחרב. ודברו ית דינה.
 מבית שכם ונפקו: וחמור ושכם אבנה.
 קתלוהם בחד אסף. ואכלו דינה. מן
 בית שכם וחרנו: בני יעקב באו על-
 החללים ויבזו העיר אשר טמא אחתם:
 בני יעקב עאלו לחצא קטליה. ובוזו
 קרתא. הסאיבו אחתהון: בני יעקוב.
 דכלו עלי ארעא. ונגמו מא פי אלקריה.
 כמא נגמו אלתהם: את-עאגם ואת-
 בקרם ואת-חמריהם ואת אשר-בעיר
 ואת אשר בשדה לקחו: ית ענהון וית
 תוריון וית חמריהון. וית דבקרתא.
 וית דבקרא בוז: ונגמהם ובקרהם
 וחמירהם. ומא פי אלקריה. ומא פי
 אציאע אחרו: ואת-כלי-חילם ואת-כלי-
 טפם ואת-נשיהם שבו ויבזו: ואת כל-
 אשר בפית: וית כל ובמיהון וית כל
 טפלהון וית נשיהון. שבו ובוזו. וית כל
 דבפיתא: ונמיע אתאתהם ואטפאדהם
 ונפאחם. סבוהא ונגמוהא. וסאיר מא פי
 אלמנאזר: ויאמר יעקב אל-שמעון ואלי
 לוי עברתם אתי להבאי שני כ שב הארץ
 בפנעני ובפרוי ואני מתי מספר ונאספו
 עלי והפוני ונשמדתי אני וביתי: ויאמר
 יעקב. לשמעון ודלוי עברתון יתי. למתן
 דבבו פינא ובין יתיב ארעא. בכנענאה
 ובסרזאה. ואנא עם דמנין. ויתכנשוון
 עלי וימחונני. ואשתיעי אנא ואנש ביתי:
 סקאר יעקוב. לשמעון ודלוי קד
 פצחתמוני. ואפסדתמא האלי מע אהל
 אלבלד. ארכנעאניין וארפרזין. ואנא
 דהטרו אחצא. פינתמעון עלי וקתלוני.
 פאנפד אנא ואלי: ויאמר הבזנה יעשה
 את-אחותני: ואמרו. הפנפקת ברא.
 יתעבד לאתתנא: קאלו. אנואנה יענע
 באכתנא:

ויאמר אלהים אל-יעקב קום עדה בית-
 אל ושכ-שם ועשה-שם מזבח לאל
 הנראה אליך בברחך מפני עשו אחיך:
 ויאמר יי ליעקב. קום. סק לבית אל
 ותיב תפון. ועביד תפון מדבח. לאל
 האתגלי לך. במערקך. מן קדם עשו
 אחיך: תם קאר אלה ליעקוב. קום
 אצער אלי בית אל וקם תם. ואצנע
 תם מדבחה. לאטאיך אדמתגלי
 לך. פי הרובך. מן בין ידי עשו
 אחיך: ויאמר יעקב אר-ביתו ואל
 כל-אשר עפו תסרו את-אלהי
 הנבל אשר בתככם והפחרו והחליפו
 שמלתיכם: ויאמר יעקב לאנש ביתה.
 ולכל העמיה. אערו. ית טעות עממיא
 דבניכון. ואדפו. ושנו כסותכון: תם קא
 יעקוב לזה. וסאיר מן מעה. אנועו
 מעבודאת אלזרבא אדוי פי מא בינכם.
 ותטהרו וברלו תיאנכם: ונקימה ונעדה
 בית-אל ואעשה-שם מזבח לאל הענה
 אתי ביום צאתי ויהי עמדי בדרך אשר
 הלכתי: ונקום ונסק לבית אל. ואעביד
 תפון מדבח. לאר. דקביל צלותי ביומא
 דעקתי. והוה מימדיה בסעדי. באורחא
 דאזלית: ונקום ונצער אלי בית אל.
 ואצנע תם מדבחה. לאטאיך אלמניכני
 פי יום שדתי. וכאן מעי. פי אטריק אדוי
 סדכתה: ויתנו אלי-יעקב את כל-אדתי
 הנבר אשר בידם ואת-הנזמים אשר
 באניהם ויטמן אתם יעקב תחת האלה
 אשר עם-שכם: ויהבו ליעקב. ית כל
 טעות עממיא דבדיהון. וית קדשיא
 דבארדיהון. וטמר יתהון יעקב. תחות
 בוטמא דעם שכם: פרפעו אלי יעקוב.
 נמיע מעבודאת אלזרבא אדוי כאנת
 מעהם. ואראשנאף אדוי פי אדאנהם.
 פרפנהא יעקוב. תחת אלכטמה אתי
 בתצרה נאבלום: ויפיעו ויהי תחת
 אלהים עדי-הערים אשר סביבותיהם ולא
 רדפו אחרי בני יעקב: ונמלו. והות

חלק הרקדוק ית) לאל הנראה אליך חרנום לאל בני אינוו ספור:
 כב (כתר תורה)

דחלא

דחלא מן קדם יי. על עממא דבקרין
 סחתינהון. ודא רדפו. פתר בני יעקב:
 ולמא רחלו. ובאן דער אלה. עלי אהל
 אלקרא אדי הואליהם. ולם יכלבו בני
 יעקוב: ויבא יעקב לויזה אשר בארץ
 פנען הוא בית אל הוא וכדיהעם אשר
 עמו: ואתא יעקב לרוז. דבארעא דבנען.
 היא בית אל. הוא וכל עמא דעמיה:
 חתא נא יעקוב אלי רוז. אדי פי ברד
 כנעאן. הי בית אל. הו ונמיע אלקום
 אדי מעה: ויבן שם מזבח ויקרא למקום
 אל בית אל פי שם נגדו אדיו האלהים
 בברחו מפני אדיו: ובנא תמן מדבחה.
 וקרא לאתרא. אל בית אל. אדי תמן.
 אתגלי ליה יי. במערכוה מן קדם אחוהי:
 פכנא תם מדבחה. ודעא פי אדמוצע.
 אל בית אל. לאן תם תגלא לה אלה.
 פי הרובה מן בין ידי אכיה: ותמת דברה
 מינקת רבקה ותקבר מתחת לבית אל
 תחת האלון ויקרא שמו אלון פכות:
 ומיתת דברה מינקתה דרבקה
 ואתקברת. מלרע לבית אל בשיפודי
 מישרא. וקרא שמה מישר בכיתא:
 פמאתת דבורה דאיה רבקה. ודפנת.
 אספר מן בית אל דון אדמוג. פסמאה
 מרג אדבכא: פ

וירא אלהים אדי יעקב עוד כבאז מפרן
 ארם ויברך אתו: ואתגלי יי ליעקב עוד.
 במיתוהי מפרן ארם. וברך יתיה: תם
 תגלא אלה דייעקוב איצא. פי מגייה מן
 פדן ארם. פבארך עדיה: ויאמר ללו
 אלהים שמך יעקב לא יקרא שמך עוד
 יעקב פי אסדישראל יהיה שמך ויקרא
 אתי שמו ישראל: ואמר ליה יי שמך
 יעקב. לא יתקרי שמך עוד יעקב.
 אלהין ישראל יהי שמך. וקרא ית שמה
 ישראל: וקאל דה אלה אסמך יעקוב.
 לא יסמא אסמך אברא יעקוב פקט. אלא
 אסראל. וסמאה איצא אסראל: ויאמר

לו אלהים אני אל שדי פרה ורבה גוי
 וקהל גוים יהיה ממך ומלכים מתלצין
 יצאו: ואמר ליה יי. אנא אל שדי פוש
 וסני עם. ובנשת שבטין יהון מנה. ומלכין
 דשרטין בעממא מנה יפקון: תם קאל
 לה אלה. אנא אטאיק אלכאפי אנם
 ואכתר. אמה בער גוק אמם יכון מנך.
 ומרוך מן צלכך יכרגון: ואתהארץ אשר
 נתתי לאברהם וליצחק דך אתננה
 ודורעך אתרוד אתן אתהארץ: וית
 ארעא. דיהבית. לאברהם וליצחק דך
 אתננה. ודבנה פתרך אתן ית ארעא:
 ואברד. אדי אעמיתה לאבראהים
 ויצחאק אעמיה דך. ולנסרך מן בערך:
 ויער מעליו אלהים במקום אשר ידבר
 אתו: ואסתלק מעלוה ויקרא דיו. באתרא
 דמליל עמיה: תם ארתפע ענה נור אלה.
 פי אדמוצע אדי כאטבה: ויצב יעקב
 מצבה במקום אשר ידבר אתו מצבת
 אבן ויפך עליה נסך ויצק עליה שמן:
 ואקים יעקב קמתא. באתרא. דמליל
 עמיה קמת אבנא. ונסיך עליה נספין.
 ואריק עליה משחא: פנצב יעקוב דכה.
 פי אדמוצע אדי כאטבה דכה מן הנארה.
 ורש עדיהא מואנא. וצב עליהא רהנא:
 ויקרא יעקב אתי שם המקום אשר דבר
 אתו שם אלהים בית אל: וקרא יעקב
 ית שמה דאתרא. דמליל עמיה תמן.
 יי בית אל: וסמא יעקוב אסם אדמוצע.
 אדי כאטבה תם אלה בית אל: ויסעו
 מבית אל ויהי עוד פברתהארץ לבוא
 אפרתה ותדד רחל ותקש פדדתה:
 ונטלו מבית אל. ויהוה עוד פרוב ארעא
 דמועל לאפרת. וילידת רחל וקשיאת
 במידדה: תם רחלו מן בית אל. וקד
 בקי מיר מן אלמסאפה אלי דכול
 אפרת. פודדת רחל וצעב ולאדהא:
 ויהי בהקשתה בלדתה ותאמר לה כא
 המידדת אלי תרא פי נס יזה דך פן:

חלק הרקדוק יט) כי שם נגלו אליו האלהים תרגום שלנו אתגלי ליה ה' והוא הנכון כי כן כתוב והנה ה' נצב עליו ול"ג מלאכי
 דיו: כ) אשר דבר אתו שם אלהים בית אל. תרגום בית אל: כא) ותאמר לה המילדת אל תראי. אין בה' געוי בכל התרגום. ואם כן
 השו"א שבמ"ם נח. ועיין בפ' שמות ודוק וכ"כ מהריב"ש וז"ל השוא נח לדעת בן אשר:

בני רחל. יוסף ובנימין: בני רחל. יוסף
 ובנימין: ובני בלהה שפחת רחל הן
 ונפתלי: ובני בלהה אמתה רחל. הן
 ונפתלי: ובני בלהה אמה רחל. הן
 ונפתלי: ובני זלפה שפחת לאה נד ואשר
 אלה בני יעקב אשר ילדו בפני אדם:
 ובני זלפה. אמתה ללאה נד ואשר. אלה
 בני יעקב. האתלדו ליה בפני אדם:
 ובני זלפה. אמה ללאה נד ואשר. הולא
 בני יעקב. אדו ולדו לה פי פדן אדם:
 ויבא יעקב אל-יעקב אביו ממרא קרית
 הארבע הוא תברון אשר יר-שם אברתם
 ויעחק: ואתא יעקב לות יעחק אביו.
 ממרא קרית ארבע. הוא תברון. הדר
 הפן אברתם ויעחק: תם גא יעקב אל-
 יעחאק אביו. אדו ממרא קרית ארבע.
 הוא תברא. אדו סבן תם אברתם
 ויעחאק: ויהיו ימי יעחק מאת שנה
 ושננים שנה: והיו ימי יעחק. מאת
 ותמנו שנין: וכאן עמר יעחאק. מאת
 ותמאנין סנה: וינע יעחק וימת ויאסף
 אדו-עמו זקן ושבע ימים ויקברו אתו
 עשו ויעקב בניו: ואתנניד יעקב ומית
 ואתפניש לעפיה. סוב וסבע יומין.
 וקברו יתיה. עשו ויעקב פנוה: פתופא
 יעחאק ומאת ואנעם אדו קומה. שיכא
 קד שבע מן אלעטר. ודפנוה עשווייעקוב
 אבנאה:

ואלה תלדות עשו הוא אדם: ואלון.
 תולדת עשו הוא אדם: והדה שרה
 תיאליד עשו הו אדם: עשו לקח את
 נשיו מבנות פנען את-עדה בת-אלון
 חתני ואת-אחליבמה בת-ענה בת-
 צבעון החוי: עשו. נסיב ית נשוחי מבנות
 פנען. ית עדה. פת אלון התאה. וית
 אחליבמה בת ענה. פת צבעון התאה:
 ודאדך אן עשו תוונג נסאיה מן בנאת
 בנעאן. עדה אבנה אילון איתתי.
 ואחליבמה אבנה ענה. אבנה צבעון
 אלהוי: ואת-בשמת פת-ישמעאל אחות

והיה בקשנותה במלדה. ועמדת לה
 תתא לא תדקלון. אדו אף דין ליה פד:
 פלמא צעב ולאדהא. קאת להא
 אקאבדה לא תנאפין. פלן הדא לך
 אבן: ויהי בעצאת נפשה פי מטה והקרה
 שמו בן-אביו ואביו קרא-לו בנימין: והיה.
 נמשק נפשה אדו מותא. וקרת שמה
 נד דיו. ואביו קרא ליה בנימין: ולמא
 נאן ענד כרוג נפסהו ויהי מאתה.
 אבמתה ין תרהי. ואבנה סמאה בנימין:
 ותמת רחל ותקבר בדרך אפרתה הוא
 בית דתם: ומיתת רחל. ואתקברת
 באורה אפרת. היא בית דתם: ומאתת
 רחל. ודפנת פי טרוק אפרת. הי בית
 דתם: ויעב יעקב מצבה על-קברתה
 הוא מצבת קברת רחל עדיהיום: ואקים
 יעקב. קמתא על קברתה. היא. קמת
 קברתא דרחל עד יומא דין: פנצב
 יעקוב דכה עלא קברהא. הי תסמא
 נעבה רחל אלי אדום: ויסע ישראל ויט
 אהלד מהדאה למגדל עדר: ונמל ישראל.
 ופרסיה למשכניה. מהדאה למגדל
 העדר: תם רחל אסראל. ומר נבאה.
 מן הנאך אלי מגדל עדר: ויהי בשמן
 ישראל בארץ ההוא וילך ראובן וישכב
 את-בלהה פילגש אביו וישמע ישראל

ספא באצע ספא

ויהיו בני-יעקב שנים עשר: והוה. פד
 שרא ישראל בארעא ההיא. ואזל ראובן.
 ושכב ית בלהה לחינתא האבדה. ושמע
 ישראל. והווי בני יעקב תרי עטר: פלמא
 סבן אסראל תלך אלברד. מצא ראובן.
 פצאנע בלהה אמה אבנה. פעלם בראך
 אסראל. פצארו בני יעקוב בבנימין
 אתני עשר: פני לאה בכור יעקב ראובן
 ושמעון ודוי ויהודה ויששכר וזבולון: בני
 לאה. פוכריה דיעקב ראובן. ושמעון
 ודוי ויהודה. ויששכר וזבולון: בני לאה.
 בכר יעקוב ראובן. ושמעון ודוי ויהודה.
 ויששכר וזבולון: בני רחל יוסף ובנימין:

נביות: וית בשמת בת ישמעאל אחתיה
 דנביות: ובשמת אבנה אסמאעיל אבת
 נביות: ותלד עדה לעשו את-אליפו
 ובשמת ירדה את-רעואל: וילדת עדה.
 לעשו ית אליפו. ובשמת. ילדת ית
 רעואל: פולדת עדה לעשו אליפו ובשמת
 ולדת רעואל: ואהליבמה ירדה את-יעיש
 ואת-יעלם ואת-קרח אלה בני עשו אשר
 ילדוהו בארץ פנען: ואהליבמה ילדת.
 ית יעוש וית יעלם וית קרח. אלן בני
 עשו. דאתידו ליה בארעא דכנען:
 ואהליבמה ולדת. יעוש ויעלם וקרח.
 הולאי בני עשו. אדי ורדו לה פי בלד
 כנעאן: ויקח עשו את-נשיו ואת-בניו
 ואת-בנותיו ואת-כל-נפשות ביתו ואת-
 מקנהו ואת-כל-בהמתו ואת-כל-קנינו
 אשר רכש בארץ פנען וילך אל-ארץ
 משני יעקב אחיו: ודבר עשו. ית נשיוהי.
 וית בנוהי וית בנותיה וית כל נפשות
 ביתיה. וית ביתיהי וית כל בעיריה. וית
 כל קניניה דקנא בארעא דכנען: ואזל
 לארע אחרי. מן קדם יעקב אחוהי:
 פאכר עשו נסאיה. ובניה ובנאתה וכל
 נפס מן אה. ומאשיתיה וסאיר כהאימה.
 וגמיע מלכה. אדי מלכה פי בלד כנעאן.
 ומצא ארי בלד גירה. מן קבר יעקוב
 אכיה: כייחיה רבושם רב משבת יהו
 ולא יכלה ארץ מונדיהם לשאת אתם
 משני מקניהם: ארי חוה קנינהו. סני
 מקמתב פחדא. ולא יכילת. ארע
 תותבותהו לסיברא יהוהו. מן קדם
 גיתיהו: אד כאן סרהם כתיר מן אן
 יקימו גמיעא. ודם יטיק בלד סכנאהם
 אן יחתמלהם. מן קבר מואשיהם: וישב
 עשו בחר שעיר עשו היא אדום: ויתב
 עשו בטורא דסעיר. עשו היא אדום:
 פסכן עשו ארי הו אראחמרי. פי נבר
 סעיר: ואקה תלדות עשו אבי אדום
 בחר שעיר: ואלין. תולדת עשו אבוהו
 דאדומאי. בטורא דסעיר: והוא שרר

(יעוש קרי)

תיאריד עשו אבו אראחמריין. פי נבר
 סעיר: אלה שמות בני-עשו אליפו בן
 עדה אשת עשו רעואל בן בשמת אשת
 עשו: אלן שמחת בני עשו. אליפו.
 בר עדה אשת עשו. רעואל. בר בשמת
 אשת עשו: הדה אסמא בני עשו. אליפו.
 אבן עדה זונה עשו. רעואל. אבן בשמת
 זונה עשו: ויהיו בני אליפו תימן אומר
 צפו ונעתם וקנו: והיו בני אליפו. תימן
 אומר. צפו ונעתם וקנו: וכאן בני אליפו.
 תימן אומר. צפו ונעתם וקנו: ותמנעו
 היתה פילגש לאליפו בן-עשו ותלד
 לאליפו את-עמלק אלה בני עדה אשת
 עשו: ותמנע הות לחינתא לאליפו בר
 עשו. וילדת לאליפו ית עמלק. אלן.
 בני עדה אשת עשו: וכאנת תמנע אמה.
 לאליפו אבן עשו. פולדת לה עמלק.
 הולאי בני עדה זונה עשו: ואקה בני
 רעואל נחת זרח שמה ומוזה אלה היו
 בני בשמת אשת עשו: ואלין בני רעואל.
 נחת זרח שמה ומוזה. אלן היו. בני
 בשמת אשת עשו: והולאי בני רעואל.
 נחת זרח שמה ומוזה. הולאי כאנו. בני
 בשמת זונה עשו: ואקה היו בני
 אהליבמה בת-ענה בת-צבעון אשת עשו
 ותלד לעשו את-יעיש ואת-יעלם ואת
 קרח: ואלין היו. בני אהליבמה בת
 ענה. בת צבעון אשת עשו. וילדת לעשו.
 ית יעוש וית יעלם וית קרח: והולאי
 כאנו. בני אהליבמה אבנה ענה. אבנה
 צבעון זונה עשו. פולדת לה יעוש ויעלם
 וקרח: אקה אדומי בני-עשו בני אליפו
 בפור עשו אדום תימן אדום אומר אדום
 צפו אדום קנו: אלן רבר בני בני עשו.
 בני אליפו בוכריה דעשו. רבא תימן
 רבא אומר. רבא צפו רבא קנו: הולאי
 צנאדיד בני עשו. בני אליפו בברה.
 תימן צנדיד ואומר צנדיד. צפו צנדיד
 וקנו צנדיד: אדום קרח אדום געתם
 אדום עמלק אקה אדומי אליפו בארץ

אדום

חרי והימים ואחות לזמן תמנע: וחזו בני
 לזמן חורי והימים. ואחתיה לזמן תמנע:
 וכאנו בני לזמן חורי והימים. ואכתה
 תמנע: ואלה בני שובל עלון ומנחת
 ועיבל שפו ואונם: ואדון בני שובל.
 עלון ומנחת ועיבל. שפו ואונם: והולאי
 בני שובל. עלון ומנחת ועיבל. שפו
 ואונם: ואלה בני צבעון ואיה וענה הוא
 ענה אשר מצא את הימים במדבר ברעתו
 את החמרים לצבעון אביו: ואדון בני
 צבעון ואיה וענה. הוא ענה. האשפה
 ית גפריא במדברא. כד הוה רעי ית
 חמריא לצבעון אבותי: והולאי בני
 צבעון ואיה וענה. הו ענה. ארי רכב
 ארכנאל פי אלבר. חין כאן ירעא
 ארמור לצבעון אבה: ואלה בני ענה
 דישן כב ואהליבמה בת ענה: ואדון בני
 ענה דישון. ואהליבמה בת ענה: ואבן
 ענה דישון. ואהליבמה אכנתה: ואלה
 בני דישן חמדן ואשבן ויתרן וברן: ואדון
 בני דישן. חמדן ואשבן ויתרן וברן:
 והולאי בני דישן. חמדן ואשבן ויתרן
 וברן: אלה בני אצר בלהן וועון ועקן:
 אדון בני אצר. בלהן וועון ועקן: והולאי
 בני אצר. בלהן וועון ועקן: אלה בני
 דישן עויז וארן: אדון בני דישן עויז וארן:
 והולאי בני דישן עויז וארן: אלה אלופי
 החרי אלוף לזמן אלוף שובל אלוף צבעון
 אלוף ענה: אדון רברבני חוראי. רבא
 לזמן רבא שובל. רבא צבעון רבא ענה:
 והולאי צנאדיד ארחוריין. לזמן צנדיד
 ושובל צנדיד. וצבעון צנדיד וענה
 צנדיד: אלוף דישן אלוף אצר אלוף דישן
 אלה אלופי החרי לאלפיהם בארץ שעיר:
 רבא דישון. רבא אצר רבא דישן. אדון
 רברבני חוראי. לרברבניהון בארעא
 דשעיר: ודישון צנדיד. ואצר צנדיד
 ודישון צנדיד. הולאי צנאדיד ארחוריין
 פי בלד שעיר: פ

אלום אלה בני עדה: רבא קרה. רבא
 געתם רבא עמלק. אדון רברבני אליפו
 בארעא דארזם. אדון בני עדה: וקרה
 צנדיד. ונעתם צנדיד ועמלק צנדיד.
 הולאי צנאדיד אליפו פי בלד ארזם.
 הולאי בני עדה: ואלה בני רעואל בן
 עשו אלוף נחת אלוף זרח אלוף שמה
 אלוף מזה אלה אלופי רעואל בארץ
 ארזם אלה בני בשמת אשת עשו: ואדון
 בני רעואל בר עשו. רבא נחת רבא זרח.
 רבא שמה רבא מזה. אדון רברבני
 רעואל בארעא דארזם. אדון בני בשמת
 אשת עשו: והולאי בני רעואל אבן עשו.
 נחת צנדיד וזרח צנדיד. ושמה צנדיד ומזה
 צנדיד. הולאי צנאדיד רעואל פי בלד ארזם.
 והם בני בשמת זוגה עשו: ואלה בני
 אהליבמה אשת עשו אלוף יעושי אלוף
 יעלם אלוף קרה אלה אלופי אהליבמה
 בת ענה אשת עשו: ואדון בני אהליבמה
 אשת עשו. רבא יעושי. רבא יעלם רבא
 קרה. אדון רברבני. אהליבמה. בת ענה
 אשת עשו: והולאי בני אהליבמה זוגה
 עשו. יעושי צנדיד. ויעלם צנדיד וקרה
 צנדיד. הולאי צנאדיד. בני אהליבמה.
 אבנה ענה זוגה עשו: אלה בני עשו
 ואלה אלופיהם הוא ארזם: אדון בני עשו.
 ואדון רברבניהון הוא ארזם: הולאי בני
 עשו. והולאי צנאדידהם והם אראחמריין:
 אלה בני שעיר החרי
 ישבי הארץ לזמן שובל וצבעון וענה:
 אדון בני שעיר חוראי. יתבי ארעא.
 לזמן שובל וצבעון וענה: והולאי בני
 שעיר ארחוריין. ככאן ארבלד. לזמן
 שובל וצבעון וענה: ודישון ואצר ודישון
 אלה אלופי החרי בני שעיר בארץ ארזם:
 ודישון ואצר ודישון. אדון רברבני חוראי.
 בני שעיר בארעא דארזם: ודישון ואצר
 ודישון. הולאי צנאדיד ארחוריין. בני
 שעיר פי בלד ארזם: ויהיו בני לזמן

חלק הדקדוק (כ) ואלה בני ענה דישן ואהליבמה וכי' כל אהליבמה במאריך בלמ"ד בר מן דין והוא בלדע: (כ) (כתר תורה)

אֵלֶּה הַמַּלְכִּים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוּם
 פְּנֵי מֶלֶךְ־מֶלֶךְ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל : וְאֵלֶּיךָ
 זָכְרָיָא . הַמַּלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוּם . קָדָם
 יִמְלֹךְ מֶלֶךְ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל : וְהוּא
 אֶלְמֹךְ . אֲדֵי מֶלְכוּ פִי בְּלַד אֲדוּם . קִבַּל
 אֵן יִמְלֹךְ מֶלֶךְ לְבָנֵי אִסְרָאֵל : וְיִמְלֹךְ
 אֲדוּם בְּלַע בְּן־בְּעוֹר וְשֵׁם עִירוֹ דְּנִהְבָּה :
 מֶלֶךְ בְּאֲדוּם . בְּלַע בְּרַ בְּעוֹר . וְשֵׁם
 קְרִיתִיה דְּנִהְבָּה : וּמֶלֶךְ פִּי אֲדוּם . בְּלַע
 אֲבֵן בְּעוֹר . וְאִסְם קְרִיתִיה דְּנִהְבָּה : וְיִמֶת
 בְּלַע וְיִמְלֹךְ תַּחְתֵּיו יוֹכֵב בְּן־זֶרַח מִפְּצֻרָה :
 וּמִית בְּלַע . וּמֶלֶךְ תַּחְתֵּיוֹהִי . יוֹכֵב בְּרַ
 זֶרַח מִפְּצֻרָה : פִּמַּאת בְּלַע . וּמֶלֶךְ בְּעֵדָה .
 יוֹכֵב אֲבֵן זֶרַח מִן אֶלְבֻצֶרָה : וְיִמֶת יוֹכֵב
 וְיִמְלֹךְ תַּחְתֵּיו חוּשֵׁם מֶאֶרֶץ הַתִּימָנִי : וּמִית
 יוֹכֵב . וּמֶלֶךְ תַּחְתֵּיוֹהִי . חוּשֵׁם מֶאֶרֶץ
 דְּרוּמָא : פִּמַּאת יוֹכֵב . וּמֶלֶךְ בְּעֵדָה .
 חוּשֵׁם מִן בְּלַד אֲרִימֹן : וְיִמֶת חוּשֵׁם וְיִמְלֹךְ
 תַּחְתֵּיו הֶדְד בְּן־בְּרַד הַמֶּכָּה אֶת־מֶדִּין
 בְּשֻׁרָה מוֹאָב וְשֵׁם עִירוֹ עֵוִית : וּמִית
 חוּשֵׁם . וּמֶלֶךְ תַּחְתֵּיוֹהִי הֶדְד בְּרַ בְּרַד .
 דְּקִפְרִי יֵת מְרִינָאִי בְּחֻקָּא דְּמוֹאָב . וְשֵׁם
 קְרִיתִיה עֵוִית : פִּמַּאת חוּשֵׁם . וּמֶלֶךְ בְּעֵדָה
 הֶדְד אֲבֵן בְּרַד . אֲדֵי קַתֵּל אֶלְמֶדִיאֲנִין
 פִּי צִיאַע מוֹאָב . וְאִסְם קְרִיתִיה עֵוִית :
 וְיִמֶת הֶדְד וְיִמְלֹךְ תַּחְתֵּיו שְׂמֵלָה
 מִמְּשֻׁרְקָה : וּמִית הֶדְד . וּמֶלֶךְ תַּחְתֵּיוֹהִי .
 שְׂמֵלָה מִמְּשֻׁרְקָה : פִּמַּאת הֶדְד . וּמֶלֶךְ
 בְּעֵדָה . שְׂמֵלָה מִן מְשֻׁרְקָה : וְיִמֶת שְׂמֵלָה
 וְיִמְלֹךְ תַּחְתֵּיו שְׂאוּל מְרַחְבוֹת הַנְּהָר :
 וּמִית שְׂמֵלָה . וּמֶלֶךְ תַּחְתֵּיוֹהִי . שְׂאוּל
 מְרַחְבוֹת הָעַל פֶּרֶת : פִּמַּאת שְׂמֵלָה .
 וּמֶלֶךְ בְּעֵדָה . שְׂאוּל מִן רַחְבֵּה אֶפְרָאֵת :
 וְיִמֶת שְׂאוּל וְיִמְלֹךְ תַּחְתֵּיו בְּעַל חֲנָן בְּן
 עֵכְבוֹר : וּמִית שְׂאוּל . וּמֶלֶךְ תַּחְתֵּיוֹהִי .
 בְּעַל חֲנָן בְּרַ עֵכְבוֹר : פִּמַּאת . וּמֶלֶךְ
 בְּעֵדָה . בְּעַל חֲנָן אֲבֵן עֵכְבוֹר : וְיִמֶת בְּעַל
 חֲנָן בְּרַעֲכָבוֹר וְיִמְלֹךְ תַּחְתֵּיו הֶדְד וְשֵׁם
 עִירוֹ פְּעוֹ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ מְהִיטְבָּאֵל בְּתִי־

מֶטְרָד בַּת מִי זָהָב : וּמִית בְּעַל חֲנָן בְּרַ
 עֵכְבוֹר . וּמֶלֶךְ תַּחְתֵּיוֹהִי הֶדְד . וְשֵׁם קְרִיתִיה
 פְּעוֹ . וְשֵׁם אִתֵּיה מְהִיטְבָּאֵל בַּת מֶטְרָד .
 בַּת מְצֻרָה דְּהָבָא : פִּמַּאת . וּמֶלֶךְ בְּעֵדָה
 הֶדְד . וְאִסְם קְרִיתִיה פְּעוֹ . וְאִסְם זִנְתָה
 מְהִיטְבָּאֵל אֲבִנְהָ מֶטְרָד . אֲבִנְהָ מֵא
 אֲדֵהָב : וְאֵלֶּה שְׁמוֹת אֲדוּפֵי עֵשׂוֹ
 דְּמִשְׁפַּחְתָּם לְמִקְרָתָם בְּשְׁמוֹתָם אֲדוּפֵי
 תַּמְנֵעַ אֲדוּפֵי עֵלְוָה אֲדוּפֵי יֵת : וְאֵלֶּיךָ
 שְׁמֵהָת . רַבְרַבֵּי עֵשׂוֹ דְּזִרְעִיתְהוֹן .
 לְאִתְרִיהוֹן בְּשְׁמֵהָתְהוֹן . רַבָּא תַּמְנֵעַ . רַבָּא
 עֵלְוָה רַבָּא יֵת : וְהוּאֵי אִסְמָא . צְנַאדִּיד
 עֵשׂוֹ לְעִשְׂאִירָהִם . פִּי מוֹאֲצֵעָהִם
 בְּאִסְמָאִיהֶם . תַּמְנֵעַ צְנַדִּיד . וְעֵלְוָה צְנַדִּיד
 וְיֵת צְנַדִּיד : אֲדוּפֵי אֲהֶלְיִבְמָה אֲדוּפֵי אֵלֶּה
 אֲדוּפֵי פִינֵן : רַבָּא אֲהֶלְיִבְמָה . רַבָּא אֵלֶּה
 רַבָּא פִינֵן : וְאֲהֶלְיִבְמָה צְנַדִּיד . וְאֵלֶּה
 צְנַדִּיד וּפִינֵן צְנַדִּיד : אֲדוּפֵי קִנְזֵי אֲדוּפֵי תִימָן
 אֲדוּפֵי מְבַצֵּר : רַבָּא קִנְזֵי . רַבָּא תִימָן רַבָּא
 מְבַצֵּר : וְקִנְזֵי צְנַדִּיד . וְתִימָן צְנַדִּיד וּמְבַצֵּר
 צְנַדִּיד : אֲדוּפֵי מְנִדְיָאֵל אֲדוּפֵי עִירָם אֵלֶּה !
 אֲדוּפֵי אֲדוּם לְמִשְׁבַּתָּם בְּאֶרֶץ אַחְזָתָם
 הוּא עֵשׂוֹ אֲבֵי אֲדוּם : רַבָּא מְנִדְיָאֵל רַבָּא
 עִירָם . אֵלֶּיךָ רַבְרַבֵּי אֲדוּם . לְמוֹתְבְּנִיהוֹן
 בְּאֶרֶץ אַחְסַנְתְּהוֹן . הוּא עֵשׂוֹ אֲבִיחֹן
 דְּאֲדוּמָאִי : וּמְנִדְיָאֵל צְנַדִּיד וְעִירָם צְנַדִּיד .
 הוּאֵי צְנַאדִּיד אֶלְאֲחֻמְרִיין . פִּי מִסְאֲבְנָהִם
 פִּי בְּרַד חוּזָהִם . הוּ עֵשׂוֹ אֲבֵן גְּמִיעָהִם :

קנ"ד פס' קליטה ס' ומפסירין חון עובדיה בתרי עשר
 גר"ד למנחת שבת וכו' : פ פ פ

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ
 פְּנֵעַן : וְיִתִּיב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ תּוֹתְבוֹת אֲבִיחֹן .
 בְּאֶרֶץ דְּבִנְעָן : פִּסְכֵן יַעֲקֹב . פִּי בְּרַד
 סַכְנָא אֲבִיחֹן . פִּי בְּרַד כְּנַעַן : אֵלֶּה
 תְּלֻדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בְּן־שִׁבְעֵי עֶשְׂרֵה שָׁנָה
 הָיָה רַעָה אֶת־אֲחִיו בְּצֹאן וְהוּא נָעַר אֶת־
 בְּנֵי בְלָהָה וְאֶת־בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אֲבִיו וַיָּבֵא
 יוֹסֵף אֶת־דְּבַתָּם רַעָה אֶל־אֲבִיהֶם : אֵלֶּיךָ
 תְּלֻדַת יַעֲקֹב . יוֹסֵף בְּרַ שִׁבְעֵי עֶסְרֵי שָׁנִין

הוה
 חלק הדקדוק כ"ג אשר מלכו . כתב מהר"ב שחמ"ם בנעיו והשווא שבלמ"ד נע : כ"ד אלוף עלוה . אין כאן נעיו בכל התנאן :

היה רעי עם אחוזי בענא . והוא רבי .
 עם בני בלחה . ועם בני זלפה נשי אבותי .
 ואיתי יוסף . ית טברון בישא לאבותון .
 והוא שרה תיאליד יעקוב . למא כאן
 יוסף אבן סבעה עשר סנה כאן ירעא מע
 אבותה אלגנם . וכאן נאשיא . מע בני
 בלחה . ובני זלפה נסוה אביה . פאתא
 יוסף . בשנאעה רדייה ענהם אי אביהם .
 וישראל אהב את יוסף מכר בניו כירון
 זקנים הוא לו ועשה לו בתנת פסים .
 וישראל . רחם ית יוסף מפל בנהו . ארי
 בר חנים הוא ליה . ועבר ליה פתונא
 דפסי . וכאן אסראל . יתב יוסף אכתר
 מן נמיעהם . לאנה ליה אבן שיכוכה .
 פצנע ליה תוניה דיכאנ . ויראו אחיו כיר
 אתו אהב אביהם מכר אחיו וישנא אתו
 ולא יכלו דברו לשלם . וחזו אחוהי . ארי
 יתיה . רחים אבותון מפל אחוהי . וסנו
 יתיה . ולא עבן למקרא עמיה שלם .
 פרמא ראו אבותה . אן אביהם יתנה
 אכתר מן נמיעהם . שנוה . ולם יטימו אן
 יבלמוה בסלאם . ויחלם יוסף חלום ויגיד
 לאחיו ויוספו עוד שניא אתו . ויחלם יוסף
 חלמא . וחזו לאחוהי . ואיספו עוד סנו
 יתיה : תם אן יוסף ראי רויא . ואכתר בה
 אבותה . ואותארו איצא שנאה ליה .
 ויאמר אליהם שמעו נא החלום הזה אשר
 חלמתי : ואמר להון . שמעו בען . חלמא
 הדין בחלמית : פקאל להם . אסמעו הדיא
 אררויא גדי ראיתא : והנה אנתנו
 סאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה
 אלמתי וגם ינעבה והנה תסבינה
 אלמתיכם ותשתחווין לאלמתי : והא
 אנתנא . מאפרין אפרן בני תקלא . והא
 קמת אסרתי ואף אזדקיפת . והא מסתחרן
 אסרתכון . וסגרו לאסרתי : כאנא נגרו
 נרוא פי אלעחרא . וכאן גרותי וקפת
 תם אנתצבת . וכאן גרוכם תחיש בהא .
 ותסגר רהא : ויאמרו לו אחיו המלך תמלך

עלינו אם ימשור תמשור בנו ויוספו עוד
 שניא אתו על חלמתי ועל דבריו :
 ואמרו ליה אחוהי . המלכו את מדמי
 לממלך ערנא . או שולמן את סגור
 למשגט פנא . ואיספו עוד סנו
 יתיה על חלמתי ועל פתגמוהי : פקאלו
 ליה אבותה . אמלכא תתמלך ערנא .
 או סלטאנא תתסלט עלינא . פאותארו
 איצא שנאה ליה . עדי אחלמא ועלי
 בלאמה : ויחלם עוד חלום אחר ויספר
 אתו לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד
 והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים
 משתחוים לי : ויחלם עוד חלמא אחרנא .
 ואשתעי יתיה לאחוהי . ואמר הן
 חלמית חלמא עוד . והא שמשא וסירא .
 וחד עסר כוכביא . סגרו ליה : והא איצא
 רויא אכרא . וקצהא עלי אבותה . וקאל .
 הודא קד ראית רויא איצא . כאן אלשמם
 ואלקמר . ואחדא עשר כוכבא . סאגרו
 ליה : ויספר אלי אביו ואלי אחיו ויגידו
 אביו ויאמר לו מה החלום הזה אשר
 חלמתי הבוא נבוא אני ואמך ואחין
 להשתחוות לך ארצה : ואשתעי לאבותיה
 וראחוהי . ונחף ביה אבותיה . ואמר ליה .
 מא חלמא הדין בחלמתי . המיתא ניתי .
 אנא ואמך ואחך . למסגר לך על ארעא :
 ואו קצהא עלי אביה ואבותה . זגרה
 אביה . וקאל ליה . מא הודא אררויא
 גדי ראיתא . הר נני אנא ואמך
 ואכותך . לנסגר לך עלי ארארין : ויקנאו
 בו אחיו ואביו שמר את הדבר : וקניא
 ביה אחוהי . ואבותיה נטר ית פתגמא :
 פתסוה עלי ראך אבותה . ואביה
 חפץ בלאמה : ויכלו אחיו לרעות את
 צאן אביהם בשכם : ואזלו אחוהי למרעי
 ית ענא דאבותון בשכם : פמצו אבותה
 לירעו נגם אביהם פי נאבלום : ויאמר
 ישראל אלי יוסף הלוא אחיך רעים
 בשכם לכה ואשתחך אליהם ויאמר לו

חלק הדקדוק א) ויקנאו בו אחיו . קל הנין ונא בן להקל כי משפשו להרגיש : * נקוד על את הנני

בני: ואמר ישראל ליוסף. הלא אחך
 ען בשכם. איתא ואשלחך דותהון.
 זמר ליה האנא: פקא אסראיל ליוסף.
 ודא אכותך ירעון פי נאבדום. תעאר
 בעת בך אליהם. קאל לה נעם: ויאמר
 ו קדנא ראה את שלום אחיך ואת
 גלום הצאן והשבני דבר וישלחהו
 ועמק חברון ויבא שגמה: ואמר ליה.
 איזיל בען חוי. ית שלם אחך וית שלם
 גנא. ואתיבני פתגמא. ושלחיה ממישר
 חברון. ואתא לשכם: קאל לה. אמין
 אנצר. סלאמה אכותך וסלאמה ארגנם.
 ורד עדיי גואבא. ובעת בה מן עמק
 חברא. ואתא נאבדום: וימצאהו איש
 והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר
 מה תבקש: ואשפחיה גוברא. והא טעי
 בתקלא. ושאליה גוברא. למימר מא
 את בעי: ווגדה רגל. צאלא פי ציאעהא
 וסאלה וקאל מא תטלב: ויאמר אתי
 אחי אנבי מבקש הנידהנא לי איפה הם
 רעים: ואמר. ית אחי אנא בעי. הו בען
 לי. איבא אנון רען: קאל אנא אטלב
 אכותי. אכברני אין הם ירעון: ויאמר
 האיש נסעו מזה פי שמעתי אמרים נדכה
 דתינה וילך יוסף אחר אחיו וימצאם
 בדתן: ואמר גוברא נטרו מבא. ארי
 שמעית דאמרין. גיזיל דדותן. ואזר
 יוסף בתר אחוהי. ואשכחונן בדותן:
 קאל אלרגל קד רחלו מן ההנא.
 סמעתהם יקורו. נמצי ארי דותן. פמצא
 יוסף ורא אכותה. ווגדהם פי דותן:
 ויראו אתו מרחק ובטרם יקרב אליהם
 ויתגברו אתו דהמיתו: וחזו יתיה מרחיק.
 ועד לא קריב דותהון. וחשיבו עלוהי
 למקטליה: פראוה מן בעיד. וקבר אן
 יקרב אליהם. אנתאגוה ליקתלוה:
 ויאמרו איש ארי אחיו הנה בער החלמות
 הלזיה בא: ויאמרו גבר לאחוהי. הא מרי
 חלמא דיכי אתי: פקאל בעצהם לבעין.
 הודא צאחב תלך אאחלאם גאי: ועתהו

לבו ונדרנהו ונשלחהו באתר חברות
 ואמרנו הנה רעה אכלתהו ונראה מה
 יהו חלמתיו: וכען איתו ונקטלינה.
 ונרמיניה בחד מן גופיא. ונימר. היתא
 בישתא אכלתיה. ונחוי. מא יתי בסוף
 חלמותי: פתעא אלאן נקתלה. ונטרחה
 פי בעין אראבאר. ונקוד וחדרדי אכלה.
 ונורא מא יבון מן אתראמה: וישמע ראובן
 ויצלהו מידם ויאמר לא נפנו נפש:
 ושמע ראובן. ושחביה מידהון. ויאמר.
 לא נקטלינה נפש: פסמעהם ראובן.
 וכלצה מן אדיהם. וקאל. לא נקתל
 נפסא: ויאמר ארתם וראובן אלהי שפכו
 דם השליכו אתו אלהיבור הוה אשר
 במדבר ויד אלהי שלחיהו לבו למען תעיד
 אתו מידם להשיבו אל אבינו: ויאמר
 דהון ראובן לא תישרון דם. רמו יתיה.
 דגופא דרין דבמדברא. ויד לא תישטון
 ביה. בדיל. לשחבא יתיה מידהון.
 לאתבותיה לות אבותי: פקאל להם
 דראובן לא תספכו דם. אטרחהו פי הדא
 ארביד ארי פי ארבר. ולא תמדו
 אידוכם אלה. לקבר אן יכלצה מן
 אדיהם. לירדה אלי אביה: ויהי באשר
 בא יוסף אל אחיו ויפשימו את יוסף את
 פתנתו את כתנת הפסים אשר עליו:
 ויהו. כד אתא יוסף לות אחוהי. ואשלחו
 ית יוסף ית פתוניה. ית פתונא דפסי
 דעלוהי: פלמא גא יוסף ארי אבותה.
 סלכו תוניתה. תוניה אדיבאג ארי
 עליה: ויקחהו וישלכו אתו הפרה והבור
 רק אין פו מים: ונספוחי. ורמו יתיה
 דגופא. ונפא ריקן. לית ביה מיא:
 פאכרוה. וטרחהו פי אלגב. וכאן אלגב
 פארנא. לים פיה מאא: וישבו לאכרי
 לחם וישא עיניהם ויראו והנה ארתת
 ישמעאלים באה מגלעד ונמליהם נשאים
 נכאת וצרי ולט חולכים דהוריד מצרימה:
 ואסחרו למיכד דחמא. וקפו עיניהון
 וחזו. והא שירת ערפאי. אתיא מגלעד.

ונמלהוין טעניין. שעף וקטף ולמום.
 אזדין לאחרא למצרים: פגלם לואכרו
 טעאמא. פרפעו עיונהם ונצרו. פאלא
 בקאפלה אעראב. גאיה מן גרש.
 ונמארתם מהמלה. כרנב ותריאק
 ושהברוש. מארין ליחררו דאך אלי
 מצר: ויאמר יהודה אל אחיו מהיפצע
 כי גרנו את אחינו וכסנינו את ידמו:
 ויאמר יהודה לאחיו מא ממון נתתני
 לנא. ארי נקטול ית אחונא. ונכסי על
 דמיה: פקא יהודה לאכותה. מא
 אלטמע. פי אין נקתל אכנא. וננסי
 דמה: לכו ונמכרנו לישמעאלים וידנו
 אל יהויכנו כי אחינו בשרנו הוא וישמענו
 אחיו: איתו נובנניה לערפאי. וידנא לא
 תהי ביה. ארי אחונא בסרנא הוא.
 וקפירו מניה אחוהי: תעאלו נביעה
 לאלאעראב. וידנא לא תבטש בה. לאנה
 אכנא בלחמנא. פקבלו מנה אכותה:
 ועברו אנשים מדינים סחרים וישטבו
 ויעלו את יוסף מן הבור וימכרו את
 יוסף לישמעאלים בעשרים גספ ויביאו
 את יוסף מצרימה: ועברו גוברי מדינאי
 תגרי. ונגידו ואסיקו ית יוסף מן גופא.
 וזבינו ית יוסף. לערבא בעשרין גספ.
 ואתיאו ית יוסף למצרים: פלמא מר
 בהם אתגאר. גדכו יוסף ואצעדוה מן
 ארנב. ובאעוה להם בעשרין דרהם.
 ואתו בה ארי מצרא: וישב ראובן אל
 הפור והנה אי יוסף בפור ויקרע את
 בגדיו: ותב ראובן לגופא. והא לית
 יוסף בגופא. ובוע ית לבושוהי: פרנע
 ראובן אלי ארנב. ואדא לים יוסף פיה.
 כרם תיאנה: וישב אל אחיו ויאמר
 הילד איננו ואני אנה אני בא: ותב לות
 אחוהי ואמר. עולימא ליתוהי. ואנא לאן
 אנא אזיל: פרנע ארי אכותה וקאל.
 אד ארגלאם לים הו. ואנא ארי אין
 אמצי: ויקחו את בתנת יוסף וישחטו
 שער עזים ויטבלו את התנת בדם:

ונסיבו ית פתונא דיוסף. ונכיסו צפיר
 בר עזי. וטבלו ית פתונא בדם: ואכרו
 תוניה יוסף. ודכחו עתוד מן אלמאעזי.
 ונמסוהא פי דמה: וישלחו את בתנת
 הפסים ויביאו אל אחיהם ויאמרו זאת
 מצאנו הכרנא התנת בנה הוא אם לא
 ושלחו ית פתונא דפסי. ואיתו לות
 אבוהון. ואמרו דא אשבתנא אשתמודע
 גען. הכתונא דברך. היא אם לא:
 פבעתו בהא מע מן אתא ארי אכיהם.
 וקאלו אד ונרנא דדה. אתבתהא. הל
 הי תוניה אבנך אם לא: ויפירה ויאמר
 בתנת בני חיה רעה אכלתהו טרף טרף
 יוסף: ואשתמודעה ואמר פתונא דברי.
 חיתא בישתא אכלתיה. מקטל קטיל
 יוסף: פאתבתהא וקאל תוניה אבני.
 וחש רדי אכלה. פריסה אפתרם יוסף:
 ויקרע יעקב שמלתיו וישם שק במתניו
 ויהאבל על בני ימים רבים: ובוע יעקב
 לבושוהי. ואמר שקא בחרציה. ואתאבל
 על בריה יומין סגיאין: פכרם יעקוב
 תיאנה. ושד מסתא פי חקויה. ותון עלי
 אבנה מדה טוילה: ויקמו כל בניו וכל
 בנתיו לנחמו וימאן להתנתם ויאמר כי
 ארד אל בני אבל שאדה ויבך אתו אביו:
 וקמו כל בנהי וכל בנתיה לנחמותיה.
 וסריב לקבלא תנחומין. ואמר. ארי
 איות לות פרי. כד אבינא לשאור.
 ויבא יתיה אבוהי: פקאם גמיע בניה
 ובנאתה דיעאזוה. פאבא אין יתעאזא.
 וקאל. כד אנוד אתרא ואנא חזון עלי
 אבני. פבכא עליה: והמדנים מכרו אתו
 אל מצרים לפטיפר סרים פרעה שר
 המכחים: ומדינא. זבינו יתיה למצרים.
 לפטיפר רבא הפרעה. רב קטוליא:
 וארמדיאניין באעוה אלי מצר. לפטיפר
 כאדם פרעון. ריים אסיאפין: פ
 ויהי בעת ההוא וירד יהודה מאת אחיו
 ויש ער איש עדלמי ושמו חורה: והוה
 בעדנא החוה. ונחת יהודה מלדת אחוהי.

מד (כתי תורה)

1001

וסמא לית גברא עד למאה ושמויה חירה:
 ובאין פי דאלך ארוקת. אן יהודה הנט
 ען אבותה. פמאל. ארי רגל עדלמי
 אסמה חירה: ויראישם יהודה בת-איש
 פנעני ושמו שוע ויקחה ויבא אליה: והוא
 תמן יהודה. בת גבר פנעני ושמויה שוע.
 ונסגה ועל דותה: פראי תם יהודה.
 אבנה רגל כנעאני אסמה שוע. פתזוזג
 בהא ודכל אדיהא: ותהר ותלד בן ויקרא
 את-שמו ער: ועדיאת וילדת בר. וקרא
 ית שמויה ער: פחמלת וולדת אבנא.
 ואסמאה ער: ותהר עוד ותלד בן ויקרא
 את-שמו אונן: ועדיאת עוד וילדת בר.
 וקרת ית שמויה אונן: פחמלת איצא
 וולדת אבנא. ואסמתה אונן: ותסף עוד
 ותלד בן ויקרא את-שמו שגה והיה
 בכזיב בלדתה אתו: ואסיפת עוד וילדת
 בר. וקרת ית שמויה שגה. והיה בכזיב
 בר וילדת יתיה: פעאודת איצא וולדת
 אבנא. ואסמתה שגה. ובאן יהודה פי
 כזיב חין וולדתה: ויקח יהודה אשה לער
 פכורו ושמה תמר: ונסיב יהודה. אתתא
 לער בוכריה. ושמה תמר: פאנד יהודה.
 זוגה לער בכרה. אסמהא תמר: ויהי
 ער בכור יהודה רע בעיני יהוה וימתהו
 יהוה: והוה. ער בוכריה דיהודה. פיש
 קדם יי. ואמיתיה יי: פבאן ער בכר
 יהודה. רדייא בין ידי אלה. פאהלכה:
 ויאמר יהודה לאונן בא אדי-אשת אחיך
 ויבם אתה והקם זרע לאחיך: ואמר
 יהודה לאונן. עול. לות אתת אחיך ויבם
 יתה. ואקים זרעא לאחיך: פקאל יהודה
 לאונן. אדכל ארי זוגת אחיך ואבן בהא.
 ואקים נסלא לאכיך: וידע אונן פי לא
 לו יהוה חרע והיה אסבא אדי-אשת
 אחיו ושחת ארצה לבדתי נתן זרע לאחיו:
 וידע אונן. ארי לא על שמויה מתקרי
 זרעא. והוי. פד עדיל לות אתת אחוהי
 ומתפיר אורחיה על ארעא. פדיל דלא

לאקמא זרעא לאחיה: פעלם אונן. אן
 לים אדיה ינסב ארנסל. פבאן אדי דכל
 ארי זוגה אביה אפסד נסלה עדי ארארין.
 דלא ינעד נסלא לאביה: וידע בעיני יהוה
 אשר עשה וימת נסלאו: ובאיש קדם
 יי דעבר. ואמית אף יתיה: פסא ענד
 אלה מא פעל. ואמאתה: ויאמר יהודה
 לתמר פדתו שכי אלמנה בית-אחיך עדי
 ויגדל שגה בני פי אמר פון ימות נסלאו
 פאחיו ותקד תמר ותשב בית אביה:
 ואמר יהודה לתמר בלתי תיבי ארמלא
 בית אביך. עד דירפי שלה ברי. ארי
 אמר. דלמא ימות אף הוא פאחיה.
 ואולת תמר. ויתיבת בית אביה: פקאל
 יהודה לתמר כנתה אגלסי ארמלה פי
 בית אחיך. ארי אן יכבר שגה אבני.
 לאנה קאל. כלא ימות הו איצא באבותה.
 פמצת תמר. וגלסת בית אביהא: וירבו
 הימים ותמת בת-שוע אשת-יהודה
 וינחם יהודה ויעל על-גזו צאנו הוא
 וחירה רעהו העדלמי תמנתה: וסניאו
 יומיא. ומיתת בת שוע אתת יהודה.
 ואתנחם יהודה. וסדיק על גזוי עניה הוא.
 וחירה. רחמיה עד למאה לתמנת: תם
 טצת אלאים. ומאתת אבנה שוע זוגה
 יהודה. תעאזא בעדהא. וצעד אלי גאזוי
 גנמה הו. וחירה. צאחבה אדעדלמי
 ארי תמנת: ויגד לתמר לאמר הנה חמיך
 עלה תמנתה לגז צאנו: ואתחוא לתמר
 למימר. הא חמויך. סליק לתמנת למנו
 עניה: פאכברת תמר וקיל להא. הודא
 חמויך. צאעד אלי תמנת ליגז גנמה:
 ותסר בגדי אלמנותה מעליה ותבם
 בצעוף ותתעקף ותשב בפתח עינים
 אשר עדיה: תמנתה פי ראתה פיגדל
 שלה והוא לא נתנה לו לאשה: ואעדיאת
 לבושי ארמלותה מנה. ואתפסיאת
 בעיפא ואתקנת. ויתיבת פפרשות עינים.
 העל ארח תמנת. ארי חזת ארי רבא

שלה

חלק הרקדוק ב) ויעל על גזוי צאנו. השו"א שב"ז נע כי החולם תנועה גדולה [ספר"ב]:

יהודה ית נדיא בר עזי. ניד רחמיה
 עד למאה. למסב משכונא מידא דאתתא.
 ולא אשכחה: פבעת יהודה באגרדי.
 מע צאהבה אדעדמו. לופתך ארהן
 מן יד אלאמראה. ולם יגדהא: וישאל
 את אנשי מקמה לאמר איה דקדשה
 הוא בעינים עליה דרך ויאמרו לא היתה
 ביה קדשה: וישאל. ית אנשי אתרה
 לממר. אין מקדשתא. והיא בעינים על
 אתרה. ויאמרו לית הנה מקדשתא:
 פסאל אהל מונעהא קאידא. אין
 אלממתעה. אהי פי אלמנורה עלי
 אטריק. קארו. מא כאנת ההנא קט
 ממתעה: וישב אל יהודה ויאמר לא
 מצאתיה וגם אנשי המקום אמרו לא
 היתה ביה קדשה: ותב לות יהודה.
 ויאמר לא אשכחתי. ואף אנשי אתרה
 אמרו. לית הנה מקדשתא: פנוע אלי
 יהודה. וקאל לם אנדהא. ואיעא אהל
 אלמוצע קארו. לים ההנא ממתעה:
 ויאמר יהודה תקח לה פן נדיה לבו הנה
 שלחתי הגדי הזה ואתה לא מצאתה:
 ואמר יהודה תסב לה. דלמא נהי חוק.
 הא שדרית נדיא דין. ואת לא
 אשכחתי: קאל יהודה בל תאנו להא
 ארהן מעאודא. כלא נעיר לאורא.
 הודא קד בערת הודא אלגדי. ואנת
 לסתגדהא: ויהי וכמשלש חדשים ויגד
 ליהודה לאמר זנתה תמר כדתך וגם הנה
 הרה לזנונים ויאמר יהודה הוציאה
 ותשרף: והוה כתלתות ירחיא. ואתהנא
 ליהודה למימר זניאת תמר כדתך. ואף
 הא מעדיא מזנותה. ויאמר יהודה.
 אנקוהא ותתוקד: פרמא מצא תלאתה
 אשה. אלכבר יהודה וקיל לה קד זנת
 תמו כנתך. והודא הי האמר מן זנא.
 קאל יהודה. אכרנהא פתחוק: הוא
 מוצאת והיא שלחה אל חמיה לאמר
 לאיש אשר אלה לו אנכי הרה ותאמר
 תכרינא למי החתמת ותפתילים ותמטה

שלה. והיא. לא אתיחבת ליה לאתו:
 פנועת היאב חונהא ענהא. ותנפת
 באלכמאר ותנקבת. וגלסת פי מנורה
 עלי טריקתמנת. למאהא את שלה קד
 כבר. והי לם תעטא לה זונה: ויראה
 יהודה ויתשבה לזונה פי כסתה פניה:
 וזוה יהודה. וחשבה כנפקת ברא. ארי
 כסיאת אפהא: פראהא יהודה. ותסבהא
 ממתעה. לאנהא כאנת הנשי ונההא:
 ויש אליה אל הדרך ויאמר הנהנא
 אנוא אלוך פי לא ידע פי כדתו הוא
 והאמר מהי תקולי פי תבוא אלי: וסמא
 לותה לאורחא. ויאמר הני בען איעול
 לותך. ארי לא ידע. ארי כדתה היא.
 ואמרת מא תתין לי. ארי תיעוד לותי:
 פמאל אליהא ארי אטריק. וקאל אין שית
 אכלל אריך. לאנה לא יעלם אנהאכנתה.
 קאת מא תעטיני. חתא תדכל ארי:
 ויאמר אנכי אשלה נדי צוים מן הצאן
 והאמר אם תתן ערבון עד שחקה: ויאמר
 אנוא. אשלה נדיא בר עזי מן ענא
 ואמרת. אם תתין משכונא עד דתשלח:
 קאל. אנוא. אבעת בגדי מן אלמאעז מן
 ארננס. קאת. אעטני רהנא אי אין תבעת
 בה: ויאמר מה הערבון אשר אתך
 ותאמר התמך ופתיך ומטה אשר בידך
 ויתן לה ויבא אליה ותתר לו: ויאמר. מא
 משכונא דאתין לך. ואמרת. עזקתך
 ושושפתך. וחופך דביךך. ויהב לה.
 ועאל לותה ועדיאת ליה: קאל. מא רהן
 אדי אעטיך. קאת. כאתמך ומפתוך.
 ועצאתך אדי פי ירך. פאעטאהא דאך.
 ודכל אליהא וחמרת מנה: ותקם ותקד
 ותמר צעיפה מעליה ותלבש בגדי
 אדמונתה: וקמת ואזלת. ואעדיאת
 עיפה מנה. ורבשת לבושי אדמונתה:
 תם קאמת ומצת. ונועת כמארהא ענהא.
 ורבסת היאב חונהא: וישלה יהודה את
 נדי העזים ביד רעהו העדלמי לקחת
 הערבון מיד האשה ולא מצאה: ושלח

האלה

האלה : היא מתפקא . והיא שרחת
 לחמותא למימר . לגבר האלין דיליה .
 מניה אנא מעדיא . ואמרת אשתמודע
 בען . למן עוקתא וששפיא . וחומרא
 האלין : בינאהא תכרנ . והי בעתת אליה
 וקאת . מן ארגל אדי הדה אראעלאק
 לה . מנה אנא האמר . תם קאת . אתבת
 למן הדה אנאתם . ולאמפתורא ואעצא :
 ויבר יהודה ויאמר צדקה מפני
 פייעלפן לאנתתיה לשלה בני ולא
 יסף עוד דדעתה : ואשתמודע יהודה .
 ואמר ופאה מני מעדיא . ארי עד פן לא
 יהבתה לשלה ברי . ולא אוסף עוד
 למדעה : פאתבתהא יהודה . וקאל אד
 צדקת דאך מני . ודאך למא לס
 אזונהא בשלה אבני . ורם יעאוד איצא
 אן יואקעהא : ויהי בעת דדמה והנה
 תאומים בבטנה : והוה בעדן מילדה .
 והא תיומין במעהא : ולמא כאן וקת
 ולאהא . פאהא בתאמין פי בטנהא :
 ויהי בלדתה ויתן יד ותפקת המילדת
 ותקשר על ידו שני לאמר זה יצא
 ראשנה : והוה במילדה ויהב ידא .
 ונסיבת חותא . וקמרת על ידה זהוריתא
 למימר . דין נפק קדמותא : פלמא ורדת
 אכרנ אחרמהא ידה . פאכרת ארקאבלה
 קרמוא . ועקרתה עלי ידה וקאת . הדי
 כרנ אורא : ויהי כמשיב ידו והנה יצא
 אחיו ותאמר מה פרצת עליך פרץ ויקרא
 שמו פרץ : והוה כד אתיב ידה . והא
 נפק אחוהי . ואמרת . מא תקוף סני עך
 למתקף . וקרא שמה פרץ : פלמא רד
 ידה כרנ אכיה . קאת . מא אחסן נמוך
 יא נאמי . וסמאה פרץ : ואחר יצא אחיו
 אשר על ידו השני ויקרא שמו זרח :
 ובתר פן נפק אחוהי . דעל ידה זהוריתא .
 וקרא שמה זרח : ובעד דאך כרנ אכיה .
 אדי עלי ידה ארקמו . פסמאה
 זרח : ם ויוסף הורד מצרימה

ויקנהו פוטיפר סרים פרעה שר הטבחים
 איש מצרי מיד השמעאלים אשר
 הורדהו שמה : ויוסף אתתת למצרים . רב
 וזבניה . פוטיפר רבא דפרעה . רב
 קטוריא נוברא מצראה . מידא דערבאי .
 דאתתוהו לתמן : ויוסף הבט בה מצרא .
 פאשתראה . פוטיפר כאדם פרעון .
 ריים אסיאפין רגל מצרי . מיד אאעראב .
 אדי אהדרוה אדי תם : ויהי יהוה את
 יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדניו
 המצרי : והוה מימרא דיין בסעדיה דיוסף .
 והוה גבר מצליח . והוה . בבית רבניה
 מצראה : פכאן אלה מעה . וכאן רגלא
 מנחהא . ואקאם . פי בית מולאה אל
 מצרי : ורא אדניו פי יהוה אתו וכל
 אשר יהוה עשה יהוה מצליח בידו : ותוא
 רבניה . ארי מימרא דיין בסעדיה . וכל
 דהוה עביר . יי מצליח בידיה : פלמא ראה
 מולאהא . אן אלה מעה . וגמיע מא יעמלה .
 אלה מנחתה פי ידה : וימצא יוסף חן
 בעיניו וישרת אתו ויפקדהו על ביתו
 וכל ישרו נתן בידו : ואשבח יוסף רחמין .
 בעיניהו ושמיש יתיה . ומנייה עד ביתיה .
 וכל דאית ליה מסר בידיה : פוגד יוסף
 הצאא . ענדה וכרמה . ווכלה עלי מנולה .
 וגמיע משהגעלה פי ידה : ויהי מאז הפקוד
 אתו בביתו ועל כל אשר ישליו ויברך
 יהוה את בית המצרי בגלל יוסף ויהי
 ברפת יהוה בכל אשר ישליו בבית
 ובשרה : והוה . מעדן המני יתיה בביתיה .
 ועל כל דאית ליה . וברך יי . ית בית
 מצראה בדיד יוסף . והות . ברפתא דיין
 בכל דאית ליה . בביתא ובחקלא : וכאן
 מן חין וכלה עלי מנולה . ועלי גמיעמאה .
 בארך אלה פי בית ארמצרי בסבב יוסף .
 וכאנת ברנתה האלה פי גמיע מאלה .
 פי ארמנאור ואציאע : ויעזב כל אשר
 לו ביד יוסף ולא ידע אתו מאומה פי
 אסיחתם אשר יהוה אובד ויהי יוסף

חלק הדקדוק ג) ותקח המילדת השו"א של ט"ם נח כי אין מאריך בכל החינאן וכולהו המילדת כוונתו וכ"כ מהר"ב
 י"ל ב' בא"ל :

יפה תאר - ויפה מראה : ושבת כל דלה
 בידו יוסף . ולא ידע עמיה מדעם .
 אלהן לתמא שהוא אכיל . וזהו יוסף .
 שפיר ברוי ויאי בחווא : פתוך נמיע
 מאלה פי ידה . וגם יפתקד ממא מעה
 שיא . אלא אטעאם אדי יאכלה . וכאן
 יוסף . חסן אלהיה ואל מנצר נמיעא :
 ויהי אחר הדברים האלה והישא אשת
 אדניו את העיניו אר יוסף ותאמר שכבה
 עמי : והוה פתר פתגמיא האלון ונקפת
 אמת רבונה . ית עניה ביוסף . ואמרת
 שכוב עמי : ולמא כאן בעד הדה לאמור .
 אן אמראה מולאה . מרת עינאהא יוסף .
 וקאת צאנעני : ומאן ויאמר אדאשת
 אדניו הן אדני לא ידע אתי מהדפנות
 וכל אשר ישירו נתן בדי : וסרוב ואמר
 לאתת רבניה . הארבוני . לא ידע עמי
 מא בביתא . וכל האת ליה מסר בדי :
 פאנא וקאל דהא הודא מולא . לם יערף
 מעי מא פי אדמנה . ונמיע מאלה געלה
 פי ידי : איננו גלית בבית הנה ממני
 ולא חשף מפני מאומה כי אס-אותך
 פאשר אתאשתו ואין אעשה הרעה
 הגדלה האת והטאתי לאלהים : לית
 דרב . בביתא הדין מני . ולא מנע מני
 מדעם . אלהן יתוף פדיל האת אתתיה .
 ואגדין אעביר . גישתא רפתא הדא .
 ואחוב קדם יי : ולים הו פי הדא ארבות
 באפצל מני . ולם יצר עני שיא . אלא
 אנת לאנד זונתה פכיף אפעד הדה
 אסיה אעצומה . ואכטי ללה : ויהי פדברה
 אר יוסף יום ויום ולא שמע אליה לשכב
 אעלה דהיות עמה : והוה פד מקילת עם
 יוסף יום יום . ולא קפיל מניה . למשכב
 ליתה למהוי עמה : פלמא כלמתה וימא
 בעד יום . ולם יקבל מנהא . אן ינאם
 דוקהא אן יכון מעדה : ויהי פהום הזה
 ויבא חפיתה לעשות מקאבתו ואין איש
 מאנשי הפית שם בפית : והוה פיומא

הדין . ועאל לביתא למכדק פנתני
 חושפניה . ודית אנש . מאנשי ביתא .
 תמן בביתא : ולמא כאן פי בעין יאנאם .
 דכל ארי ארבות ליענע צנאעה כאנת
 לה . ולם יכון הגל מן אהל ארבות פיה :
 ותתפשהו פגורו לאמר שכבה עמי
 ויעוב פגורו בידה וינס ויצא החוצה :
 ואחרתיה לבבשיה . למימר שכוב עמי .
 ושכקיה לדבשיה בידה . וערק ונפק
 לשוקא : פתעלקת בקמיצה קאילא
 צאנעני . פתוך קמיצה פי ידהא . והרב
 זכנג ארי אסוק : ויהי פראותה פי עינ
 פגורו בידה וינס החוצה : והוה פד חות .
 ארי שכקיה לדבשיה בידה . וערק
 לשוקא : פלמא ראת . אנה תוך קמיצה
 פי ידהא . והרב ארי אסוק : ותקלא
 לאנשי ביתה ותאמר להם לאמר ראו
 הביא לנו איש עברי לצחק בנו בא אלי
 לשכב עמי ואקרא בקול גדול : וקרת
 לאנשי ביתה . ואמרת לחון למימר . חון .
 איתי לנא . נבדאי ענדאה דהוקא בנא .
 עאל דותי למשכב עמי . וקרית פקרא
 דמא : דעת באהל ביתהא וקאת להם .
 אנצרו כיף גאנא . בעבר עבראני דיתרעב
 בנא . אתאני ליעאנעני . פנאדית בצות
 עאל : ויהי בשמעו פי-הירמתי קולי
 ואקרא ויעוב פגורו אצלי וינס ויצא
 החוצה : והוה פד שמע . ארי ארימית קלי
 וקרית . ושכקיה לדבשיה לותי . וערק
 ונפק לשוקא : פלמא סמעני . אד רפעת
 צותי ונאדית . תוך קמיצה פי ידי . והרב
 זכנג ארי אסוק : ותנח פגורו אעלה עדי
 בוא אדניו אר-ביתו : ואחרתיה לדבשיה
 לותה . עד דעאל רבונה לבותיה : וודעת
 קמיצה ענדאה . ארי אן דכר מולאה
 ארי מנולה : ותדבר אליו פדברים האלה
 לאמר בא אלי העבר העברי אשר-
 הביאת לנו לצחק בי : ומקילת עמיה .
 פפתגמיא האלון למימר . עאל דותי

עברא

חלק הדקדוק (ד) ויהי יוסף יפה תואר , במארכה לא בסוף בס"ם : (ה) ראו הביא לנו היבט הביא מלעיל :
 כה (בתר תורה)

ית כל סודתן בידיה. בדמימרא דיי
בסעדיה. ודהוא עבד יי מצלה: וריס
רייס אסגן. ורא שיא מנברא עליה. ממא
אלה מעה. ומא יעמלה אלה מנחה:

פ

ויהי אחר הדברים האלה חטאו משקה
מלך מצרים והאפה לאדניהם למדן
מצרים: והוה בתר פתגמיא האדין סרחו.
שקיא דמלכא דמצרים ונתחומא.
לרפונחון למלכא דמצרים: וכאן בעד
הדה אלאמור. אן סאקי מלך מצר
ואלכבאז אנכא. לסידהמא מלך מצר:
ויקצה פרעה עד שני סריסו על שר
המשקים ועל שר האופים: וריני פרעה.
עד תרון רברבניה. עד רב שקי. ועל
רב נחתומי: פסכט פרעון עלי כאדמיה.
רייס אסקאה. ורייס אלכבאזין: ויפן
אתם במשמר בית שר הפבחים ארני
בית הספר מקום אשר יוסף אסור שם:
ויהב יתחון במפרת. בית. רב קטוליא
בבית אסירי. אתרא. דיוסף אסיר תמן:
וודעהמא פי חפץ. מנול רייס אסיאפו.
פי אסגן. אדי יוסף מחבוס פיה: ויפקד
שר הפבחים את יוסף אתם וישרת אתם
ויהיו ימים במשמר: ומני. רב קטוליא
ית יוסף. עפחון ושמיש יתחון. והוה יומן
במפרא: פוכל רייס אסיאפין יוסף.
עדיהם וכדמהם. ואקאמו מדה פי אהבס:
ויחלמו חלום שניהם איש חלמו בלידה
אחד איש בפתרון חלמו המשקה והאפה
אשר למלך מצרים אשר אסורים בבית
הספר: וחלמו חלמא תרויהון. גבר
חלמיה בלידיא חד. גבר בפושרון חלמיה.
שקיא ונתחומא. דלמלכא דמצרים.
דאסירין בבית אסירי: אדי אן ראיא
רויא גמיעא. כל רגל עלי חדה פי לילה
ואחדה. וכאן חלם כל ואחד חסב
תפסורה. אסאקי ואלכבאז. אדין למלך
מצר. אלמאסורין פי אסגן: ויבא אליהם
יוסף בפקר וירא אתם והנם זעפים:

עבדא עבראה. דאיתיתא לנא דתיכא
בני: פקאת לה. מתל הדא אלאמר
קאידא. אתאני ארעבד ארעבראני. אדי
ניתנא בה ליתלעב בני: ויהי פהרימי
קדי ואקרא ויעזב בגדו אצלי וינם החוצה:
והוה. פד ארימית קדי וקרית. ושנקה
לדבשיה. לותי וערק לשוקא: פרמא
רפעת צותי ונאדית. תרך קמיצה פי ידי.
והרב ארי אסוק: ויהי בשמע אדניו
את דברי אשתו אשר דברה אליו לאמר
פדברים האלה עשה לי עבדה ויחר אפו:
ויהוה פד שמע רפניה ות פתגמי אתתיה.
דמלילת עמיה דמימר. פפתגמיא האדין.
עבר די עבדה. ותקוף רוגזיה: פרמא
סמע כלאמהא אדי קאת לה. כדאצנע בני
עבדה. אשתד גצבה עליה: ויקח אדני
יוסף אתו ויתנהו אל בית הספר מקום
אשר אסורי המלך אסורים ויהי שם
בבית הספר: ודבר רפניה דיוסף יתיה.
והנהיה בבית אסירי. אתרא. דאסירי
מלכא אסירין. והוה תמן בבית אסירי:
פאכדה וודעה פי אסגן. מוצע אסרא
אלמלך מחבוסין. ואקאם תם פי אסגן:
ויהי יהוה את יוסף ויט אדיו חסד ויפן
הנו בעיני שר בית הספר: והוה מימרא
דיי בסעדיה דיוסף. ונגד ליה הסדא.
ויתפיה לרחמין. בעיני רב בית אסירי:
פכאן אלה מעה. ומייל לה פצרא. ורוקה
חצאא. ענד רייס אסגן: ויפן שר בית
הספר ביד יוסף את פד האסורים אשר
בבית הספר ואת פל אשר עשים שם
הוא היה עשה: ויהב. רב בית אסירי
בידא דיוסף. ית כל אסיריא. דבבית
אסירי. וית כל דעבדין תמן. ממזריה
הוה מתעבד: חתא געד תחת ידה.
גמיע אלאסרא אדי פי אסגן. וגמיע מא
כאן יענעון תם. הו כאן ידברה: אין
שר בית הספר ראה את גרי מאמה
בידו באשר יהוה אתו ואשר הוא עשה
יהוה מצדיה: לית רב בית אסירי. הו

אסירי קרי האסורים קרי

ימים הם : ואמר היה יוסף. דין פושרניה.
 תלתא שבשין. תלתא זמין אנון: קאל
 לה יוסף. הלא תפסרה. אתלאתה
 אלקנבאן תלאתה אייאם: בעוד ושרשת
 ימים ישא פרעה אתייראשך והשיבך
 עדינך ונתת כוס פרעה בידו כמשפט
 הראשון אשר דנית משקהו: בסוף
 תלתא זמין. ידברך פרעה. ויתבנה
 עד שמושת. ותתין כסא הפרעה בידה.
 כהדבתיא קדמיתא. דהויתא משקי ליה:
 אדי תלאתה אייאם. ידברך פרעון.
 וירדך אדי מרתבתך. ותנאולה כאסה.
 כמסרה אנאולה. אדי כנת סאקיה:
 כי אמר-זכרתי אתך כאשר יטב לך
 ועשיתינא עמך חסד והזכרתי אל-
 פרעה והוצאתני מידבית הזה: אלהן
 תדברני עמך. כי יטב לך. ותעביד
 בען עמי טיבו. ותדבר עלי קדם פרעה.
 ותפקנני מן בית אסורי הדן: אדי אן
 תדברני מעך. אדי גאר אמרך. ואצטנע
 אדי פצלא. ואדברני ענד פרעון.
 ואכרנני מן הלא ארבות: כייננב ונבתי
 מארץ העברים ונס-פה לא-עשיתי
 מאומה כיי-שמו אתי בבור: אדי מננב
 גיבנא. מארע עברא. ואף הכא
 לא עבדית מדעם. אדי מניא יתי בבית
 אסורי: ראני סרקת מן בוד אדעבראנין.
 והננא אינא לס אצנע שיי. אסתחקת
 אן יעלוני כסכבה פי אלתבם: וירא
 שר-האפים כי טוב פתר ויאמר אל-יוסף
 אף-אני בחלומי והנה שרשה סגי חרי
 על-ראשי: וחזא רב נחתומי ארי יאות
 פשר. ואמר ליוסף. אף אנא בחלמי.
 והא. תלתא. סגין דחירו על רישי: ולמא
 ראי ריים ארכבאזין אנה קד פסרהאלה
 לכיר. קאל לה. ראית אנא אינא. כאן
 תלאת סראל הוארא עלי ראסי: ובפל
 תעליון מכל מאכל פרעה מעשה אפה
 והעוף אכר אתם מודהפל מעל ראשי:

ואתא ליתהון. יוסף בעצרא. וחזא יתהון.
 והא אנון נסיסין: פדבר אליהמא. יוסף
 באר-את. וראא ונוההמא כאלתה: וישאל
 את-סריסו פרעה אשר אתו כמשמר
 בית אדניו לאמר מדוע פניכם רעים
 היום: וישאל ית רברבי פרעה. העמיה
 כמפדת. בית רבניה למימר. מא דין.
 אפיטון ביטין ימא דין: פסאל כאדמי
 פרעון. אדין מעה פי הפץ. בית מוראה
 קאילא. מא באר ונוהכמא מתגידה אום:
 ויאמרו אליו חלום חלמנו ופתר אין אתו
 ויאמר אדהם יוסף הלא קאלהם
 פתרנים שפרינא לי: ויאמרו ליה. חלמא
 חלמנא. ופשר לית ליה. ואמר להון יוסף.
 הלא מן קדם יי פשרן חלמא. אשתעי
 בען לי: קאלא לה. ראנא רויא. ולים
 להא מפסר. קאל להמא יוסף. אלי אן
 אתפאסיר ללה. רבן קצוהא עלי: ויספר
 שר-המשקים את-חלמו ליוסף ויאמר לו
 בחלומי והנה גפן לפני: ואשתעי רב
 שקי. ית חלמיה ליוסף. ואמר ליה.
 בחלמי. והא גופנא קדמי: פקץ ריים
 אסקאה. רויאה עלי יוסף. וקאל. ראית.
 כאן גפן בין ידי: ובגפן שלשה שריגם
 והיא כפרחת עתה געה הבשילו
 אשפלתיה ענבים: ובגופנא תלתא
 שבשין. והיא בר אפרחת אפיקת
 לבדן אניעת גץ. בשילו את-תדהא הון
 ענבין: ופי אלגפן תלאתה קצבאן. והי
 כמא פרעת צעד נוארהא. ונצנת
 ענאקודהא וצארת ענבא: וכוס פרעה
 בידו ואקה את-הענבים ואשתט אתם
 אל-כוס פרעה ואתן את-הכוס על-כף
 פרעה: וכסא הפרעה בודי. ונסיבית
 ית ענביא. ועצרת יתהון לכסא הפרעה.
 ויתבית ית כסא עד ידא הפרעה: וכאן
 כאם פרעון פי ידי. פאכדת ארענב
 ועצרתה פיה. ונאולתה לה: ויאמר לו
 יוסף זה פתרני שלשת השתנים שרשת

וכסא

חלק הדקדוק (ו) כי שמו אתי בבור. ל' מלרע וכו' שמהני בבור תחיות [שהר"ב]:

יוסף וגם ידברה : ק"ב פ"ס סימן יב"ק
ומפסידין כה אמר ה' על שלשה פשעי ישראל עמוס ב'
דמ"ו למנחת שבת זב"ה

פ פ פ

ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה
עמד עדי-היאר : והנה . מפוף תרתין שנין .
ופרעה חלום . והא קאים עד נהרא :
פלמא מצתא סנתין האידתין . ראה
פרעון . כאנה ואקף עלי שאמי אניל :
והנה מן-היאר עלת שבע פרות יפות
מראה ובריאת בשר ותרעניה באהו : והא
מן נהרא . סלקן שבע תורן . שפירן למחזי
ופטימן בשר . ורעין באחוא : וכאן קד
צעד מנה סבע בקראת . חסנאת אמנצר
וצכמאת אדחם . ורעאת פי אקרס : והנה
שבע פרות אחרות עלות אחריהן מן-
היאר רעות מראה ודקות בשר ותעמדה
אצל הפרות עדי-שפת היאר : והא שבע
תורן אחרנין . סלקן בתריהון מן נהרא .
ביישן למחזי וחפירן בשר . וממא . דמבלהון
דתורתא עד פיף נהרא : וכאן סבע
בקראת אבר . קד צעדן וראהו מן אניל .
קביהאת אלמנצר ורקיקאת אדחם .
ווקפת עדי שאמי אניל : ותאכלנה הפרות
רעות המראה ודקות הבשר את שבע
הפרות יפת המראה והבריאת וייקן
פרעה : ואכלא תורתא . דביישן למחזי
וחפירן בסר . ית שבע תורתא . דשפירן
למחזי ופטימתא . ואתער פרעה : ואכלת
אלבקראת . קביהאת אלמנצר ורקיקאת
אדחם . אסבע אבקראת . חסנאת אמנצר
ואצכמאת . ואסתיקן פרעון : וייישן ויחלם
שנית והנה שבע שבלים עלות בקנה
אחד בריאות וטבות : ודמוך . ויחלם
התנינות . והא שבע שבלין . סלקן . בקניא
חד פטימן ומבן : פנאם . וראה תאנייה .
כאן סבע סנבלאת . קד צעדן . פי קצבה
ואחרה מלא גיאר : והנה שבע שבליים
דקות ושדופת קדים צמחות אחריהן :
והא שבע שבלין . דקנו ושקיפן קדום

ונבטלא עלאה . מבל . מיכלא הפרעה
עזר נחתום . ועופא . אכיל יתהון . מן
סלא מעלוי רישי : ופי אלסלה אלעדיא .
מן גמיע טעאם פרעון ממא יצנעה
אלכבאז . ואמאיר יאכל מנהא . מן אלסר
מן פוקראסי : ויען יוסף ויאמר זה פתננו
שלושת הפלים שלשת ימים הם : ואתיב
יוסף ואמר . דין פושטניה . תלתא סלין .
תלתא יומין אנון : פאנאב יוסף וקאר .
הדא תפסירה . תלאת אלסלאר . תלאתה
איאם : בעוד שלשת ימים ישא פרעה
אתראשה מעליה ותלה אותה עד-עין
ואכל העוף את-בשרה מעליה : בסוף
תלתא יומין . יעדי פרעה ית רישה מנה .
ויצלב יתך עד צליבא . וייבול עופא . ית
בשרה מנה : אלי תלאתה איאם . ינוע
פרעון ראסך ען ברנך . ויצלבך עדי
כשבה . ויאכל אמיר מן דחמך : ויהי
ביום השלישי יום הלדת את-פרעה ויעש
משתה לכד-עבריו וישא אתראשו שר
המשקים ואתראשו שר האפים בתוך
עבריו : והוה ביומא תליתאה . יום בית
ודא הפרעה . ועבר משתיא לכד
עבריה . ואדבר . ית ריש רב שקי . וית
ריש רב נחתומי בגו עבריה : פלמא כאן
פי אליום אתאת . והו מתד יום ודר פיה
פרעון . וצנע מגדסא לגמיע קוארה .
פדכר ריים אלסקאה . וריים אלכבאזין
פי מא בינהם : וישב את-שר המשקים
עד-משקהו ויתן הכוס על-גב פרעה :
ואתיב . ית רב שקי על שקותיה . ויהב
כסא על ידא הפרעה : פאמר ברד ריים
אלסקאה עדי סקיה . ונאולה כאסה :
ואת שר האפים תלה כאשר פתר דהם
יוסף : וית . רב נחתומי צלב . כמא דפשר
דהון יוסף : וצלב ריים אלכבאזין . כמא
פסר דהם יוסף : ולא-זכר שר-המשקים
את-יוסף וישכחחו : ולא אדבר רב שקי .
ית יוסף ואנשייה : תם נסי ריים אלסקאה .

חלק הדקדוק א) ופרעה חלם . תרגום חלים . לשון הווה כלשון שעל כן דרשו מכח זה ר"ל שהות חולם כל השתנים ע"ש
ב) בני הנורסא חלם וצ"ע .

צמחן בתרוהון : וכאן סבע סנבלאת .
 דקאק משווכה בריה אלקבל . קד נבתן
 וראהן : ותבלענה השבלים הדקות את
 שבע השבלים : הבריאות והמלאות
 וייקץ פרעה והנה חלום : ובדעא שבלאי
 לקיאת . ית שבע שבלאי . פטימתא
 ומליאת . ואתער פרעה והא חלמא :
 פבלעת אסנבלאת אדקאק . אסבע
 אסנבלאת . אצמאת אלמלא . תם
 אסתיקין פרעון וארא בה חלם : ויהי
 בבקר ותפעם רוהו וישלח ויקרא את
 פלחרטמי מצרים ואת כל חכמיה
 ויספר פרעה להם את חלמו ואין פותר
 אותם לפרעה : והנה בצפרא ומטרפא
 רוהיה . ושלח . וקרא . ית כל חרשי
 מצרים וית כל חכמהא . ואשתעי פרעה
 להון ית חכמיה . ודית דפשר יתהון
 לפרעה : פלמא כאן באגדאה כרבת
 רוהה . פבעת ודעא . בגמיע עלמא מצר
 ותכאמהא . וקץ עדיהם רויהא . ודם יכון
 מן יפסרהא להלכיר : וידבר שר המשקים
 את פרעה לאמר את חסאי אני מזכיר
 היום : ומליר רב שקי . עם פרעה דמימר .
 ית סודחני . אנא מדבר וימא דין : פתכלם
 ריים אסקאה . בין ידיה וקאל . אני לאדכר
 אדיום כטאי : פרעה קצף על עבדיו ויתן
 אתי במשמר בית שר הטפחים אתי ואת
 שר האפים : פרעה רגיו על עבדוהי .
 ויהב יתי במטרת . בית רב קטוליא . יתי .
 וית רב נחתומי : ודאדך אן פרעון קד סכט
 עדי עבדה . פונעהמא פי חפץ . מנוד
 ריים אסיאפין . אנא וריים אלכבאזין :
 ונחלמה חלום בקידה אחד אני והוא איש
 פפתרון חלמו חלמנו : וחלמנא חלמא .
 בלידיא חד אנא והוא גבר . בפשרן חלמיה
 חלמנא : פראינא רויה . פי לידה ואחרה
 אנא והו . וכאן רויה כל ואחד חסב
 תפסורה : ושם אתנו נער עברי עבד
 דשר הטפחים ונספר לו ויפתר לנו את

חלמתינו איש פחלמו פתר : ותמן עמנא
 עולים עברי . עבדא לרב קטוליא .
 ואשתעינא דיה . ופשר לנא ית חלמנא .
 גבר פחלמיה פשר : וכאן תם מענא גלמא
 עבראני . עבדא לריים אסיאפין .
 פקצנאאה עליה . ופסרהא לנא . פסר
 לכל ואחד חסב רויהא : ויהי פאשר פתר
 לנו פן היה אתי השיב על פני ואתו תדה :
 והוה . פמא דפשר לנא פן הוה . יתי .
 אתיב על שמושי ויתיה צלב : פכמא
 פסר לנא כדאך כאן . רדני אדמך אדי
 מרתבתי וצלב דאך : וישלח פרעה ויקרא
 את יוסף וירצהו מן הכבד . ויגדה ויהלך
 למלתו ויבא אל פרעה : ושלח פרעה
 וקרא ית יוסף . וארדהטוהי מן בית אסירי .
 וספר ושני כסותיה . ועאל לות פרעה :
 פבעת פרעון ודעא ביוסף . והאצרו בה
 מן ארובם . וחלק שערה וברד תיאבה .
 ודכל אדי פרעון : ויאמר פרעה אל יוסף
 חלום חלמתי ופתר אין אתו ואני שמעתי
 עליה לאמר תשמע חלום לפתר אתי :
 ואמר פרעה ליוסף . חלמא חלמית . ופשר
 לית ליה . ואנא . שמעית עלך דמימר .
 דאת שמע חלמא ומפשר ליה : פקאל
 לה פרעון . קד ראית רויה . וליום להא
 מפסר . ואנא סמעת ענך . אנך אדא
 סמעת רויה פסרתהא : ויען יוסף את
 פרעה לאמר בלעדו אלהים יענה את
 שלום פרעה : ואתיב יוסף ית פרעה .
 דמימר לא מן חכמתי . אלהין מן קדם
 יי . יתתב שקמא דפרעה : פאנאבה יוסף
 וקאל . מן גיר עלמי . אלה יגיב פרעון
 בסלאם : וידבר פרעה אל יוסף בחלמי
 הנני עמד על שפת היאר : ומליר פרעה
 עם יוסף . בחלמי . הא אנא קאים על
 פוף נהרא : תם כלמה וקאל . ראית . כאני
 ואקף עדי שאטי אניל : והנה מן היאר
 עלת שבע פרות בריאות בשר ויפת תאר
 ותדענה פאחו : והא מן נהרא . סלקן

חלק הדקדוק ב) הבריאות והמלאות . המים דגושה (הב"ב) :
 בו (בתר תורה)

שבע

שבע תזון. פטימן בשר ושפירן למחוי.
 ורעין באהוא : וכאן קד צעד מנה סבע
 בקראת. צכמאת אלהם והסאן אלהיה.
 ורעאת פי אקרמ : והנה שבע פרות
 אחרות עלת אחריהן דלות ורעות תאר
 מאד ורקות בשר לא דאיתי כהנה בכר
 ארץ מצרים דרע : והא. שבע תזון
 אחרנין סדיקא בתריהון. חסיבן ובישן
 למחוי. דחדיא ותפירן בשר. לא הוותי
 דכותהון. בכר ארעא המצרים לבישו :
 וכאן סבע בקראת אבר קד צעדן וראהן.
 ענאה קביהאת אלמנצר. גרא ורקיקאת
 אלהם. למ ארא מתלהן. פי גמיע בלד
 מצר פי אקבח : ותאכלנה הפרות הרקות
 והרעות את שבע הפרות הראשנות
 הפריאת : ואכלא תורתא. חסיבתא
 ובישתא. ית שבע תורתא. קדמיתא
 פטימתא : פאבלת ארבקראת. ארקאק
 אלקביהאת. אסבע ארבקראת. אלאואיל
 אצכמאת : ותבאנה ארדיקרנה ולא
 נדע כיבאו ארדיקרנה ומראיהן רע
 כאשר בתחלה ואיקין : ועלא למעיהון.
 ולא אתידע אדי עלא למעיהון. ומחזיהון
 ביש. כד בקדמיתא. ואהערית : פדכלת
 אי בטונהא. ורם יתביין אנהא קד דכלת.
 ומנצרהא קבית. כמא כאן אולא. תם
 אסתיקצת : וארא בחלמי והנה | שבע
 שבלים עלת בקנה אחר מלאת וטבות :
 וחזית בחלמי. והא שבע שבלין. סדקן.
 בקניא חד מלין וטבן : פראית תאניה.
 כאן סבע סנבלאת. קד צעדן. פי קצבה
 ואחרה מלא גיאר : והנה שבע שבלים
 צנמות דקות שדפות קדים צמחות
 אחריהם : והא שבע שבלין. נצן לקון
 שקיפן קדים. צמתן בתריהון : וכאן סבע
 סנבלאת. צאויאת דקאק משוונה ברית
 אדקבל. קד נבתן וראהן : ותבלען
 השבלים הדקות את שבע השבלים
 הטבות ואמר ארדיהרממים ואין מגיד

די : ובלעא שבליא לקותא. ית שבע
 שבליא טבתא. ואמרית לחרשיא. ולית
 דמחוי לי : פבלעת אסנבלאת אדקאק.
 אסבע אסנבלאת אלגיאד. וקלת דאלך
 לאדעלמא. ולם יכברוני בשיי : ויאמר
 יוסף אל פרעה חלום פרעה אחד הוא את
 אשר האלהים עשה הגיד לפרעה : ואמר
 יוסף לפרעה. חלמא דפרעה חד הוא.
 ית דיי. עתיד למעבר חוי לפרעה : פקאל
 לה יוסף. רויא פרעון ואחר. אדי סינענה
 אלה אכבר בה פרעון : שבע פרת הטבת
 שבע שנים הנה ושבע השבלים הטבת
 שבע שנים הנה חלום אחד הוא : שבע
 תורתא טבתא. שבע שניא אינן. ושבע
 שבליא טבתא. שבע שניא אינן. חלמא
 חד הוא : אסבע אלבקראת אלגיאד.
 ולאסבע אסנבלאת אלגיאד. הי סבע סנין
 כיר. הדא חלם ואחר : ושבע הפרות
 הרקות והרעות העלת אחריהן שבע שנים
 הנה ושבע השבלים הרקות שדפות
 הקדים יהיו שבע שני רעב : ושבע
 תורתא. חסיבתא ובישתא דסדיקא
 בתריהון. שבע שניא אינן. ושבע
 שבליא לקותא. דשקיפן קדום. יהון.
 שבע שני בפנא : ולאסבע ארבקראת.
 ארקאק אר קביהה אצאעדה וראהן.
 ולאסבע אסנבלאת אפארגה. אדמשוובה
 בריח אלקבל. תכון סבע סנין גוע : הוא
 הדבר אשר דברתי ארדי פרעה אשר
 האלהים עשה הראה את פרעה : הוא
 פתגמא. דמלילית עם פרעה. דיי. עתיד
 למעבר אחוי לפרעה : הוא אלקול אדי
 קלתה לפרעון. אדי סינענה אלה אוראה
 לפרעון : הנה שבע שנים פאות שבע
 גדוד בכר ארץ מצרים : הא שבע שניא
 אתין. שבעא רבא בכר ארעא המצרים :
 סתאתיכם סבע סנין. יכון שנאע כתיר
 פי בלד מצר : וקמו שבע שני רעב
 אחריהן ונשבח בל השבע בארץ מצרים

ובלתי הרעב את הארץ: ויקומו. שבע
שני בפנא בתריהון. ויתנשי בר שבעא
בארעא המצרים. וישעי בפנאית עמא
הארעא: הם תואפכים סבע סנין גוע מן
בעדהא. פינכא נמיע אשנאע אדי כאן
פי בלד מצר. חתא יכאר אדנוע אן יפני
אהל אלבלד: ודא יודע השבע בארץ
מפני הרעב ההוא אחריון ליתכבד הוא
מאר: ולא יתירע שבעא בארעא. מן
קדם. בפנא ההוא דיהי פתר פן. אדי
תקופ הוא להדא: ולס יתבין אתר דארך
אשנאע פי אלבלד. מן קבל אלנוע
אלאתי בעדה. לאנה עצים גרא: וער
השנות החלום אלי פרעה פעמים כלי
נכון הדבר מעם האלהים ונמחה האלהים
לעשתו: ועל דאתני חלמא. דפרעה
תרתין ומנין. אדי תקון פתנמא מן קדם
י. ומותי יי למעבריה: ואמא אעאדה
ארויא. עלי פרעון מרתין. לאן אלאמר
תאנת מן ענד אלה. והו מסרע אן
יענעה: ועסה ירא - פרעה איש נבון
וחכם וישתחו על ארץ מצרים: ובען
יהי פרעה גבר סוכלתן וחפים. וימניניה
על ארעא המצרים: ואלאן ינער פרעון.
תגלא פהמא הכומא. יוליה עלי בלד
מצר: יעשה פרעה ויפקד פקדים עלי
הארץ וחפש את ארץ מצרים בשבע
שני השבע: ועבד פרעה וימני מהימנין
על ארעא. ויורוון ית ארעא המצרים.
בשבע שני שבעא: וישלק לה. אן וכל
ובלא עלי אלבלד. חתא יעבון גרה
בלד מצר. פי סבע סני אשנאע: וקפצו
את פרי אלכל השנים הטבות הנפאת
האלה ויעבדו בר תחת יד פרעה אלכל
בערים ושמרן: ויבנשוון ית כל עבור
שניא טבתא. דאתין אלין. וייצרון עבדא
תחות יד מהימני פרעה. עבדא פקרויא
ויפרוון: וינמעון. טעאם הדא סני אלכוד
אלאתיא. ויכונון ברהא. תחת ידי וכלא

פרעון. ויחפצו מעאמהא פי קראהא:
והיה האכל לפקדון לארץ לשבע שני
הרעב אשר תהיון בארץ מצרים ורלי
תפרת הארץ פרעב: ויהי עבדא בנין
לעמא הארעא. לשבע שני בפנא. דיהיון
בארעא המצרים. ולא ישתיעי עמא
הארעא בפנא: ויכון ודיעה פיהא.
לסבע סני אלנוע. אדי תכון פי בלד
מצר. ולא ינקטע אהל אלבלד פיהא:
וייטב הדבר בעיני פרעה ובעיני כלי
עבדיו: וישפר פתנמא בעיני פרעה.
ובעיני בר עבדוהי: פחסן כראמה ענד
פרעון. ונמיע קואדה: ויאמר פרעה אלי
עבדיו הנמצא כזה איש אשר רוח אלהים
בו: ויאמר פרעה לעבדוהי הנשבת כדון
גבר. הרוח נבואה מן קדם יי פיה: קאר
פרעון לקואדה. הל נגד מתל הדא ארגל.
פיה רוח אלה עמא: ויאמר פרעה אדי
יוסף אחרי הודיע אלהים איתך את כלי
זאת אין נבון ותכם כמון: ויאמר פרעה
ליוסף. בתי דהנוע יי. יתך ית כל דא.
דית סוכלתן וחפים פתך: קאר פרעון
ליוסף. בעד מא ערפך אלה הדא
אראמור. לים פהים וחכים מלךך: אתה
תהיה על ביתי ועל פני יושק כלי עמי
רק הנפא אנגד מןך: את תהי ממנא
על ביתי. ועל סימךך יתון כל עמי. לתוד
פורסי מלכותא דרין איהי יקר מןך:
אנת תכון עלי ביתי. ועלי אמרך ינקאר
גמיעקומי. לא אשרף עליך אלא באכרסי
פקט: ויאמר פרעה אל יוסף דאה נתתי
אתך על כל ארץ מצרים: ויאמר פרעה
ליוסף. הני דמנותי יתך. על כל ארעא
המצרים: פקאר לה. אנער קד וליתך.
עלי גמיע בלד מצר: ויוסף פרעה את
טבעתו מעל ידו ויתן אתה על יד יוסף
וילבש אתו בגדי שש וישם רבד הזהב
על צוארו: ואעדי פרעה ית עוקתיה
מעל ידוהי. ויהב יתה על ידא דיוסף.

ט

חלק הקדום (ד) ועתה ירא פרעה. בא תוכת ירא מלרע שלא כמשפט וכמוה וירא אויבתי, וירא אשקלון וירא [מהר"ב ב' ר"ק
ויל]: (ה) הנמצא כזה איש אשר. תוכת אשר בתביר:

ואל ביש יתיה לבושין דבוין ושני מניכא
 דדהבא על צוריה: ונוע פרעון כאתמה
 מן ידה וגעהא עדיד יוסף ואבסחתיאב
 עשר. וגער טוקא מן דהב עדי ענקה:
 וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו
 ויקרא לפניו אברך ונתון אתו על כלי
 ארץ מצרים: וארפוב יתיה. ברתבא
 הננייתא דיקיה. ואבריוו קדמותו דין
 אבא למלכא. ומני יתיה. על כל ארעא
 המצרים: וארכבה גניבתה. ונודי בין
 ידיה אמריק הדא שרופ אלמך. וולאה
 עלי גמיע בדר מצר: ויאמר פרעה אל
 יוסף אני פרעה ובלעדיך לא ירים איש
 את ידו ואת ירגלו בכל ארץ מצרים:
 ואמר פרעה. ליוסף אנא פרעה. ובר
 ממימרך. לא ירים גבר ית ידיה למחר
 זין. וית רגליה למרכב על סוסיא בגר
 ארעא המצרים: פקאל לה ועלי אני
 פרעון. ומן גיר ראך. לא ימד אנסאן
 ידה פי קדם. ודא רגלה פי רכאב פי גמיע
 בדר מצר: ויקרא פרעה שם יוסף צפנת
 פענה ויתן לו את אסנת בת פוטיפרע
 כהן אן דאשה ויצא יוסף עד ארץ מצרים:
 וקרא פרעה שום יוסף גברא המטמון
 גרין ליה. ויתב ליה ית אסנת. בת
 פוטיפרע. רבא דאון דאתו. ונפק יוסף
 שליט על ארעא המצרים: פסמאה
 מווצה אלכפאיה. וזווגה באסנת. אבנה
 פוטיפרע אמאם און. וכרג יוסף ואריא
 עלי גמיע בדר מצר: ויוסף בן שדשים
 שנה בעמדו לפני פרעה מלך מצרים
 ויצא יוסף מלפני פרעה ויעבר בכל
 ארץ מצרים: ויוסף בר תדתין שנין.
 כד קם. קדם פרעה מלכא המצרים.
 ונפק יוסף מן קדם פרעה. ועבר בכל
 ארעא המצרים: וכאן יוסף אבן תלאתין
 סנה. חין וקף בין ידי פרעון מלך מצר.
 ולמא כרג מן בין ידיה. טאף גמיע בדר
 מצר: ותעש הארץ בשבע שני השבע
 לקמצים: וכנשו דיורי ארעא. בשבע

שני שבעא. עבדא לאוצרין: פאננתת
 אלארץ. פי סבע סני אשבאע. מל
 ארמכאון: ויקבץ את כל אבדו שבע
 שנים אשר היו בארץ מצרים ויתן אבדו
 בערים אבדו שדה העיר אשר סביבתה
 נתן בתוכה: וכנשו ית כל עבד שבע
 שניא. והואה בארעא המצרים. ויהב
 עבדא בקרויא. עבד חקר קרתא.
 דנסחרנהא יתב בניה: פגמע באקי טעאם
 אסבע אסנין. אתי כאנת פי בדר מצר.
 וגעלה פי אלקרא. געל טעאם כל קריה
 אתי הואריהא פיהא: ויצבר יוסף בר
 פחול הים הרבה מאד עד כי חדל לספור
 כי אין מספר: וכנשו יוסף עבדא. בחלא
 דימא סני דחדא. עד. דפסק מלממני
 ארי לית מנין: וגמע יוסף מן אלבר.
 שביה כרמל אלכור כתיב נדא. חתא
 אנתהא ען אחצאיה ממא לא אחצא
 לה: וליוסף ידד שני בנים פטרם תבוא
 שנת הרעב אשר ילדה לו אסנת בת
 פוטיפרע כהן און: וליוסף את ילדו תרין
 בנין. עד לא עלת שתא דבפנא. דילידת
 ליה אסנת. בת פוטיפרע רבא דאון:
 וולד ליוסף אבנאן. קבל אן תדכר סנה
 אלגוע. אדי ולדתהמא לה אסנת.
 אבנה פוטיפרע אמאם און: ויקרא יוסף
 את שם הבכור מנשה כי נישני אלהים
 אתיפל עמלי ואת כל בית אבי: וקרא
 יוסף ית שום פוכרא מנשה. ארי אנשני
 יי ית כל עמלי. וית בר בית אבא:
 פכמא יוסף. אלכבר מנשה. קאל אן
 אדה קד אנסאני גמיע שקאי. ומא באן
 מנה פי בית אבי: ואת שם השני קרא
 אפרים כי יתפרני אלהים בארץ עני:
 וית. שום הנניא קרא אפרים. ארי אפשני
 יי בארע שעבודי: וסמא אתאני אפרים.
 קאל אן אדה קד אנמאני פי בדר צעפי:
 ותכלינה שבע שני השבע אשר היה
 בארץ מצרים: ושלמא. שבע שני
 שבעא. והואה בארעא המצרים: תם

ג

פנית. סבע סני אשבאע. ידי כאן פי
 בלד מצר: ותחלינה שבע שני הרעב
 לבוא כאשר אמר יוסף והי רעב בכל
 הארצות ובכל ארץ מצרים היה לחם:
 ושריאה. שבע שני בפנא למיתי. כמא
 דאמר יוסף. והנה בפנא בכל ארעתא.
 ובכל ארעא דמצרים הנה לחמא: וברת
 סבע סני אלנוע אן תאתי. כמא קאל
 יוסף. פנאן גוע פי גמיע אלבלדאן. ופי
 גמיע בלד מצר כאן טעאם: ותרעב כל
 ארץ מצרים ויצעק העם אל פרעה לדחם
 ויאמר פרעה לכל מצרים לבו אל יוסף
 אשר יאמר לכם תעשו: וכפינת כל
 ארעא דמצרים. וצוח עמא. קדם פרעה
 על לחמא. ואמר פרעה לכל מצראי
 איזידו דות יוסף. דימר לבן תעבדון:
 פרמא גאע גמיע אהר בלד מצר. צרך
 אלקום ארו פרעון בסכב אטעאם. פקא
 דחם אמצו אלו יוסף. מא קאל דחם
 אצנעוה: ותרעב היה על כל פני הארץ
 ויפתח יוסף את כל אשר בארץ וישבר
 למצרים ויחוק הרעב בארץ מצרים:
 וכפנא הנה. על כל אפי ארעא. ופתח
 יוסף. ית כל אצריא דבהון עבורא ויבין
 למצראי. ותקוף כפנא בארעא דמצרים:
 ולמא אנבסט אלנוע עלי ונה אלבלד.
 פתח יוסף גמיע מא פי אלמכאזין ואמאר
 אלמצריון. ואשתד אלנוע פי בלד מצר:
 ובד הארץ באו מצרימה לשבר אד יוסף
 פי חוק הרעב בכל הארץ: וכר דורי
 ארעא אתו למצרים. למזבן עבורא מן
 יוסף. ארו תקוף כפנא בכל ארעא:
 ובתיר מן אהר אלבלדאן גאו ארו מצר.
 ימתארון מן יוסף. אד אשתד אלנוע פי
 בלדאנהם: וירא יעקב פי ישי שבר
 במצרים ויאמר יעקב לבניו למה תתראו:
 וחוא יעקב. ארו איה עבור מזבן
 במצרים. ואמר יעקב לבנוהי. למא
 תתחזון: פסמע יעקוב. אן אלמיררה
 מזגורה במצר. פקא לבנוהי. לא תתואנון:
 כו (כתר תורה)

ויאמר הנה שמעתי פי ישי שבר במצרים
 רדו שמה ושברו לנו משם ונתיה ולא
 נמות: ואמר. הא שמעית. ארו איה
 עבור מזבן במצרים. חותו לתפן וזבנו
 לנא מתפן. ונתיה ולא נמות: קאל. הורא
 קד סמעת. אן אלמיררה מזגורה במצר.
 אנחדרו איתם ואמתארו לנא מתתם. ונתיה
 ולא נמות: וירדו אחי יוסף עשרה לשבר
 פר מצרים: ונתנו אחי יוסף עסרא.
 למזבן עבורא למצרים: ואנחדרו אבוה
 יוסף עשרה. לימתארון ברא מן מצר:
 ואת בנימין אחי יוסף לא שלח יעקב
 את אחיו פי אמר פן יקראנו אסון: וית
 בנימין אחוהי דיוסף. לא שלח יעקב עם
 אחוהי. ארו אמר. דלמא יערעניה מותא:
 ובנימין אנו יוסף. לס יבעת יעקוב מע
 אבותה. לאנה קאל. ברא תדחקה
 אלמנייה: ויבאו בני ישראל לשבר בתוך
 תפאים פי הנה הרעב בארץ כנען: ועאלו
 בני ישראל. למזבן עבורא בני עליא.
 ארו הנה כפנא בארעא דכנען: פרמא
 דכרו בני אסראיל. לימתארון פי מאבין
 אלדאנדין. אד כאן אלנוע פי בלד
 כנעאן: ויוסף הוא שליט על הארץ הוא
 המשפיר לכל עם הארץ ויבאו אחי יוסף
 וישתחוו לו אפים ארעה: ויוסף. הוא
 שליט על ארעא. הוא מזבן עבורא לכל
 עמא בארעא. ואתו אחי יוסף. וסגידו:
 ליה על אפיהון על ארעא: ויוסף. הו
 סלטאן אלבלד. הו ממיר גמיע קומה.
 פנאו אבותה. וסגדו לה עלי ונוהלם עלי
 אלארץ: וירא יוסף את אחיו ויכרם
 ויתנפר אליהם וידבר אתם קשות ויאמר
 אליהם מאין באתם ויאמרו מארץ כנען
 לשבר אכל: וחוא יוסף. ית אחוהי
 ואשתמרדענין. וחשיב מא דימליד עמחון
 ומליד עמחון קשיין. ואמר להון מנן
 אתיתון. ואמרו. מארעא דכנען למזבן
 עבורא: פראא יוסף אבותה ואתבתהם.
 ותנבר להם וכלמהם בעעובה. וקא להם

י

תצאו מזה כי אם-בבוא אחיכם הקטן
הנה: ברא תתברון. תי פרעה אם
תפקין מפא. אלהין במיתי. אחובון ועירא
הכא: בהרה אלכלה תמתחונן. חויה
פרעון אן כרתם מן ההנא. אלא כמני
אליכם אלאצנר אלי ההנא: שלחו מכם
אחד ויקח את-אחיכם ואתם האסרו
ונתנו דבריכם האמת אתכם ואם-לא
תי פרעה פי מרגלים אתם: שלחו מנכון
חד וידבר ית אחובון. ואתון תתאסרון.
ותתברון פתנמיכון. הקשום אתון אמרון.
ואם לא. תי פרעה. ארי אדילי אתון:
אבעתו מנכם בואחד יאתי בה. ואתם
תחכסון. חתי ימתחון כלאמכם. הר אלהק
מעכם. ואלא. פחויה פרעון. אנכם
גואסים: ויאסף אתם ארי-משמר שלשת
ימים: וכנשיתחון לבית משרא. תלתא
זמין: פצמרהם ארי אלתפין תלאתה
איום: ויאמר אלהם יוסף פיום השלישי
זאת עשו והיו את-האלהים אני ירא:
ואמר להון יוסף פינמא תליתאה. דא
עבדו ואתקיימו. מן כרם יי אגא דחיל:
הם קאל להם יוסף פי איום אתאת.
אנעו כלת תחיו בהא. פאני אתקי אדה
פיכם: אם-פנים אתם אחיכם אתר יאסר
בבית משמרכם ואתם לבו הביאו שגר
רעבון פתיכם: אם פינני אתון. אחובון
חד. יתאסר בבית משרתכון. ואתון
איזונו אבידו. עבורא דחסר פבתיכון:
אן כנתם תקאת. פואחד מנכם. יתנם
פי בית הפעלם. ואתם אמעו ודו.
מיירה קות מנאולכם: ואת אחיכם הקטן
תביאו אלי ויאמנו דבריכם ולא תמותו
ויעשו-כן: וית אחובון ועירא תיתון דותי.
ויתתמנון פתנמיכון ולא תמותון. ועברו
כן: ואתו באליכם אלאצנר ארי. חתא
יתחקק כדאמכם ורא תהדכו. פצנעו
כדאך: ויאמרו איש אי-אחינו אבל
אשמים | אנתנו ער-אחינו אשר ראינו

מן אין גיתם. קאלו. מן בדר כנעאן
לנמתאר טעאם: ויבר יוסף את-אחי
והם לא הברהו: ואלשתמדע יוסף ית
אחיו. ואנון לא אשתמדעוהי: פאתנת
יוסף אבותה מחקקא. והם לא יתבתונה:
ויבר יוסף את החלמות אשר הלם להם
ויאמר אלהם מרגלים אתם לראית אתי
ערות הארץ באתם: ואדבר יוסף. ית
חלמא. דהוה חלים להון. ויאמר להון
אדילי אתון. כמחיו. ית בדקה דארעא
אתיתון: תם דבר אהלאם ארי חלמהא
להם. קאל להם אנתם גואסים. ואנמא
גיתם לתנערון כנר אלברד: ויאמרו אליו
לא אדנו ועבריה פאן לשפר-אכל: ואמרו
דיה לא רבנו. ועברך אתו למזבן עבירא:
קאלו דה לא יא סירי. אנמא נאו עבידך
דימתרון טעאמא: פלנו בני איש אחד
נחנו פנים אנתנו לא הונו עבדיך מרגלים:
פללא. בני גברא חד נחנא. פינני אנתנא.
לא הונו עבדיך אדילי: ונחן כלנא בני רגל
ואחד. ונחן תקאת. מא כאן עבידך קט
גואסים: ויאמר אלהם לא פי-ערות
הארץ באתם לראות: ויאמר להון. לא.
אלהין בדקה דארעא אתיתון כמחיו:
קאל להם. לא. בר אנמא גיתם לתנערון
כנר אלברד: ויאמרו שנים עשר עבדיך
אחים | אנתנו בני איש אחד הארץ כנען
והנה הקטן את-אבינו היום והאחד איננו:
ואמרו. תרי עפר עבדיך אחין אנתנא.
בני גברא חד פארעא דכנען. והא ועירא
עם אבונא יומא דין. וחד ליתוהי: קאלו.
נחן עבידך אתני עשר אך. בני רגל ואחד
פי בדר כנעאן. ואצנרנא אדיום ענד
אבינא. וואחד מפקוד: ויאמר אלהם
יוסף הוא אשר דברתי אלכם לאמר
מרגלים אתם: ויאמר להון יוסף. הוא.
דמלילית עמכון. דימיר אדילי אתון:
קאל להם יוסף. הו מא קלת רנם אנכם
גואסים: בואת תפתנו תי פרעה אם-

חלק הרקדוק (1) האמת אתכם. ל' והח"א נקודה בפתח [מהר"ב] וצ"ע: (1) ויאסף אתם בחביר. משמר אתנה. שלשה
פחא. כ"ה בכל התיגאן:

ערת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו
 עלינו בלא אלינו הערה הזאת ואמרנו
 גבר לאחיהו בקושטא תיבין אנתנא
 על אחונוא דחוינא בעקת נפשית. פר
 הוה מתחנן לנא ודא קפידנא מניה. על
 פן אתת לנא עקתא הדא פקאל
 בעצהם רבעין. לכנא אתמן פי אכנא
 או ראנא נפסה פי שדה. יתרצע אלינא
 ולם נקבר מנה. לדאך נשתנא הדת
 אשרה: ויען ראובן אתם לאמר הדוא
 אמרת אליכם לאמר אל תתטאו ביד
 ולא שמעתם וגם דמו הנה נדרש: ואתיב
 ראובן ותהון למימר. הלא אמרית לכו
 למימר. לא תחטון בעולימא ודא
 קפידתון. ואף דמיה הא מתבעי:
 פאנאנהם ראובן קאילא. אם אקול לכם
 קאילא. לא תכטו עליה פלם קברתם.
 והוא נתן מטאריבין ברמה: ותם לא
 ידעו פי שמע יוסף פי המליץ בינתם:
 ואנון לא ידעין. ארי שמע יוסף. ארי
 מתודגמן הוה ביניהון: והם לם יעלמו.
 אן יוסף יפרם דאלך. לאנה אוקף
 תרגמאנא בינה ובינהם: ויסב מעדיהם
 ויבד וישב אלהם וידבר אלהם ויקח
 מאתם את שמעון ויאסר אתו לעיניהם:
 ואסתחר מלותהון ובכא. ותב דותהון
 ומדיד עמהון. ודבר מלותהון ית שמעון.
 ואמר יתיה לעיניהון: פאסתדאר ענהם
 ובכא. תם רגע אליהם וכאטבהם. ואכר
 מן בינהם שמעון. וחבסה בעצרתהם:
 ויעו יוסף ומלאו את ידיהם פר ולהשיב
 פספיהם איש אל שקן ולתת להם צדה
 דדרך ויעש להם פן: ופקיד יוסף. ומלו
 ית מניהון עבדא. ולא תבא פספיהון גבר
 לסקיה. ודמתן להון. וודין לארחה.
 ועבד להון פן: פאמר יוסף. ומלת
 אועיתהם ברא. ורדת פעצהם כל אמר
 אלי גורקה. ואעטו וואדאלאטריק. פענע

להם כדאך: וישאו את שבתם עלי
 חמריהם וילכו משם: וימלו ית עבורהון
 על חמריהון. ואלו מתמן: פתמו
 מיירתהם עלי חמריהם. ופאלו מן תם:
 וישתח האחד את שקן דתת מספוא
 לתמו פמלון וירא את נספו והנהיהו
 בפי אמתתהו: ופתח הד ית שקיה. למתן
 פסתא. לחמריה בבית מבתא. וחזי ית
 פספיה. והא הוא פפום טועניה: פפתח
 אחרתא גורקה. לישרה קתא. לחמארה
 פי ארמנית. וראא פעתה. פאלא בהא
 פי ועליה: ויאמר אל אחיו הושב פספי
 וגם הנה באמתתתי וישא לכם ויחדו
 איש אל אחיו לאמר מה יזאת עשה
 אלהים לנו: ואמר לאחיהו אתתב פספי.
 ואף הא טועני. ופק מדע דהון. ותוהו.
 גבר באחיהו למימר. מא דא. עבד יי
 לנא: פקאל לאכותה קר רדת פצתי.
 והוא הו פי ועאי. פנפרת קרובהם.
 וועג כל ואחר מע אביה קאילין. מא
 דא ענע אלה בנא: ויבאו אל יעקב
 אביהם ארצה פנעון וינידו וזאת גדי הקרת
 אתם לאמר: ואתו. דות יעקב אבוהון
 לארעא דפנעון. וחויא אלויה ית. פר הערעא
 יתהון למימר. וגאו. ארי יעקוב אביהם
 ארי בדר כנעאן. ואכברוה. בנמיע מא
 נאלהם קאילין: דבר האיט אדני הארץ
 אתנו קשות ויתן אתנו פמרגלים את
 הארץ: מדיד. גוברא רפונה הארעא.
 עמנא קשיין. ויהב יתנא. פמאלדי ארעא:
 אן ארגל סיד אלברד כאטבנא בעעונה.
 ואתהמנא בנסאסה אלברד: ונאמר
 אדני פנים אנתנו לא היינו פמרגלים:
 ואמרנא ליה פיוני אנתנא. לא הינא
 אדילי: פקלנא לה נתן תקאת. לם נכו
 קט גואסיסא: שנים עשר אנתנו אחים
 פני אבנו האחד איננו ותקטן היום את
 אבנו בארץ פנעון: הרי עסר אנתנא.

חלק הדקרוק ח) בהתחננו אלינו. רפה הנו"ן והוה ראוי להדגיש והוא קרוב לענין תחנה ובקשה והשו"א שחתת הנו"ן נע
 [מהר"ב:] ט) אל החמאו בולד. תרגום שלנו לא תחמין, שינה כאן מהנהוג לתרגם לשון חמא חובא כי לשון זה יש ג"כ לשון חמא
 בפשוטו, וכמו שמצינו ג"כ בתרגום נקט לשון חמא דחיל חמאין, ויש בו ג"כ לשון חמרון כדרדשו ר"ל ודייקי צרת נפשו: י) ויאסר אתו
 לעיניהם. פא הפעל בשו"א ופגול [מהר"ב]:

אחיו בני אבנא. חד ליתוהי. וזעירא
 זמא דון. עם אבנא נארעא דבנען:
 ונחן אתני עשר אך בני אבנא. אחרנא
 מפקוד. ואלאצור ענד אבנא. אריום
 פי בלד כנעאן: ויאמר אלינו האיש
 אדני הארץ בזאת אדע פי בנים אתם
 אחיכם האחד הניחו אתי ואת דרעבון
 פתיכם קחו ולכו: ואמר לנא. נבנא
 רפונה הארעא. פדא אדע. ארי בוני
 אתון. אחובון חד שבוקו דותי. וית
 עבדא דחסיר פבתיכון סבו ואזילו:
 קאל לנא ארגל מודא אלברד. בהדה
 אלכלה אעדם. אנכם תקאת. דעו ענדי
 ואחד מנכם. וכדו קות מנאזלכם ואמנו:
 והביאו את אחיכם הקטן אלי ואדעה
 פי לא מרגלים אתם פי בנים אתם את
 אחיכם אתן לכם ואת הארץ הסחרו:
 ואיתו. ית אחובון זעירא לותי. ואדע.
 ארי לא אדילי אתון. ארי בוני אתון.
 ית אחובון אתין לבון. וית ארעא תעבדון
 בה סחרתא: ואיתוני נאכיכם אלאצור.
 חתי אעדם אנכם רים בגואסים. ואנתם
 תקאת. ואעטינכם אנכם. ואתגרו פי
 אלברד: ויהי חם מריקים שקיהם והנה
 איש צרור כספו בשקן ויראו את צררות
 כספיהם המה ואביהם ויראו: והנה.
 אנון מריקין סקיהון. והא גבר צרר כספיה
 כספיה. וחזו. ית צררי כספיהון. אנון
 ואבוהון ודחלו: פבינאם יפרגון
 אועיתתם. פאדא בערה פצה כל רגל פי
 ועאיה פרמארא צרר פזעהם הם ואביהם
 פפזעו: ויאמר אלהם יעקב אביהם אתי
 שבחתם יוסף איננו ושמעון איננו ואת
 בנימן תקחו עלי הוי כדנה: ואמר להון
 יעקב אבוהון. יתי אתבידתון. יוסף
 ליתוהי ושמעון לא הוה בא. וית בנימן
 תדברון. עלי הוואה כילהון: תם קאל
 דהם יעקוב אביהם. קד אתכלתמוני.
 יוסף מפקוד ושמעון מחבוס. ובנימן
 מטוב. עלי אתמעת הדה כלהא:

ויאמר ראובן אל-אביו לאמר את-שני
 בני תמית אם-לא אביאנו אליך תנה
 אתו על-ידי ואני אשיבנו אליך: ואמר
 ראובן לאנהי למימר. ית תרין בני
 תמית. אם לא איתניה קד. הני יתיה
 על ידי. ואנא איתניה קד: קאל לה
 ראובן. תתכל אננאי. אן רם אגיבה
 אידך. אעטיניה. ואנא ארדה אליך:
 ויאמר לא-יירד בני עמכם פי-אחיו מת
 והוא לבדו נשאר וקראהו אסון בדרד:
 אשר תלכי-בה ותורדתם את-שיבתי
 פיגון שאולה: ואמר. לא ייחות פרי
 עמכון. ארי אחוהי מית והוא בלחדוהי
 אשתאר. ויערעניה מותא פאזרהא
 דתהכון פה. ותחתון ית סיבתי. בדרונא
 לשאר: קאל. לא ינחדר אבני מעכם.
 לאן אניה קד מאת ובקי הו וחדה. פאן
 ואפתה אלמניה פי אטריק אדי תסלכון
 פיה. אנורתם שיבתי. בתסרה אלי
 אחרא: והרעב כבד בארץ: וכפנא תקופ
 בארעא: ואינוע שרד פי אלברד: ויהי
 פאשר פלו לאכל אתיה שגור אשר הביאו
 מפצרים ויאמר אליהם אביהם שבו
 שברו-לנו מעט-אכל: והנה. פד ספקן
 למיכל ית עבדא. דאיתיאנו מפצרים.
 ואמר להון אבוהון. תובו ובונו לנא זעיר
 עבדא: פלמא פרנו מן אכל אלמנידה.
 אדי אתו בהא מן מצר. קאל להם
 אביהם. אנגעו אמתארו לנא קלילא מן
 אטעאם: ויאמר אדיו יהודה לאמר העד
 העד פנו האיש לאמר לא-תראו פני
 פדתי אחיכם אתכם: ואמר ליה. יהודה
 למימר. אסחדא אסחיד פנא גברי
 למימר לא תחזון אפי. אדדין פד אחובו
 עמכון: קאל לה יהודה. אן ארגל נאשדני
 וקאל לא תרו וגהי. אלא ואכינכם מעכם
 אם-ישך משלח את-אחינו אתנו נרד
 ונשפחה קד אכל: אם איתך. משל
 ית אחונא עמנא. נוחות. ונזפן לדעבדא
 אן בעתת נאכנא מענא. אנחררנ

ואמת ארנא דך טעאמא: ואם--אנה
 משלה לא נרד ביי-האיש אמר אלנו
 לא-תראו פני ברתו אחיכם אתכם: ואם
 דיתך משלה לא נחות. ארי גברא.
 אמר רנא לא תחווין אפי. אלהין פד
 אחוכון עמכון: ואן דם תבעת בה לא
 נחדר. לאן ארגל קאר רנא לא תרו
 ונהי. אלא ואכיכם מעכם: ויאמר ישראל
 למה הרעתם לי להגיד לאיש העוד
 לכם אח: ואמר ישראל. למא אנאי שתון
 לי דחואה לגברא. העוד לבון אחא:
 קאר אסראיל. לם אסאתם לי. ואנברתם
 ארגל. אן באקי לכם אך: ויאמר
 שאר שאר-האיש לנו ולמוזרתנו לאמר
 העוד אכיכם חי היש לכם אח ונגד-לו
 ערפי הדברים האזה הירוע גרע פי
 יאמר הורידו את-אחיכם: ואמר. שארא
 שאר גברא. רנא ולידו-תנא קמימר.
 העד בען אבוכון קיים האית לבון אחא.
 וחינא ליה. עד מימר פתומיא האדון.
 המידע הוינא ידעין ארי יימר. אחיתו
 ית אחוכון: קארו. אנה סאל ענא וען
 תיאלידנא קארא. הי עאר אכיכם באקי
 והר מוגוד לכם אך. פאנברנא על
 סביל הרא ארגלאם. הר נעלם. אנה
 סיקוד אחרו אכיכם: ויאמר יהודה אר-
 ישראל אביו שלחה הנער אתי ונקומה
 ונגבה ונחיה וקא נמות גם-אנחנו גם-
 אקה גם-טפנו: ואמר יהודה לישראל
 אבוהי. שדה עוקימא. עמי ונקום וניזיל.
 וניחי וקא נמות. אף אנחנא אף את אף
 מפלנא: קאר יהודה לאסראיל אביה.
 אבעת בארגלאם. מעי ונקום ונמעי.
 ונחיא וקא נמות. נחן ואנת ואטפאנא:
 אנכי אערבנו מידי תבקשנו אם-לא
 הביאתיו אליך והצגתיו לפניך ותטאתי
 לך פד הימים: אנא מערבנא ביה. מן
 ידי תבשיניה. אם לא איתנייה לך
 ואקימניה קרמך. ואיהי תטי לך כל-ומיא:

אנא אצמנה. מן ידי תמלכה. אן לם
 אנובה ארך ואצעה בין ירך. בנת
 כאטיא לך טור אומאן: פי לולא
 התמהמהנו פי-עתה שבנו זה פעמים:
 ארי אלו לא פון פרא אתעפנא. ארי
 בען תבנא דגן תרתין ומנין: לולא
 אנא תלבנתנא. רנא קד תרדנא
 מרתין: ויאמר אלהם ישראל אביהם
 אם-פן אפוא זאת עשו קחו מומרת
 הארץ בכליכם והורידו לאיש מנתה
 מעט צרי ומעט דבש נכאת ולט פטנים
 ושקרים: ואמר דהון ישראל אבוהון.
 אם בין הוא דא עבדו. סבו. מדמשפח
 בארעא במניכון. ואחיתו לגברא
 הקרובתא. ועיר קטף ועיר דבש. שעף
 ולמום. פוטמין ושגדין: פקאר להם
 אסראיל אביהם. אן כאן כדאך אצנעו
 בלה. כדו מן פואכה ארגלד פי
 אועיתכם. ואחרו לארגל הדיתה. קליל
 תריאק וקליל עסר. וכרנוב ושהבלוט.
 ובוטמא ורווא: וכסף משנה קחו בודכם
 ואת-הכסף המושב בפי אמתהיכם
 תשיבו בודכם אוי משנה הוא: וכסף
 עד חד תרון סבו בידכון. וית פספא.
 דאתתב בפום טועניכון תתיבון בידכון.
 דקמא שרו הוה: ועעפא מן אפצה כדוהא
 מעכם ואפצה אמר דודה פי פואת אועיתכם
 רדוה מעכם. לעל באן סהוא: ואת-אחיכם
 קחו וקומו שובו אר-האיש: וית אחוכון
 דבורו. וקומו תובו לות גברא: וכדו
 אכיכם. וקומו אנחרו ארי ארגל: ואר
 שדי יתן לכם רחמים לפני האיש ושלה
 לכם את-אחיכם אחר ואת-בנימין ואני
 פאשר שכלתי שכלתי: ואר שדי. יתין
 לבון רחמין קדם גברא. ויפטר לבון. ית
 אחוכון אחרן וית בנימין. ואנא. פמא
 דתבילית תבילית: ואטאיך ארכאפי.
 יעטיכם רחמה בין ידיה. חתא ישלך
 לכם אכיכם אראצור מע בנימין. ואנא

חלק הדקדוק יא) ואמרו שאול שאל האיש חכמה שאל מלעיל שלא כמנהג (מהר"ב):
 בה (בתר תורה)

אכאף

ותמירנא מלכא : ויגשו אל-האיש אשר
 על-בית יוסף וידברו אלו פתח תבית :
 וקרבו דות גוברא. דממונא על בית
 יוסף. ומלדו עמיה פתרע ביתא :
 פתקדמו ארי האנב יוסף. וכלמוה ענד
 באב ארביית : ויאמרו פי אדני ירד ירדנו
 בתחלה לשפר-אכל : ואמרו כבעו רבני.
 מוחת נחתנא. פקדמיתא למזבן עברא :
 וקאלו יא סידי. אנא אנחדנא.
 באבתדא נמתאר טעאם : ויהי פי-
 באנו אר-המלון נפתחה את-אמתחתנו
 והנה בסת-איש פפי אמתחתו פספנו
 במשקלו ונשב אתו בידנו : והוה פד
 אתנא לבית מנתא. ופתחנא ית
 טוענא. והא בסף גבר פפום טועניה.
 פספנא במתקלית. ואתיבנא יתיה
 בידנא : פלמא צנא ארי ארמבית.
 פתחנא אועיתנא. פארי בפצה כל רגל
 פי ועאלה. פלענא בונחא. פרדנאחא
 מענא : וכסף אתו הורדנו בידנו לשפר-
 אכל לא ידענו מי-שם פספנו
 באמתחתנו : וכספא אוחדנא. אחיתנא
 בידנא למזבן עברא. לא ידענא. מן
 שני כספנא בטוענא : ופצה אכרא.
 אחדנאחא מענא נמתאר טעאם. למ
 נעלם. מן צייר פצתנא פי אועיתנא :
 ויאמר שדום לכם אל-תיראו אלהיכם
 ואלהי אביכם י נתן לכם מטמון
 באמתחתיכם כספכם בא ארי ויוצא
 איהם את-שמעון : ואמר שדום לכו לא
 תדחלו. אלהיכו. ואלהי האבוכו יהב
 לכו סימן בטועניכו. כספכו אתא דותי.
 ואפיק דותהון ית שמעון : קאר סלאם
 לכם לא תכאפו. אלאהכם. ואלאה
 אביכם רוקכם כנוא פי אועיתכם. ואמא
 פצתכם פקד צארת אליי. ואכרנא איהם
 שמעון : ויבא האיש את-האנשים ביתה
 יוסף ויתן-מים וירתעו רגליהם ויתן
 מספוא לחמריהם : ואעיד גוברא. ית

אנאף. אין אתכל כמא תכלת : ויקחו
 האנשים את-המנחה הזאת ומשנה-בסוף
 לקחו בידם ואת-בנימן ויקמו וירדו
 מצרים ויעמדו לפני יוסף : ונסבו גוברא
 ית תקרובתא תדא. ועל חד תרין כספא.
 נסבו בידהון ודברו ית בנימן. וקמו
 ונתתו למצרים. וקמו קדם יוסף : פאכר
 אלקום אלהייה. וצעפא מן ארפצה.
 אכדו מעהם ובנימן. וקאמו ואנחדרו
 ארי מצר. ווקפו בין ידי יוסף : וירא
 יוסף אתם את-בנימן ויאמר לאשר-על-
 ביתו הנא את-האנשים הביתה ושבה
 טבה והכן פי אתי יאכלו האנשים
 בעהרים : וחזא יוסף עמהון ית בנימן.
 ואמר לדממונא על ביתיה. אעיד ית
 גוברא לביתא. וכוס נכסא ואתקין.
 ארי עמי. אכלין גוברא בשירותא :
 פלמא ראה יוסף בנימן מעהם. קאר
 לתאנבה. אדכל אלקום ארמנו. ואדבח
 דבחא ואעלה. לאנתם יאכרון מעי פי
 אצהרה : ויעש האיש באשר אמר יוסף
 ויבא האיש את-האנשים ביתה יוסף :
 ועבר גברא. כמא דאמר יוסף. ואעיד
 גוברא. ית גוברא לבית יוסף : פצע
 ארגל. כמא קאר יוסף. ואדכלהם ארי
 מנזלה : ויראו האנשים כי הובא בית
 יוסף ויאמרו על-ידנו תפסק השב
 באמתחתנו בתחלה אנתנו מובאים
 להתגבר עלינו ולהתנפל עלינו ונקחת
 אתנו לעבדים ואת-חמרינו : ודחילו
 גוברא. ארי אתעלו לבית יוסף. ואמרו.
 על עיסק כספא דאתתב בטוענא
 פקדמיתא. אנחנא מתעלין. דאתרברבא
 עדנא ולאסתקפא עדנא. ולממסר יתנא.
 לעבדין ומדבר ית חמנא : פכאפו
 אלקום. אד אדכרו ארי מנזל יוסף. וקאו
 כסבב ארפצה ארי רדת פי אועיתנא
 באבתדא. נתן מודכרון. ליתנא ערינא
 ויתסבב עלינא. ויאבדנא עברא

חלק הדקדוק (ב) נתן לכם מטמון. תרגום שלנו סימן ולא סימא, ורבו להם כי כמו שמצאו הכסף שכבר יצא מהחת ידם ונעלם
 טעניהם מן ויצא את יוסף אחר שנעלם טעניהם, והו לשון סימן :

גוֹבְרֵי־אֵל קִנִּית יוֹסֵף. וַיְהִי מִיָּא וַאֲסֻחוֹ
 הַגְּלִיּוֹן. וַיְהִי כַּסְתָּא לְחַמְדִּיהוֹן: פִּלְמָא
 אֲדַכְרֵ אֲרֵגֵל. אֱלֻקוּם אֲרִי מִנּוּל יוֹסֵף.
 וַאֲעֵטָא מֵאָא וְגִסְלוּ אֲרֵגְלָהֶם. וּמְרַח קֵתָא
 לְחַמְדִּיהֶם: וַיִּכְיֵנוּ אֶת־הַמְּנַחֵה עַד־כִּי־בֹא
 יוֹסֵף בְּצִהְרִים כִּי שָׁמְעוּ כִּי־שָׁם יֵאָכְלוּ
 לֶחֶם: וַאֲתִקְיֵנוּ יַת תְּקֻרֻבְתָּא. עַד דֵּשֵׁא
 יוֹסֵף בְּשִׁירֻתָּא. אֲרִי שָׁמְעוּ. אֲרִי תַמָּן
 אֲכָדִין לְחַמָּא: וְהָיִו אֶל־הַדִּיָּה. אֲרִי אֵן
 גַּא יוֹסֵף כִּי אֶעֱהִירָה. לֵאנָהֶם סִמְעוּ. אֵן
 תָּם יֵאָכְלוּן מַעֲאמָא: וַיִּבֹא יוֹסֵף הַבַּיְתָה
 וַיִּבְיֵאוּ לוֹ אֶת־הַמְּנַחֵה אֲשֶׁר־כִּיָּדָם הַבַּיְתָה
 וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ־לוֹ אֲרַעָה: וְעָאֵל יוֹסֵף לְבִיתָא.
 וְאָעִילוּ לֵיה. יַת תְּקֻרֻבְתָּא דְבִגְדֵהוֹן
 לְבִיתָא. וּסְגִירוּ לֵיה עַל אֲרַעָא: וְלִמָּא
 דְכָל יוֹסֵף אֲרִי אֲרַבִּית. גַּאבֻלָּה אֶהְדִּיָּה
 אֲרִי מַעֲהֶם. וּסְגִירוּ לֵיה עַלִי אֱלֵאֲרִי:
 וַיִּשְׁאַר לָהֶם לְשִׁלּוּם וַיֹּאמֶר הַשְּׁלּוּם
 אֲבִיכֶם הַיּוֹן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם הַעֲוִדְנִי חִי:
 וְשִׁאִיר לַהּוֹן לְשִׁלּוּם. וַאֲמַר. הַשְּׁלּוּם.
 אֲבוּכוֹן סָבֵא דְאָמַרְתוּן. הַעֲד כְּעֵן קַיִים:
 פִּסְאֵלְהֶם עַן סִדְאִמְתָּהֶם. וְקֵאֵל. הֵל עָאֵר
 אֲבִיכֶם אֲשִׁיךְ אֲרִי קִדְתֶּם בְּאֲמִי. וְהֵל הוּ
 סֵאֲרִם: וַיֹּאמְרוּ שְׁלּוּם לְעַבְדֵיךָ לְאֲבִינוּ
 עֲוִדְנִי חִי וַיִּקְרוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ: וַאֲמְרוּ. שְׁלּוּם.
 לְעַבְדֵיךָ לְאֲבוּנָא עַד כְּעֵן קַיִים. וְכִרְעִי
 וּסְגִירוּ: קֵאֵלוּ. עָאֵר עַבְדֵיךָ אֲבִינוּא בְּאֵק
 וְהוּ סֵאֲרִם. פִּכְרוּ וּסְגִירוּ: וַיִּשֵׂא עֵינָיו וַיִּרְא
 אֶת־בְּנֵי־מִיִּין אֲחָיו כִּן־אֲמוֹ וַיֹּאמֶר הַזֶּה
 אֲחִיכֶם הַקָּטָן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם אֲרִי וַיֹּאמֶר
 יִי אֱלֹהִים יַחֲנֵךְ בְּנִי: וַיִּקַּף עֵינָוְהוּ. וְחֻזָּא.
 יַת בְּנֵי־מִיִּין אֲחָוְהוּ כִּן אֲמִיָּה. וַאֲמַר. הַדִּין
 אֲחֻכוֹן וְעִירָא. דְאָמַרְתוּן לִי. וַאֲמַר. מִן
 קָדָם יִי יִתְרַחֵם עֲלֵךְ כִּיָּי: פִּרְפַּע עֵינָאָה.
 וְנַעַר בְּנֵי־מִיִּין אֲכִיָּה אֲבִן אִמָּה. וְקֵאֵל. הוּא
 אֲבִיכֶם אֱלֵאֲעִנְר. אֲרִי קִלְתֶּם לִי. פִּקֵּאֵר.
 אֵלָה יִרוּף עֲלֵיךְ יֵא אֲבִנִי: וַיִּמְהַר יוֹסֵף
 כִּי־נִכְמְרוּ רַחֲמָיו אֶל־אֲחָיו וַיִּבְקֶשׁ לְבָכּוֹת
 וַיִּבֹא תַחֲרָרְהָ וַיִּבֶךְ שְׁמֵיהּ: וְאִחָיו יוֹסֵף.

אֲרִי אֲתַגְּזִלְלוּ רַחֲמָוְהוּ עַל אֲחָוְהוּ. וַיִּבְעַא
 לְמַכְבְּבִי. וְעָאֵר דְאֲדִרוּן בֵּית מִשְׁכַּבְבָּא וּבְכָא
 תַמָּן: פִּאֲסֵרַע יוֹסֵף. מִמָּא הָאֲנַת רַחֲמָתָה
 עֲרִי אֲכִיָּה. פִּטְלַב אֵן יִכְבִּי. פִּדְכֵל אֲרִי
 אֲלֵכְדֵר וּבְכָא תָם: וַיִּרְחַץ פָּנָיו וַיֵּצֵא
 וַיִּתְאַפֵּק וַיֹּאמֶר שְׁיִמוּ לֶחֶם: וְאֲסֻחֵי אֲפֻהִי
 וְנִפְק. וְאֲתַחֲסֵן. וַאֲמַר שְׁוִי לְחַמָּא: פִּגְסֵל
 וְגַהֵה וּכְרַג. וְתִרְפַּק. וְקֵאֵל קִדְמוּ טַעֲאִם:
 וַיִּשְׁיִמוּ לוֹ לְבָדוּ וְלָהֶם לְבָדָם וְלַמְצָרִים
 הָאֲכָרִים אֶת־לְבָדָם כִּי לֹא יִכְלֹון הַמְצָרִים
 לְאָכֵל אֶת־הַעֲבָרִים לֶחֶם כִּי־תוֹעֵבָה הוּא
 לְמַצָּרִים: וְשְׁוִיֵאֵנוּ לֵיה. כִּלְחֻדְרוֹתֵי וְלַהּוֹן
 כִּלְחֻדְרוֹתֵיהוֹן. וְלְמַצָּרָאֵי. דְאֲכָדִין עֲמִיָּה
 כִּלְחֻדְרוֹתֵיהוֹן. אֲרִי לֹא יִכְדִּין מַצָּרָאֵי. כְּמִיכֵל
 עִם עֲבָרָאֵי לְחַמָּא. אֲרִי כְּעִירָא דְמַצָּרָאֵי
 דְחָדִין לֵיה עֲבָרָאֵי אֲכָדִין: פִּקְדְמוּ לֵה
 וְחַדְהָ וְלָהֶם וְחַדְהֶם. וְלֵאלֵמַצְרִיִּין. אֲרִי
 יֵאָכְלוּן מַעֲהָ וְחַדְהֶם. רֵאן אֲלֵמַצְרִיִּין לֹא
 יִסְתַּגִּיזוּן. אֵן יֵאָכְלוּן מַעֲ אֲרַעֲבָרָאֵיִין
 מַעֲאמָא. לֵאנָה מְכֻרָה עֲנַדְהֶם: וַיִּשְׁבִּי
 לְפָנָיו הַכְּבוֹר כִּכְבָּרְתָּו וְחַצְעִיר כְּעֵצְרָתָו
 וַיִּתְמַהוּ הָאֲנָשִׁים אִישׁ אֶדְרֵעָהוּ: וַאֲסֻחֵרוּ
 כְּדַמְוֵהוּ. רַבָּא כְּרַבִּיּוֹתֵיהָ. וְזַעֲרָא
 כְּזַעֲרֻוֹתֵיהָ. וְתוֹהוּ גְבִרָא גְבֵר כְּתַבְרִיָּה:
 פִּאֲגִלְסָהֶם בֵּין יָדֵיהָ. אֲכְבִּיר כִּי מִרְתַּבְתָּה.
 וְאֵעִנִיר כִּי מִרְתַּבְתָּה. פִּאֲבַתְהוּ אֱלֻקוּם
 כְּעֵצָהֶם אֲרִי כְּעֵץ: וַיִּשֵׂא מִשָּׂאת מֵאֵת
 פָּנָיו אֱלֹהִים וְתִרְבַּב מִשָּׂאת בְּנִימָן
 מִמִּשָּׂאת כְּלָם חֲמִישׁ יָדוֹת וַיִּשְׁתָּו וַיִּשְׁכְּרוּ
 עִמּוֹ: וְנִטַּל חוּלְקִין. מִן קְדַמְוֵהוּ לְקַדְמִיָּהוֹן.
 וּסְגִי חוּלְקָא דְבְנִימָן. מִחוּלְקֵי כוּלְהוֹן
 חֲמִישָׁא חוּלְקִין. וְשִׁתִּיֵאֵנוּ וְרוּיֵאֵנוּ עֲמִיָּה:
 פִּחֲמַל זֵלֵאֵת. מִן בֵּין יָדֵיהָ אִיהֶם. פִּכֵּאֲנַת
 זֵלָה בְנִימָן. אֲכַתֵּר מִן זֵלֵאֵתָהֶם כְּמַסְחָ
 אֲצַעֲפָה. פִּשְׁרֵבוּ מַעֲהָ חֲתָא סְכֵרוּ: וַיִּצְוּ
 אֶת־אֲשֶׁר עַד־כִּיָּוְהוּ לֵאמֹר יִי מִלָּא אֶת־
 אֲמַתְחַת הָאֲנָשִׁים אֲכָל כִּי־אֲשֶׁר יוֹכְדוּן
 שָׂאת וְשִׁים כְּסָפֵי־אִישׁ כִּי־אֲמַתְחַתוּ:
 וּפְקִיד. יַת דְּמַמְוִנָא עַל בֵּיתֵיהָ לְמִיָּמַר.

חלק הרקדוק יג) אלהים יתוך, היה ראוי הח"ת להיות במקץ וחנ"ן דגש לחסרון נון הכפל, אלא שהוקל ונפל הדגש, והושלח
 תנועת הח"ת על חו"ד [מהר"ב]: יד) מלא את אמתחת האנשים, תיבת מלא כאלו בכל התיאור: (א) אלה דגש. (ב) וישתחוו קרו

מלי יתמועני גובריא עבדא. כמא דיכלין
 למטען. וישו כספ גבר פנים טועניה:
 פאמר וכידה קאירא. אמל אועיה אקום
 טעאמא. כמא יטיקון המלה. ועייר פצה
 כל רגל פי ועאליה. ואתי גביעי גביעי הנספ
 תשים בפלי אמתחת הקטן ואת כסף
 שברו ויעש כדבר יוסף אשר דבר: וית
 כלידי כלידא הנספא. תשני פנים
 טוענא דועירא. וית כסף זבינהו. ועבר.
 פפתגמא דיוסף המליל: ונאמי נאם
 אלפצה. תצירה פי ועא אלאצור. מע
 פצה מירתה. פננע כמא קאל יוסף:
 תפקר אור והאנשים שלחו הפה
 וחמיהם: צפרא נהר. ונבריא אתפטר.
 אנון וחמיהון: פלמא אצא אצבא.
 אטלק אקום חם וחמיהם: הם יצאו
 את העיר לא הרחיקו ויוסף אמר לאשר
 על ביתו קום רדף אחרי האנשים
 והשגתם ואמרת אלהם למה שלמתם
 רעה תחת טובה: אנון. נפקו מן קרתא
 לא ארחיקו. ויוסף אמר לדמונא ער
 פיתיה. קום רדף בתר גובריא.
 ותדפיקנון ותימר להון. למא. שלימתון
 בשתא חלף טבתא: הם קד כרגו מן
 אלקריה לם יבעדו. קאל יוסף לוכידה
 קום אבלבהם. פאלא לחקתהם קול דהם.
 לם כאפיתם שרא בדל כירא: הלוא זה
 אשר ישתה אדני בו והוא נחש ינחש
 בו הרעתם אשר עשיתם: הלוא דין.
 דשתי רבני ביה. והוא פדקא מבידיק
 ביה. אבאישתון דעבדתון: אלים הדא.
 אדי ישרב לה מורא. והו אנמא
 אמתתנכם בה. לקד אסיתם פי מא
 צנעתם: וישגם וידבר אלהם את
 הדברים האלה: ואדפיקנון. ומליל
 עמהון. ית פתגמא האדין: פלחקתם.
 וכלמהם בדאדך: ויאמרו אליו למה
 ידבר אדני בדברים האלה חלידה
 לעבדיך מעשות כדבר הזה: ואמרו ליה.

כמא ימליל רבני. פפתגמא האדין. הם
 לעבדיך. מלמעבר פפתגמא הדין: קאלו
 לה. לם יקול סידי מתל הדא אלכראם.
 עבידך מעאדון. מן אז יצנעון מתל
 הדא אלכמר: הן כסף אשר מצאנו בפי
 אמתחתנו השינו אדיה מארץ פנען
 ואך נגנב מפית אדניך כסף אז זהב:
 הא כספא. דאשפתנא פסום טוענא
 אתיבנהו לך מארעא דכנען. ואיכדין.
 נגנב מפית רבניך. מנין דכסף אז מנין
 דדהב: הורא פצה. אדי ונדנאהא פי
 פואת אועיתנא. ארדנאהא לך מן בלד
 כנעאן. פכיף נסרק מן בית מולאך.
 אניה פצה אז אניה דהב: אשר ימצא
 אתו מעבדיך ומת ונס--אנתנו גתיה
 לאדני לעבדים: דישתכח עמיה. מעבדיך
 יתקטיל. ואף אנתנא. נהו לרבני
 לעבדין: אדי יוגד ענדה מן עבידך יקתר.
 ונהן איצא נכון לסידי עבדא: ויאמר
 גסדעתה כדברכם כד הוא אשר ימצא
 אתו ויהי לי עבד ואפם תהו נקים:
 ואמר. אף כען פפתגמיוכן בן הוא.
 דישתכח עמיה יהי לי עבדא. ואתון תהון
 זכאין: קאל. אראן כמא קלתם הו
 כדאך. מןוגד ענדה יכון לי עבדא. ואנתם
 תכונו אבריא: וימהרו ויורידו איש את
 אמתחתו ארצה ויפתחו איש אמתחתו:
 ואחיא. ואחיתו. גבר יתמועניה דארעא.
 ופתחו גבר טועניה: פאסרעו. והט כל
 רגל ועאיה עדי ארארין. ופתח כל רגל
 ועאיה: ויחפש בגדו החל ובקטן פדה
 וימצא הנביע באמתחת בנימן: ובלש.
 ברבא יארי. וכועירא שיצי. ואשתכח
 כלידא. בטוענא דבנימן: פפתש. בדא
 כאלאכבר. ואנתהא אלאצור. פונד
 אלגאם. פי ועא בנימן: ויקרעו שמלתם
 ויעמם איש על--חמרו וישבו העירה:
 וביעו רבושיחון. ורמו גבר על חמריה.
 ותבו לקרתא: פכרקו תיאבהם. ושל

חלק הדקדוק (ט) וישגם. היוו בנעיא [מהר"ב]:

רגל עלי המארה. ורגעו ארי אלקריה:
 ונבא יהודה ואחיו ביתה יוסף והוא עורנו
 שם ויפלו לפניו ארצה: ועאל יהודה
 ואחוזי לבית יוסף. והוא עד בען תמן.
 ונפלו קדמוהי על ארעא: פדכר יהודה
 ואכותה אלי בית יוסף. והו עארה תם.
 פוקעו בין ידיה עלי אלארין: ויאמר להם
 יוסף מה דמפעה הזה אשר עשיתם
 הלא ידעתם כי ינחש ינחש איש אשר
 כמני: ואמר להן יוסף. מא עבדא הדין
 דעבדתון. הלא ידעתון. ארי בדקא
 מבדיק. גברא דכותי: קאל להם יוסף.
 מא הרה אצנעה ארי צנעתם. הל מא
 תערמון. אנה מא ימתחן רגל מתרי:
 ויאמר יהודה מה נאמר לאדני מה נדבר
 ומה נצטדק האלהים מצא את עון
 עבדיך הנהנו עבדים לאדני גם אנהנו
 גם אשר נמצא הגביע בידו: ואמר יהודה.
 מא נימר לרבני. מא נמליד ומא נוכי.
 מן קדם יי. אשתכח חובא בעבדיך. הא
 אנהנא עבדין לרבני. אי אנהנא. אה
 דאשתכח בקידא בידיה: קאל יהודה. מא
 נקול לסידי. מא נתבלם ומא נחתג. אלה
 אוקע עבירך בדנוכהם. הא נחן עבירא
 לסידי. נחן ומן וגר ארגאם פי ידה:
 ויאמר חקיה לי מעשות זאת האיש אשר
 נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד
 ואתם ערו לשדום אל אביכם: ואמר. תם
 לי. מלמעבד הא. גברא. דאשתכח
 בקידא בידיה. הוא יהי לי עבדא. ואתון.
 סקו לשדום לות אבוכון: קאל. אנא מעאד
 מן אן אצנע מתל הרה אלאמר. ארי וגר
 אלגאם פי ידה. הו יכון לי עבדא. ואתם.
 אצעדו בסלאם אלי אביכם: קמ"ו פים' יחוקיהו
 סי' ומפמירין ויקץ שלמה במלכים א' סי' ג' ס ס ס
 גר למחת שבת וב' וה'. ויגש אליו יהודה ויאמר
 כי אדני ידבר נא עבדיך דבר באוני אדני

וארי יחר אפה בעבדיך כי כמון פפרעה:
 וקריב לותיה יהודה. ואמר כבעור רבני.
 ימליד בען עבדיך פתגמא קדם רבני.
 ולי יתקפ רוגזך בעבדיך. ארי פפרעה
 בין את: פתקדם אליה יהודה. וקאל יא
 סידי. יתבלם עבדיך בלאמא בחצרה'
 סידי. ודא ישתד גצבך ערי עבדיך. לאנד
 מתל פרעון: אדני שאר את עבדיו לאמר
 הישי לכם אב איה: רבני "שאל. ית
 עבדוהי למימר. האית לבין אבא או
 אחא: באן סידי. סאר עבירה
 קאילא. הר מוגוד לכם אב או אך:
 ונאמר ארי אדני ישלנו אבוכון ויד וקנים
 קמן ואחיו מת וייתר הוא לבדו לאמו
 ואביו אהבו: ויאמרנא לרבני. אית לנא
 אבא סבא. ובר סיבתין זעיר. ואהוהי
 מית. ואשתאר הוא בדחודוהי. לאמיה
 ואבוהי רחים ליה: פקלנא לסידי. מוגוד
 לנא אב שיד. ואבן שיכוכה צגיר. ואכיה
 קד מאת. ובקי הו וחרה. לאמה ואכיה
 יחבה: ונתאמר אל עבדיך הורדהו אלי
 ואשימה עיני עליו: ואמרת לעבדיך.
 אחתוהי לותי. ואשוי עיני עלוהי: פקרת
 לעבירך. אחדרוהי. חתא אנעד ענאיתי
 פיה: ונאמר ארי אדני לא ייכר הצער
 לעזב את אביו ועזב את אביו ומת:
 ויאמרנא לרבני. לאיפול עולימא למשבק
 ית אבוהי. אם ישבוק ית אבוהי ימות:
 פקלנא לסידי. לא יטיק אלגלאם אן
 יתוך אכיה. פאן הו תרכה מאת:
 ונתאמר ארי עבדיך אם לא ירד אחיכם
 הקמן אתכם לא תספון לראות פני:
 ואמרת לעבדיך. אם לא ייחות. אחיוכון
 זעירא עמכון. לא תיספון למחזי אפי:
 פקלת לעבירך. אן דם יתחדר. אחיכם
 אראצגר מעכם. פלא תעאודו אן תרו
 וגהי: ויהי כי עלינו ארי עבדיך אבי ונדר

חלק הדקדוק (טו) האנו עבדים. בדגש שני הנוני' ובסגול הראשון. והמסורת ג' רגושין וזה אחד מהם: א) אדני שאל. תרגום שלנו
 רבני שאל השי' בפתח כמו ניקוד שאל שאל שהוא שאלא שאל וניקוד אחד להם, וזה כי אם יהיה ניקוד השין בשוא יהיה הפירוש שהשאלה
 היתה בפירוש היש לכם אב או אח, ואם יהיה השין בפתח יהיה הפירוש שהיה שאל שאלות אחרות כסתם עד שהוכרחו להשיבו כולנו בני
 איש אחד וגו', האחר איננו והקמן היום את אבינו, וזהו כוונת ה'יבית לאמר שבפסוק לומר שהבונה היא כאלו אמר היש לכם אב או וכו'
 והמרגם שם שאלא שאל גוברא בפת' ח וכו' מתרגם רבני שאל בשו"א, לא השה מדותיו ולכן אין לזוז ממה שניקודו הקדמונים בפת' ח
 ועיין ברש"י פ' שאל שאל האיש ודוק:

לו את דברי אלני: ותהי כד סליקנא .
 לות עבדך אבא. וחוניא ליה. ית פתגמי
 רבנני: פלמא צעדנא אלי עבדך אבנא.
 אנברנאה בכראם סידי: ויאמר אבני
 שבו שברו לנו מעט אכל: ויאמר אבנא.
 תובו זבנו לנא ועיר עבדא: פקאל
 אבנא. ארגעו אמתארו לנא קלילא מן
 אטעאם: וזאמר לא נובל דרדת אסייש
 אחינו הקטן אתנו וירדנו ביילא נובל
 לראות פנייה איש ואחינו הקטן איננו
 אתנו: ואמרנא. לא נובל דמיתת. אם
 אית אחונא ועירא עמנא וניחית. ארי לא
 נובל. למחוי אפי נוברא. ואחונא ועירא
 דיתוהי עמנא: קלנא לא נטיק אן ננחדר.
 אאן כאן אבנא אצגור מענא אנחדרנא
 לאנא לא נטיק אן נרא ונה ארגל. ואבנא
 אצגור לים הו מענא: ויאמר עבדך אבי
 אלנו אתם ידעתם: פישנים ילדה ידיו
 אשתי: ואמר. עבדך אבא לנא. אתון
 ידעתון. ארי תרין ילדות לי אתת: פקאל
 עבדך אבנא לנא. אתם תעלמון. אן
 זוגתי אנמא ולדת לי אתנין: ויצא האחד
 מאתי ואמר אך טרף טרף ולא ראיתו
 עדיהנה: ונפק חד מלותי. ואמרית. פרם
 מקטר קטיל. ולא חזיתיה עד פען: פכרוג
 אחד המאמן ענדי. וקלת לעלה קד אפתרם
 ורם אראה ארי אלאן: וקחתם גם אתי
 זה מעם פני וקרהו אסון והורדתם אתי
 שיבתי פרעה שאדה: ותסבון אף ית
 דין. מן קדמי ויערעניה מותא. ותחתון
 ית סיבתי. בבשתא לשאול: פאן אכרתם
 הדא איצא. מן ענדי וואפתה אלמנייה.
 אנורתם שיבתי. בחסרה אלי אתרא:
 ועתה פבאי אל עבדך אבי והנער איננו
 אתנו ונפשו קשורה בנפשו: וכען.
 כמיתא לות עבדך אבא. ועולמא דיתוהי
 עמנא. ונפשיה חביבא ליה כנפשיה: ואן
 אן צרת אלי עבדך אבי. ואגלאם לים
 הו מענא. ונפסה מעקודה בנפסה: והיה

פראתו בייאין הנער ומת והורידו עבדך
 אתי שיבת עבדך אבנא פגון שאלה:
 ויהי. כד יחוי. ארי לית עולמא ומות.
 וחתון עבדך. ית סיבת עבדך אבנא.
 כדונא לשאול: פכמא ירא אנה לים
 מענא ומות. ויבון עבדך קד אנולו שיבה
 עבדך אבנא. בחסרה אלי אתרא: פי
 עבדך ערב אתיהנער מעם אבי לאמר
 אסלא אביאנו אליך וחטאתי לאבי כל
 הימים: ארי עבדך מערב בעולמא. מן
 אבא למימר. אם לא איתנייה לך. ואיתי
 תמי לאבא פד יומיא: לאן עבדך
 צמן בארגלאם. מן אבי קאידא. אן לם
 אניבה אליך. פאכון כאטיא לאבי טור
 אזמאן: ועתה ישבנא עבדך תחת הנער
 עבד לארני והנער יער עם אחיו: וכען.
 יתיב פען עבדך תחות עולמא. עבדא
 דרבנני. ועולמא יפק עם אחוהי: ואלאן
 יגדם עבדך מכאן אגלאם. עבראלסידי.
 ואגלאם יצעד מע אבותה: פי איך אעלה
 אריאבי והנער איננו אתי פן אראה ברע
 אשר ימצא את אבי: ארי איכדין אפק
 לות אבא. ועולמא דיתוהי עמי. דקמא
 אחוי בבשתא. דתשפח ית אבא: אנא
 אפכר כיה אצעד אלי אבי. ואלגלאם
 לים הו מעי. כרא אשאחד אברא. אדי
 ינאלה: ולא יכל יוסף דהתאפק לכד
 הנצבים עליו ויקרא הוציאנו כל איש
 מעלי ודא עמד איש אתו בהתודע יוסף
 אל אחיו: ודא יכיר יוסף לאתחפנא. לכל
 דקיימין עלוהי. וקרא. אפיקו כל אנש
 מעקווי. ודא קם אנש עמיה. כד אתידע
 יוסף לאחוהי: ודא יטיק יוסף אן
 יתחדך לדאך. מן כתררה אלוקופ בין
 ידיה. פנארא. אכרוגו כל רגל מן בין ידיה.
 ורם יקף אנסאן מעה. חין תערף יוסף
 באכותה: ויתן את יקרו בבכי וישמעו
 מצרים וישמע בית פרעה: ויתב ית קליה
 בבכיתא. ושמעו מצראי. ושמע אנש

חלק הדקדוק. ב) כי שנים ילדה לי אשתי. היבתי לי במפחא ברוב התנאן המדוקדקת:

בית

בית פרעה: פרפע צותה בבכא. התא
 סמעו אלמצריון. וסמעו אל פרעון:
 ויאמר יוסף אל-אחיו אני יוסף העוד אני
 חי ולא יכלו אחיו לענות אתו פי-נבחרו
 מפניו: ויאמר יוסף לאחוזי אנא יוסף.
 העד כען אנא קיים. ולא יכירו אחוזי
 לאתבא יתיה פתגם. ארי אתפיהלו מן
 קדמוהי: תם קאל יוסף לאבותה אנא
 יוסף. הד עמד אני באק. פלם יטיקו
 אבותה איגיבוח. ממא דהשו מן בין ידיה:
 ויאמר יוסף אל-אחיו גשנינא אלי ונגשו
 ויאמר אני יוסף אחיכם אשר-מכרתם
 אתי מצרימה: ויאמר יוסף לאחוזי קרובו
 כען לותי וקרובו. ואמר. אנא יוסף
 אחובן. דזיננתון יתי למצרים: תם קאל
 להם. תקדמו אי ותקדמו. קאל. אנא יוסף
 אחיכם. אדי בעתמוני אלי מצר: ועתה
 אריתעצבו ואל יחר בעיניכם ביי-מכרתם
 אתי הנה כי דמותה שלחני אלהים
 לפניכם: וכען דא תתנסון. ולא יתקף
 בעיניכון. ארי זיננתון יתי חלכא. ארי
 לקיימא. שלחני יי קדמיכון: ואלאן לא
 תגתמו. ולא ישתד עליכם. אד בעתמוני
 ארי ההנא. לאן אדה בעתני בין ידיכם
 למעושה: פריה שנתים הרעב בקרב
 הארץ ועוד חמש שנים אשר אין-חריש
 וקציר: ארי דנו. תרתין שנין כפנא פנו
 ארעא. ועוד חמש שנין. דלית זרועא
 וחצרא: ודאדך. אן הרה סנתין גוע קד
 מצתא פי אלברד. ובקא כמס סנין. לים
 פיהא זרע ולא הצאר: וישלחני אלהים
 לפניכם לשום לכם שארית בארץ
 ולהחיות לכם דפליטה גדלה: ושלחני
 יי קדמיכון. לשואה לכון. שארא בארעא.
 ולקיימא לכון. לשיוכא רפא: פבעתני
 אדה בין ידיכם. ליעזיר לכם. בקאא פי
 אלארץ. ויחי לכם. פליתה עצימה:
 ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה פי
 האלהים וישמיני לאב דפרעה ולארון
 דכל ביתו ומשך בכל-ארץ מצרים: וכען.

לא אתון. שלחתון יתי חלכא. אלהין מן
 קדם יי. ושוניני אנא לפרעה. ורבון לכל
 ביתיה. ושלח בכל ארעא המצרים:
 ולאן. לים אתם בעתתמוני ההנא. אלא
 אדה. וזיירני אסתארא לפרעון. וסיידא
 לגמיע אדה. וסלטאנא עלי גמיע ברד
 מצר: מהרו ועלו אל-אבי ואמרתם אליו
 פה אמר בנה יוסף שמיני אלהים לארון
 דכל מצרים רדה אלי אל-העמד: אוהו
 וסקו לות אנא. ותימרון ליה. כדון אמר
 בנה יוסף. שוניני יי. דרבון לכל מצראי.
 חות דותי לא תתעבב: אסרעו ואצערו
 ארי-אבי. וקולו ליה. כדא קאל אבנד יוסף.
 זיירני אדה סיידא לגמיע אלמצריון.
 אנחדר ארי לא תקף: וישבת בארץ
 גשן והיית קרוב אלי אתה ובניך ובני
 בנה וצאנה ובקרה וכל אשר דך: ותתיב
 בארעא הגשן. ותהו קרוב לי את. ובנה
 ובני בנה. וענה ותורה וכל דלה: וקם פי
 ברד אלסדיר. ותכון קרובא מני. אנת.
 ובניך ובני בניך. ונמדך ובקרך וגמיע מאך:
 ובדברתי אתך שם ביעוד חמש שנים
 רעב פן-תורש אתה וביתך וכל אשר דך:
 ואזון יתך תמן. ארי עוד. חמיש
 שנין כפנא. דלמא תשתיני את ואנש
 ביתך וכל דלה: ואמונד תם. לאן קד
 בקי כמס סנין גוע. כדא תפתקך. אנת
 ואלך וגמיע מאך: והנה עיניכם ראות
 ועיני אתי בנימן פיפי המדבר אליכם:
 והא עיניכון חיון. ועיני אתי בנימן.
 ארי פלישנכון אנא ממילר עמכון: והודא
 עיונכם נאצרה. ועיני אני בנימן. אן
 פאי יכאטבכם: והגדתם לאני את-כרי
 כבודי כמצרים ואת כלי-אשר ראיתם
 ומחרתם והורדתם את-אני הנה: ותחיון
 לאנא. ית כל יקרו דבמצרים. וית כל
 דחיותון. ותחיון. ותחתון ית אנא חלכא:
 ואכברו אני. כגמיע כראמתי במצר.
 ובגמיע מאראיתמוה. ואסרעו. ואחדרוה
 ארי ההנא: ויפל על-צוארי בנימן-אחיו

ויבך ובנימן בכה על ציואריו : ונפר . עד
 צורה דבנימן אחוהי ובכא . ובנימן . בכא
 על צורה : פאנכב עדי ענק בנימין אכיה
 ובכא . ובנימן איצא . בכא עלי ענקה :
 וינשק לכל אחיו ויבך עליהם ואחרי כן
 דברו אחיו אתו : ונשיק לכל אחוהי ובכא
 עליהון . ובתר כן . מלירו אחוהי עמיה :
 וקבל סאיר אכותה ובכא מעיהם . וכעד
 דאדך כלמוה : והקך נשמע בית פרעה
 לאמר באו אחי יוסף ויטב בעיני פרעה
 ובעיני עבדיו : וקלא אשתמע . בית פרעה
 למימר . אתו אחי יוסף . ושפר בעיני
 פרעה . ובעיני עבדוהי : וארתפע אצות .
 ארי פרעון וקיר לה . גאו אבוה יוסף .
 פחסן דאדך ענדה . וענד קואדה : ויאמר
 פרעה ארי יוסף אמר אד אחיך זאת עשו
 טעניו את בעירכם ולכו באו ארצה כנען :
 ואמר פרעה ליוסף . אימר לאחך דא
 עפידו . טעניו ית בעירכון . ואיזילו אוכלו
 לארעה דכנען : תם קאל פרעון ליוסף .
 קור לאכותך אצנעו כלה . סוקו דואככם .
 ואמצו ודוהא ארי בלד כנעאן : וקחו את
 אביכם ואת פתיכם ובאו ארי ואתנה
 לכם את טוב ארץ מצרים ואכלו את
 חלב הארץ : ודברו ית אבוכון . וית אנש
 פתיכון ואיתו דותי . ואתין לכון . ית טוב
 ארעה דמצרים . ותיכרון ית טובא דארעה :
 ואחמדו אביכם . ואלכם וצירו אליו .
 ואעטיכם כיר בלד מצר . ותאבלו אגוד
 מא פיה : ואתה צויתה זאת עשו קחו
 לכם מארץ מצרים עגלות למטכם
 ודנשיכם ונשאתם את אביכם ובאתם :
 ואת מפקד דא עבדו . סבו לכון מארעה
 דמצרים עגלן . דמפלכון ולנשיכון . ותטלון
 ית אבוכון ויתתון : ואנת מאמור אן תקור
 להם אן יצנעו כלה . כרו לכם מן בלד
 מצר ענאלא . דאמפאלכם ונסאכם .
 ואחמדו אביכם ותעאלו : ועינכם ארי
 תחס עליכום פי טוב כל ארץ מצרים
 לכם הוא : ועינכון . לא תחוס על מיכון .

ב

עלי גמיעו-בלד מצר. פשכך קלבה. ולם
 יתק בהם: וידברו אליו את כל-דברי
 יוסף אשר-דבר אלם וירא את-העגלות
 אשר-שקה יוסף לשאת אתו ותהי רוח
 יעקב אביהם: ומלדו עמיה. ית כל
 פתגמי יוסף המלי עמהון. והוא ית
 עגלתא. דשלח יוסף למשל יתיה. ושרת.
 רוח קודשא עד יעקב אבוהון: תם
 כלמות. בגמיע כלאם יוסף לדי כלמתם.
 וראאענאל. אדי בעת בהא לתחמלה.
 פעאשת רוח יעקוב אביהם: ויאמר
 ישראל רב עידי-יוסף בני חי אדכה
 ואראנו פטרם אמות: ואמר ישראל. סני
 לי הדוא. עד בען יוסף פרי קיים. איזיל
 ואחזניה עד לא אמות: פקאל אסראיל.
 חסני אד עאר יוסף אבני באקי. אמצי
 ואראה קבר אן אמות: ויסע ישראל ובר
 אשר לו ויבא בארה שבע: ויזבח זבחים
 לאלהי אביו יצחק: ונטל ישראל ובר
 דיה. ואתא לבאר שבע. ודבח דבחו.
 לאלהא דאבוהי יצחק: פרחל אסראיל
 וגמיע מאלה. התא גא אדי ביר סבע.
 פרבה דבאיהא. לאאה אביה יצחאק:
 ויאמר אלהים לישראל במראת הלילה
 ויאמר יעקב ויעקב ויאמר הנני: ויאמר
 לישראל בחוזה דלילה. ויאמר יעקב
 יעקב. ויאמר האנא: פקאל אלהאסראיל
 פי רויא אדי. פקאל יא יעקוב יא
 יעקוב. קאל לביך. ויאמר אנכי האר
 אלהי אביך אלי-תירא מרדה מצרימה
 פירגני גדול אשימך שם: ויאמר. אנא
 אל אלהא דאבוך. לא תדהר מקמיתת
 דמצרים. ארי לעם סני אשוניך תמן:
 קאר. אנא אטאיק אאה אביך. לא תנאס
 מן אלהורר אלי מצר. פאני אצייר מנך
 אמה כבירה: אנכי ארר עמך מצרימה
 ואתי אעלה גס-עלה ויוסף ישית ידו
 ער-עיניך: אנא איחות עמך למצרים.

ואנא אפקנה אף אפקא. ויוסף ישוי
 ידהי על עיניך: אנא אנול מעך מי מצר.
 ואנא אצערך אצעארא. ויוסף יגמנך:
 ויקם יעקב מבאר שבע וישאו בני ישראל
 את-יעקב אביהם ואת-טפם ואת-נשיהם
 בעגלות אשר-שקה פרעה לשאת אתו:
 וקם יעקב מבאר שבע. ונטלו בני ישראל
 ית יעקב אבוהון. וית טפדהון וית נשיהון.
 בעגלתא. דשלח פרעה למשל יתיה:
 פקאם יעקוב מן ביר סבע. והמרו בני
 יעקוב אביהם. ואטפאלהם ונסאוהם.
 עלי אעגאר. אדי בעת בהא פרעון
 דתחמלה: ויקחו את-מקניהם ואת-דכושם
 אשר רכשו בארץ כנען ויבאו מצרימה
 יעקב וכל-זרעו אהו: ודברו ית גיתיהון.
 וית קנינהון דקנו בארעא דכנען. ואתו
 דמצרים. יעקב וכל בנוהי עמיה: פאברו
 מואשיהם. וסרחתם אדי מלכוה פי
 בדר כנעאן. וגאו אלי מצר. יעקוב
 וגמיע נסלה מעה: פנוו ובני בנוו אתו
 פנתיו ובנות פנוו וכל-זרעו הביא אתו
 מצרימה: פנוהי ובני בנוהי עמיה. פנתיה.
 ובנת פנוהי וכל פנוהי. איתי עמיה
 דמצרים: בניה. ובני בניה מעה. כנאתה.
 ובנאת בניה וסאר נסלה. גאבהם מעה
 ארי מצר: ס ואלה שמות פני
 ישראל הבאים מצרימה יעקב ובניו וכל
 יעקב ראובן: ואלון שמהת בני ישראל.
 דעאלו למצרים יעקב ובנוהי. פוכריה
 דיעקב ראובן: והדה אסמא בני אסראיל.
 אדאברין אלי מצר יעקוב ובניה. בכר
 יעקוב ראובן: ובני ראובן חנוך ופלוא
 וחצרן וברמי: ובני ראובן. חנוך ופלוא
 וחצרן וברמי: ובני שמעון ימואל וימן
 ואהר ויבין וצחר ושאר פד-הפנענית:
 ובני שמעון. ימואל וימן. ואהר ויבין
 וצחר. ושאל בר פנעניתא: ובני שמעון.

ימואל

חלק הדקדוק ג) ויבוח זבחים לאלוהי אביו יצחק. המפחא בריבת אביו בכל סה"י: ד) אנכי ארר עמך מצרימה. הובת
 אנכי בשופר הולך בכל התיאן המדוקדקות לא ברביע, להורות גודל וזחוק שתוף וריבוק השכינה כיעקב אמתן: ה) ואנכי אעלך. האלף
 בפתח כי הוא מהפעל הכבר אבל אעך בסתר רעם סגול כי הוא מן הקל. [הד"ק ומהר"ב]:
 למד (בתוך תורה)

לימאל וימין. ואחד ויבין וצחר. ושאל אבן
 אלכנעאנייה: ובני לוי גרשון וקהת ומררי:
 ובני לוי. גרשון. וקהת ומררי: ובני לוי.
 גרשון. וקהת ומררי: ובני יהודה ער ואונן
 ושלה ופרץ וזרח וימת ער ואונן בארץ
 כנען ויתו בני פרץ חצרון וחמול: ובני
 יהודה. ער ואונן. ושלה ופרץ וזרח. ומית
 ער ואונן בארעא דכנען. והו בני פרץ
 חצרון וחמול: ובני יהודה. ער ואונן.
 ושלה ופרץ וזרח. ומאת ער ואונן פי בדר
 כנעאן. וכאן בני פרץ חצרון וחמול:
 ובני יששכר תולע ופוח ויוב ושמרון: ובני
 יששכר. תולע ופוח ויוב ושמרון: ובני
 יששכר. תולע ופוח ויוב ושמרון: ובני
 זבולון סרד וארון ויחזאל: ובני זבולון.
 סרד וארון ויחזאל: ובני זבולון. סרד
 וארון ויחזאל: אלה בני לאה אשר ילדה
 ליעקב בפרן ארם ואת דינה בתו בלוי
 נפש בניו ובנתיו שלשים ושלש: ארין
 בני לאה. דילידת ליעקב בפרן ארם. וית
 דינה ברתיה. כל נפש בנויה. ובנתיה
 תלתין ותלת: הולאי בני לאה. אדי
 ודרתהם ליעקוב פי פרן ארם. ודינה
 אבנתה. גמיעהם תלאתה ותלאתין
 נפסא: ובני גר צפיון וחגי שוני ואצבן
 ערי וארודי ואראלי: ובני גר. צפיון וחגי
 שוני ואצבון. ערי וארודי ואראלי: ובני
 גר. צפיון וחגי שוני ואצבון. ערי וארודי
 ואראלי: ובני אשר ימנה וישוה וישוי
 ובריעה ושרה אחתם ובני בריעה חבר
 ומלכיאל: ובני אשר. ימנה וישוה. וישוי
 ובריעה ושרה אחתהון. ובני בריעה. חבר
 ומלכיאל: ובני אשר. ימנה וישוה. וישוי
 ובריעה וסרה אבתהם. ובני בריעה. חבר
 ומלכיאל: אלה בני זלפה אשר נתן לבן
 ללאה בתו ותלד את אלה ליעקב שש
 עשרה נפש: ארין בני זלפה. דיהב לבן
 דלאה ברתיה. וילידת ית ארין ליעקב.
 שית עסרי נפשן: הולאי בני זלפה. אדי
 אעטא לבן דלאה אבנתה. גמיע מא ודרת

ליעקוב סתה עשר נפסא: בני רחל אשת
 יעקב יוסף ובנימן: בני רחל אשת יעקב.
 יוסף ובנימן: בני רחל זוגה יעקוב. יוסף
 ובנימן: וילד ליוסף בארץ מצרים אשר
 ילדה לו אסנת בת פוטיפרע בתן אן את
 מנשה ואת אפרים: ואת יליד ליוסף
 בארעא דמצרים. דילידת ליה אסנת.
 בת פוטיפרע רבא דאין. ית מנשה וית
 אפרים: וולד ליוסף פי בדר מצר. אדי
 ודרת ליה אסנת. אבנה פוטיפרע אמאם
 און. מנשה ואפרים: ובני בנימן בלע
 ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי וראש מפים
 וחפים וארד: ובני בנימן. בלע ובכר
 ואשבל. גרא ונעמן אחי וראש. מפים
 וחפים וארד: ובני בנימן. בלע ובכר
 ואשבל. גרא ונעמן אחי וראש. מופים
 וחופים וארד: אלה בני רחל אשר ילד
 ליעקב בדר נפש ארבעה עשר: ארין בני
 רחל דאתילידו ליעקב בדר נפשתא ארבע
 עסרי: הולאי בני רחל. אדי ולדו ליעקוב.
 גמיעהם יד נפסא: ובני דן חשים:
 ובני דן חשים: ובני דן חשים: ובני נפתלי
 יחצאל וגוני ויצר ושדם: ובני נפתלי.
 יחצאל וגוני ויצר ושלים: ובני נפתלי.
 יחצאל וגוני ויצר ושלים: אלה בני בלהה
 אשר נתן לבן דרחל בתו ותלד את אלה
 ליעקב בדר נפש שבעה: ארין בני בלהה.
 דיהב לבן דרחל ברתיה. וילידת ית ארין.
 ליעקב כל נפשתא שבע: הולאי בני
 בלהה. אדי אעטא לבן דרחל אבנתה. גמיע
 מא ודרת ליעקוב סבעה נפוס: בדר נפש
 הבאה ליעקב מצרימה יצאי ירכו מדבר
 נשי בני יעקב בדר נפש ששים ושש:
 כל נפשתא. דעאלא ליעקב למצרים
 נפקי ירביה. בר מנשי בני יעקב. כל
 נפשתא שתין ושית: גמיע אנפוס.
 אדאכלה ארין מצר מע יעקוב מא כרג
 מן צלבה. ודאך סוא נסוה בניה. גמיעהם
 סתה וסתין נפסא: ובני יוסף אשר ילד
 לו במצרים נפש שנים בדר נפש לבית

יעקב הבאה מצרימה שבועים: ובני יוסף.
 דאתי לידו ליה במצרים נפשתי תרתין.
 כל נפשתי לבית יעקב. העאלא למצרים
 שבועין: ובני יוסף. אדי אדו לה במצר
 נפסאן. גמלה אנפוס. אדאכדה מן אל
 יעקוב ארי מצר סבעין: ס ואת
 יהודה שלח לפניו אל יוסף להורת לפניו
 גשנה ויבאו ארצה גשן: וית יהודה. שלח
 קדמוהי לות יוסף. לפנאה קדמוהי לגשן.
 ואתו לארעה הגשן: תם בעת ביהודה
 בין ידה ארי יוסף. לידלה עלי בלד
 אסדיר. פנאו איה: ויאמר יוסף מרכבתו
 ויעל לקראת ישראל אביו גשנה
 וירא אלו ויפל על צוארו ויבך עליו
 ציאו עזי: ומקים יוסף התבונה וסליק.
 לקדמות ישראל אבוחי גשן. ואתתו
 ליה. וגפר על צוריה. ובכא על צוריה
 עוד: פאסרג יוסף דאבתה. וצעד יתלקא
 אסראי אביה ארי אסדיר. פלמא צור
 לה. אנכב עלי ענקה. ובכא עדיה הויא:
 ויאמר ישראל אל יוסף אמותה הפעם
 אחרי ראותי את פניך ביי עורך חי: ויאמר
 ישראל. ליוסף אלו אנא מאית ומנא הדא
 מנחם אנא. בתר דחזיתנן לאפק. ארי
 עד פען קיים את: פקאל לה אמות אלאן.
 בעד מאראית ונהך. אן עאדך באקי:
 ויאמר יוסף ארי אחיו וארי בית אביו
 אעדה ואגידה לפרעה ואמרה אליו אחי
 ובית אבי אשר בארץ פנען באו אלי:
 ויאמר יוסף לאחיהי וקבית אבוחי. אסק
 ואחוי לפרעה. ויאמר ליה. אחי ובית
 אבא. דבארעה הכנען אתו לותי: פקאל
 יוסף לאכותה וסאיר אל אביה. אצעד
 ארי פרעון ואכברה. ואקוד לה. אכותי
 ואל אבי. אדי פי בלד כנעאן קד גאו איה:
 והאנשים רעי צאן פיי אנשי מקנה היו
 ועאנם ובקרים וכל אשר להם הביאו:
 וגבריא רען ענא. ארי גוברי מרי גיתי
 אנן. וענהון ותוריהון. וכל דידהון איתיא:

ואלקום רעא גנם. לאנהם כאנו דוי
 מאשיה. וגנמהם ובקרהם. וגמיע מאהם
 אתו בה: ויהי פיי יקרא להם פרעה ואמר
 מה מעשיכם: ויהי. ארי יקרו לבין פרעה.
 ויאמר מא עובדיכון: פאדא רעא בכם
 פרעון. וקאל מא צנעתכם: ואמרתם
 אנשי מקנה היו עבדיך מנעורינו ועד
 עתה גנם אנהנו גנם אבתנו פעבור תשבו
 בארץ גשן בית עובת מצרים פרי רעה
 צאן: ותימרון. וגוברי מרי גיתי. היו עבדיך
 מנעורנא ועד פען. אף אנתנא אף
 אבתנא. בדיך. דתתבון בארעה הגשן.
 ארי מרתקן מצראי פרי רעי ענא: קולו.
 כאן עבידך. דוי מאשיה מן צננא ארי
 אלאן. וכד ארך אבאנא. לקבל אן תקימו
 פי בלד אסדיר. לאן אל מצרון וכרהון כל
 ראעי גנם: ויבא יוסף ויגיד לפרעה ויאמר
 אבי ואחי ועאנם ובקרים וכל אשר להם
 באו בארץ פנען והנם בארץ גשן: ואתא
 יוסף וחוי לפרעה. ויאמר אבא ואחי.
 וענהון ותוריהון וכל דידהון. אתו מארעה
 הכנען. והא אנן בארעה הגשן: תם
 דכל יוסף ארי פרעון. ואכברה וקאל.
 אבי ואכותי. וגנמהם ובקרהם וגמיע
 מאהם. קד גאו מן בלד כנעאן. והודא
 הם פי בלד אסדיר: ומקצה אחיו לקח
 חמשה אנשים ויענם לפני פרעה: ומקצת
 אחיהי. דבר חמשא וגברין. ואקימנן
 קדם פרעה: ואכר כמסה אנאס מן
 אכותה. ואוקפתם בין ידי פרעון: ויאמר
 פרעה אל אחיו מה מעשיכם ויאמרו אל
 פרעה רעה צאן עבדיך גנם אנתנו גנם
 אבותינו: ויאמר פרעה. לאתוהי מא
 עובדיכון. ויאמרו לפרעה. רען ענא
 עבדיך. אף אנתנא אף אבתנא: פקאל
 פרעון. לאכותה מא צנעתכם. קאלו לה.
 עבידך רעא גנם. נחן ואבאנא: ויאמרו
 אל פרעה קגור בארץ באנו פיי אין מרעה
 לצאן אשר לעבדיך פיי כבה הרעב בארץ

כנען

חלק הדקדוק (1) לגור בארץ באנו. תרוהון מלעיל. [מחרי"ב]: